

**T. C.
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI**

**SAMANDAĞ VAKIFLI KÖYÜNÜN DÜNÜ
BUGÜNÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Mustafa Ertan BOZKIR

Tez Danışmanı

Yard. Doç. Dr. Haydar ÇORUH

HATAY-2013

**T. C.
MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI**

**SAMANDAĞ VAKIFLI KÖYÜNÜN DÜNÜ
BUGÜNÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Mustafa Ertan BOZKIR**

**Tez Danışmanı
Yard. Doç. Dr. Haydar ÇORUH**

HATAY-2013

ONAY

MUSTAFA ERTAN BOZKIR tarafından hazırlanan “**SAMANDAĞ VAKIFLI KÖYÜNÜN DÜNÜ BUGÜNÜ**” adlı bu çalışma jüri tarafından lisansüstü öğretim yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oybirliği ile **TARİH ANA BİLİM DALINDAYÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

... / .../2013

Jüri Üyeleri	İmza
Yrd. Doç. Dr. Haydar ÇORUH (Tez Danışmanı-Üye)	
Yrd. Doç. Dr. Işıl Işık BOSTANCI (Üye)	
Yrd. Doç. Dr. Sacit UĞUZ (Üye)	

Mustafa Ertan Bozkır Tarafından Hazırlanan “**Samandağ Vakıflı Köyünün Dünü Bugünü**” adlı tez çalışmasının yukarıda imzaları bulunana jüri üyelerince kabul edildiğini **onaylarım**.

Doç. Dr. Halil DEMİRER
Enstitü Müdürü

Hatay, dünyanın en eski yerleşim yerlerinden biri olarak birçok medeniyet ve kültüre ev sahipliği yapmıştır. Bu itibarla şehir Arapların, Ermenilerin, Hristiyanların, Yahudilerin ve Türklerin barış ve huzur içinde yüzyıllarca bir arada yaşadığı bir coğrafya olmuştur. Osmanlı Devleti'nden Fransız mandaterliğine geçen Hatay önce bağımsız bir devlet olmuş, daha sonra da Türkiye Cumhuriyeti'ne katılmıştır.

Vakıflı Köyü, Hatay'ın bir parçası olarak kuruluşundan itibaren özünü kaybetmeden yaşadığı çevre ile bütünleşen, bulunduğu yöreye zenginlik katan Türkiye içerisinde Hatay'ı özel kılan önemli unsurlardan biri olmasına rağmen Vakıflı köyü üzerinde az ancak, çok değerli çalışmalar yapılmıştır. Bunlardan biri Seyhan Koku'ya ait olan ve 2006 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yapılmış olan "*Kültür Değişimlerinde Alan Araştırması Olarak, Antakya-Vakıflı Köyü'nün Sosyal Antropolojik Açısından İncelenmesi*" adlı Yüksek Lisans tezi olup, henüz yayınlanmamıştır. Söz konusu tez bize yol gösterici olduğu kadar, kaynakları değerlendirme açısından da oldukça fayda sağlamıştır. İkinci çalışma ise Nigan (Beyazıt) Doğru, Muzaffer Sencer, Oya Sencer, Yıldız Sey ve Atilla Yücel tarafından 1966 yılında yayınlanmış olan *Samandağ Bölgesi Köy Araştırmaları: Vakıflı Köyü –Bir Köy Monografisi-* adlı çalışmadır. Bu çalışmada söz konusu yıllarda Vakıflı Köyünün genel bir panoraması çizilmektedir.

Çalışmamızda gerek Seyhan Koku'nun 2005 yılına ait verileri ve gerekse Nigan (Beyazıt) Doğru'nun 1966 yılına ait verileri de baz alınmak suretiyle, 2012 yılı verileriyle karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılarak köy için olduğu kadar köyün Hatay'ın geneli içinde oynadığı rol açısından da sahip olduğu önemi ortaya koyan veriler elde edilmiştir. Bu veriler sonuç kısmında değerlendirilmiştir.

Çalışmamız her ne kadar bu şekilde gelişmiş olsa da son yapılan çalışma olarak şüphesiz birçok eksiklikler taşıyor olacaktır. Bununla beraber yaptığımız çalışma gerek kaynakları açısından, gerekse köyde temas etmiş olduğumuz Ermeni vatandaşlarımızın verdiği güncel bilgiler açısından ilim alemine az da olsa ışık tutacağı kanısındayız. Çalışmamızın bu yönüyle bundan sonraki araştırmacılara da kaynak teşkil edeceği kanısındayız.

Çalışmamızın başından sonuna kadar çeşitli kurum ve kuruluşlarla çeşitli vesilelerle temaslarımız olmuştur. Öncelikle yukarıda bahsi geçen çalışmaların müelliflerine bu çalışmanın ortaya çıkışında sundukları bilgilerden dolayı teşekkür

ederim. Diğer taraftan Vakıflı köyü hakkındaki değerli bilgilerini bizimle paylaşan köy muhtarı Ber Kartun, Surp Asdvadzadzin Kilisesi Cemaati Başkanı Cem apar, Vakıflı Köyü Surp Asdvadzadzin Kilisesi Papazı Avedis Tabaşyan, Vakıflı Köyü Kadın Kolları yesi Elena apar, Kuhar Kartun, köy sakinlerinden Panos apar'a ayrıca göstermiş oldukları konukseverlikten dolayı tüm köy halkına ve köylüyle irtibatımı temin ederek bilgilerinden faydalandığım İsmail Zubari'ye teşekkürü bir borç bilirim.

Çalışmamız sırasında ellerindeki bilgi ve belgeleri bizimle paylaşmaktan kaçınmayan Türkiye İstatistik Kurumu (Antakya Şubesi), Hatay İl zel İdaresi, Antakya Kadastro Müdürlüğü, Hatay Vakıflar Müdürlüğü, Samandağ Mal Müdürlüğü ve Samandağ Namık Kemal İlkokulu Müdürlüğü'ne de minnettarlığımı belirtmek isterim.

Çalışmanın başından sonuna kadar konu seçiminde ve konunun işlenmesinde bize yol gösterici olan ve çalışmayı bütünüyle elden geçiren danışmanım Yrd. Doç. Dr. Haydar oruh'a, çalışma esnasında değerli bilgilerinden faydalandığım Tarih Bölüm Başkanımız Doç. Dr. Ahmet Gündüz'e teşekkürü bir borç bilirim.

Ayrıca alışma esnasında bilgi ve grglerinden faydalandığım ancak burada adlarından bahsedemediğim Tarih Bölümünden hocalarımıza ve diğer dostlarımıza, çalışmam sırasında çeşitli safhalarda yardımlarını gördüğüm arkadaşlarım Ahmet Çaparlar, Alper Yıldırım, Cemal Gülistan ve İbrahim Tuna'ya son olarak ta çalışmam esnasında ihmal etmiş olduğm değerli eşim Adeviye Dilek Bozkır ve sevgili oğlum Mehmet Akif Bozkır'a sonsuz Őükranlarımı sunarım.

Hatay 2013

Mustafa Ertan BOZKIR

SAMANDAĞ VAKIFLI KÖYÜNÜN DÜNÜ BUGÜNÜ

Mustafa Ertan BOZKIR

Tarih Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2013

Danışman: Yard. Doç. Dr. Haydar ÇORUH

ÖZET

Hatay Devleti'nin meclis kararıyla 1939'da Türkiye Cumhuriyeti'ne katılmasından sonra kendi istekleri doğrultusunda çeşitli bölgelere ve ülkelere göç eden Ermenilerden geriye kalanların yerleşmiş oldukları Vakıflı Köyü, Fransız mandaterliği döneminde sıradan bir köy olarak varlığını sürdürmüştür. 1939 sonrasında köyde elle tutulur bir gelişme görülmezken, 1950'li yıllardan sonra köy üzerinde yapılan çalışmalar köyün Anadolu'daki diğer köylerden pek de farklı bir yapıda olmadığını göstermiştir. 2000'li yıllar köyün geçmişiyle olan bağlarını kuvvetlendirici bazı adımların atılmasına ve Türkiye genelinde olduğu kadar dünyada da tanınan bir köy olmasına sebep olmuştur. Köy bu yıllardan sonra ürettiği geleneksel yiyecekler ve hediyelik eşyalar, köye yapılan ziyaretler ve ülkemizin sağladığı olanaklar çerçevesinde düzenlenen Hatay Günleri vesilesiyle turizm açısından da bir değer olarak tanınmaya başlamıştır. Köyde bulunan Ermeni Kilisesi, her yıl dünyanın çeşitli yerlerinden gelen Ermeniler ve diğer turistlere kapısını açmakta, burada yaşayan Ermenilere ve ülkemize de döviz kazandırmaktadır. Köy kültürü, gelenekleri ve ürettiği sınai enerji ile Hatay için olduğu kadar Türkiye için de önemli bir değer olmaya devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Antakya, Ermeni, Hatay, Samandağ, Süveydiye, Vakıflı.

SAMANDAĞ VAKIFLI KÖYÜNÜN DÜNÜ BUGÜNÜ

Master's Thesis, Mustafa Ertan BOZKIR

Department of History, 2013

Supervisor: Assistant Prof. Dr. Haydar ÇORUH

ABSTRACT

Vakıflı village, which was settled by the Armenians remaining from those who immigrated various regions and countries by their own will after having become a Turkish province with the act of the parliament of Hatay Republic in 1939, continued its existence as a common village during the period of Ottoman and French mandate. While there was no tangible development in the village after 1939, the researches have shown that, after 1950s, the village had no difference from other villages in Anatolia at all. 2000s brought about some steps to be taken strengthening the village's connections with the past, and its being also a well known village in the world as in Turkey. After those years, the village came to be known as value in terms of tourism with the occasion of Hatay Days held within the frame of the traditional foods and souvenirs produced, visits paid to the village and the facilities provided by our country. The Armenian Church in the village opens its doors for Armenians coming from different places of the world and for other tourists, and it also fetches money in foreign currency for our country and for the Armenians living there. With its culture, traditions and industrial energy, the village continues to be an outstanding figure for Turkey as well as it is for Hatay.

Keywords: Antakya, Ermeni, Hatay, Samandağ, Süveydiye, Vakıflı.

İÇİNDEKİLER	<u>Sayfa</u>
ÖNSÖZ	I
ÖZET.....	III
ABSTRACT	IV
RESİMLER LİSTESİ	VII
TABLOLAR LİSTESİ.....	IX
GRAFİKLER LİSTESİ.....	IX
KISALTMALAR	XI

GİRİŞ **1**

BİRİNCİ BÖLÜM **5**

VAKIFLI KÖYÜNÜN GELİŞİMİ **5**

1. COĞRAFİ DURUM	5
2. İDARİ YAPI	6
2.1. Köy Yönetimi ve Organları.....	7
2.2. Mahalle İdaresi.....	8
2.3. Toprak İdaresi.....	9
2.4. Dış Dünya İle Bağlantı	13
3. DEMOGRAFİK YAPI.....	16

İKİNCİ BÖLÜM **22**

VAKIFLI KÖYÜNÜN SOSYO-KÜLTÜREL YAPISI **22**

1. SOSYAL YAPI.....	22
1.1. Sosyal Yapıyı Etkileyen Faktörler	25
1.1.1. Köy Yaşantısı ve Ailenin Rolü.....	25
1.1.2. Ferdin Pozisyonu.....	30
1.1.3. Tarihsel Sorunlar ve Dış Faktörler	35

2. KÜLTÜREL YAPI	40
2.1. MERASİMLER	41
2.1.1. Nikah	43
2.1.2. Vaftiz	51
2.1.3. Cenaze Merasimi	52
2.1.4. Pazar Badarağı (Kutsal Sofra)	56
2.2. KUTLAMALAR	57
2.2.1. Dini Bayramlar	57
2.2.2. Milli Bayramlar	63
2.2.3. Önemli Günler	63
3. EĞİTİM	66
3.1. Dini Eğitim	66
3.2. Milli Eğitim	66

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **73**

EKONOMİK YAPI **73**

1. EKONOMİK FAALİYETLER	73
1.1. Tarım Ve Hayvancılıktan Elde Edilen Gelirler	74
1.1.1. Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	79
2. TURİZMİN EKONOMİYE KATKISI	80
2.1. Vakıflı Köyü'nün Hatay Turizmindeki Yeri	80
2.2. Vakıflı Köyündeki Ziyaret Mekanları	89
2.2.2. Kadın Kolları	91

SONUÇ **94**

KAYNAKÇA **97**

EKLER	104
Ek-1: Vakıflı Köyü'nün Kadastrosu Yapılmış Alanının Yüzölçümü	105
Ek-2: Vakıflar Müdürlüğüne Ait Araziler	106
Ek-3: Milli Emlak Müdürlüğüne Ait Araziler	121
Ek-4: Vakıflı Köyü'nün Yerleşik Alanının Yüzölçümü	123
Ek-5: Vakıflı İlkokulu Mezuniyet Bilgileri	124

RESİMLER LİSTESİ

Resim-1: Vakıflı Köyü'nün Konumu	5
Resim-2: Vakıflı Köyü Muhtarı	7
Resim-3: Meyve Bahçeleri	13
Resim-4: Vakıflı Köyü İlkokul Çeşmesi (1955).....	14
Resim-5: İçme Suyu Açılış Töreni	15
Resim-6: Vakıflı Köyünde Kullanılan Gaz Lambaları	16
Resim-7: Günlük Yaşamdan Bir Kesit.....	27
Resim-8: İğne Oyası	31
Resim-9: Köy Kahvesi.....	32
Resim-10: Tandır	33
Resim-11: Kadın Kolları Üyesi Elena Çapar	34
Resim-12: Köy Kahvesi.....	35
Resim-13: Yenigün 1937 (Ermenilere Hatay'da Kalmaları Yönünde Yapılan Çağrı)	36
Resim-14: Yenigün Gazetesi (Hatay Anlaşması)	37
Resim-15: Yenigün 1939 (Ermenilerin Hatay'dan Ayrılışı)	38
Resim-16: Vakıflı Ermenilerinden ABD'ye Tepki	39
Resim-17: Vakıflı Köyü Meryem Ana Kilisesi.....	42
Resim-18: Vakıflı Köyünde Görev Yapmış Papazlar	43
Resim-19: Papaz Der Avedis Tabaşyan.....	43
Resim-20: Düğün Ziyafeti.....	48
Resim-21: Düğün Alayı.....	49
Resim-22: Gövdesine Kuşak Bağlanmış Damat	50
Resim-23: Köy Morgu.....	53
Resim-24: Köy Mezarlığı.....	54
Resim-25: Pazar Buluşması.....	56
Resim-26: Pazar Buluşması.....	56
Resim-27: Pazar Ayini	57
Resim-28: Meryem Ana Yortusu Şenliklerinden Görünüm.....	59
Resim-29: Hırise Kazanları ve Dağıtımı (Meryem Ana Yortusu).....	59
Resim-30: Hırise ve Davetliler.....	60
Resim-31: Şenlikteki Eğlenceler.....	60
Resim-32: Şenlikteki Eğlenceler.....	61
Resim-33: Ermeni Patrikhanesi Dinler Arası Diyalog Sorumlusu Episkos Sahak Maşalyan ve Der Avedis Tabaşyan	61
Resim-34: Meryem Ana Yortusu (Üzüm Kutsaması)	62
Resim-35: Karnaval Bayramında Kadın Halayı (Depki).....	64
Resim-36: Surp Asdvadzadin Kilisesi Cemaati Başkanı Cem Çapar	66
Resim-37: Ermeni Okulu Öğrencileri (1935).....	67

Resim-38: Öğrenci Yetersizliği Sebebiyle Kapatılan Vakıflı İlkokulu	69
Resim- 39: Vakıflı Köyünde Bulunan Zeytinlik	74
Resim-40: Organik Tarım Sertifikası.....	75
Resim-41: Vakıflı Köyünde Bulunan Bir Sera	76
Resim-42: Köyde Üretilip Satışı Yapılan Meyveler.....	78
Resim-43: Köy Kahvesi Ürün Satış Noktası	79
Resim-44: Vakıflı Köyü, Muhtarlık ve Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Binası (2012).....	80
Resim-45: Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Seraları.....	80
Resim-46: Meryem Ana Yortusu	82
Resim-47: Alman Medyasının Vakıflı Köyü'ne İlgisi	83
Resim-48: Meryem Ana Kilisesini Ziyaret Eden Turistler	84
Resim-49: Vakıflı'da Panel ve Konferans Süreci	85
Resim-50: Vakıflı Köyünde Duduk Konseri	86
Resim-51: Defne Sabunu (Çar Sabunu Yapımı)	87
Resim-52: Vakıflı Köyü Pansiyonu.....	88
Resim-53: Pansiyonun Livan Bölümü	88
Resim-54:Pansiyon Odasından Bir Görünüm	89
Resim-55: Köy Kahvesi Yazlık Alanı	89
Resim-56: Tarihi Vakıf Evi (Restorasyon Öncesi ve Sonrası).....	90
Resim-57: Vakıf Evi	91
Resim-58: Kadın Kolları Üyeleri	91
Resim-59: Kadın Kolları Ürün Satış Reyonu	92
Resim-60: Organik Ürünler	93

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo-1: Köy Topraklarının Mülkiyet Durumu (1964)	9
Tablo-2: Vakıflar Müdürlüğüne Ait Topraklar	11
Tablo-3: Toprak Durumu (1964)	11
Tablo-4: Toprak Durumu (2012)	12
Tablo-5: Vakıflı Köyü Nüfus Verileri (1940-2012).....	17
Tablo-6: Nüfusun Yaşlara ve Cinslere Göre Dağılımı (1964).....	19
Tablo-7: Nüfusun Yaşlara ve Cinslere Göre Dağılımı (2005).....	19
Tablo-8: Nüfusun Yaşlara ve Cinslere Göre Dağılımı (2011).....	20
Tablo-9: 1964 Yılında Ailelerin Birey Sayıları	23
Tablo-10: Ailelerin Birey Sayıları (2005)	24
Tablo-11: Aile Birey Sayıları (2012)	25
Tablo-12: Köyde Kıyılan Nikahlar (1999-2005)	29
Tablo-13: Meryem Ana Kilisesinde Vaftiz Edilen Çocuk Sayıları (2002-2012).....	52
Tablo-14: Köyde Vefat Edenlerin Sayısı (1960-1964)	55
Tablo-15: Köyde Vefat Edenlerin Sayısı (1997-2012)	55
Tablo-16: Öğretim Kademelerine Göre Öğrenci Sayıları (1964)	68
Tablo-17: Öğretim Kademelerine Göre Öğrenci Sayıları (2005).....	68
Tablo-18: Öğretim Kademelerine Göre Öğrenci Sayıları Kademeleri (2012)	68
Tablo-19: Türkçe Konuşabilenlerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı (1964)	69
Tablo-20: Türkçe Okuyup Yazabilenlerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı (1964)	70
Tablo-21: Türkçe Okuma Yazma Bilenlerin Sayıları (1985-2011)	70
Tablo-22: Türkçe Okur Yazar Olanların Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı (2011)	71
Tablo-23: Vakıflı Köyündeki Meslek Grupları	74
Tablo-24: Köyde Yetişen Bahçe Ürünleri (1964).....	77
Tablo-25: Köyde Yetişen Ürünler (2012)	77
Tablo-26: Köyde Yetişen Tarla Ürünleri (1964).....	78

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik-1: Mülkiyet Dağılımı (1964).....	10
Grafik-2: Toprak Türü	12
Grafik-3: Nüfus Sayımları.....	18
Grafik-4: Nüfusun Yaşlara Göre Dağılımı.....	20
Grafik-5: Yıllara Göre Kadın ve Erkek Nüfusu.....	21
Grafik-6: Aile Birey Dağılımı.....	25
Grafik-7: Köyde Yetişen Ürünlerin Ekili Alanları (2012).....	77

KISALTMALAR

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
a. g. t.	Adı Geçen Tez
AİİTE	Atatürk İlke ve İnkılâpları Tarihi Enstitüsü
ASİ-DER	Antakya Samandağ İskenderun Yardımlaşma ve Dayanışma Kültür ve Çevre Gönüllüleri Derneği
ATGHM	Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü
Bilig	Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi
Bk.	Bakınız
C.	Cilt
ÇTTAD	Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi
DOĞAKA	Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı
H.	Hicri
HAKVKD	Hatay Aylık Kültür ve Keşif Dergisi
HİY	Hatay İl Yıllığı
M.	Miladi
M. Ö.	Milattan Önce
M. S.	Milattan Sonra
MEBSKH	Milli Eğitim Bakanlığı Seyahat ve Konaklama Hizmetleri
MKÜ	Mustafa Kemal Üniversitesi
OTAM	Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi
SBY	Samandağ Belediyesi Belde Yıllığı
SBD	Sosyal Bilimler Dergisi
SBE	Sosyal Bilimler Enstitüsü
SBKA	Samandağ Bölgesi Köy Araştırmaları
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
T. C.	Türkiye Cumhuriyeti
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
TDVİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
TTK	Türk Tarih Kurumu
t. y.	Tarih Yok
Yay.	Yayımları

YL	Yüksek Lisans
YPK	Yüksek Planlama Kurulu
YY	Yüzyıl

GİRİŞ

Türkiye'nin tek Ermeni köyü olarak bilinen Vakıflı Köyü, Hatay İlinin Samandağ İlçesine bağlıdır (Onur, 1999: 235). Anadolu'nun en önemli eski yerleşim yerlerinden biri olan Hatay'da yapılan araştırmalar bölgede yerleşimlerin 100. 000 yıl öncesine kadar uzandığını göstermiştir (Tekin, 2001: 11). Bölgeye Türk kökenli kavimler ile Avrupalı kavimlerin gelişi çok farklı zamanlarda olmuştur. Mesela Sakalar M. Ö. 7. yüzyılın ortalarına doğru Antakya'yı ele geçirmiş ve burada 18 yıl gibi kısa bir süre kaldıktan sonra M. Ö. 626 yılında şehri terk etmişlerdi (Tekin, 2001: 13). Büyük İskender'in bölgeye gelişi, M. Ö. 333 yıllarında olup, bugünkü İskenderun bu dönemde kurulmuştur. Daha sonra Seleucus I. Nicator iktidara gelmiş ve onun döneminde ise M. Ö. 300 yılında Antiacheia (Antakya) kenti kurulmuştur. Antakya kenti M. Ö. 64 yılında ise Roma İmparatorluğuna bağlı Suriye eyaletinin başkenti olmuştur (Demir, 1996: 22).

Roma imparatorluğu ikiye bölündüğünde, Antakya ve çevresi Doğu Roma İmparatorluğuna bağlandı. İslam Orduları ise bölgeye 638 yılında ulaştı (Bahadır, 2010: 80). 877'de Tulunoğulları'nın eline geçen bölgede İhşitler ve Selçuklular da faaliyet gösterdi (Bahadır, 2010: 157). 968/9 yılında şehir Bizans topraklarına katıldı (Başak, 2008: 23; Bahadır, 2010: 197).

9. ve 10. Yüzyıllarda Türk nüfusun yoğun olarak yayılmaya başladığı Antakya ve yöresi Sultan Melik Şah ve Süleyman Şah zamanında Türkleşmeye başlamıştır (Tekin, 2000: 20). Bu dönem, Avrupa kökenli Haçlı ordularının da bölgeyi tanımaya başladığı bir dönemdir. 21 Ekim 1097 yılında başlayan kuşatma 1098 yılına kadar sürdü ve kent 28 Haziran 1098 tarihinde tamamen Haçlıların eline geçti. Haçlılar Antakya'yı ele geçirdikten sonra toplanarak şehrin Bizans İmparatoru 1. Aleksisos Komenos'a teslim edilmesine karar verilirken, şehrin yönetimi için ise Norman kökenli bir Haçlı prensi olan Bohemund'u başkan olarak tanıdılar (Gündüz, 2009: 16). Yaklaşık iki yüzyıl sonra 1268'de, Memluk Sultanı Baybars, Antakya Prenslğine son vererek bölgeyi Türk topraklarına kattı (Demir, 1996: 25).

Ermenilerin batıya ilk göçleri ise 970 yılından itibaren başlar. Bizanslıların mezhep olarak Ermeniler üzerinde kurdukları baskıya rağmen mezhep değiştirmeyen Ermeniler bu günkü Adana bölgesini de içine alan Kilikya'ya sürülmüşlerdi. Bizanslılar İslam'ın Doğu Anadolu'da ve Kafkaslarda yayılmaya başlaması üzerine Ortodoks kilisesinin de teşvikleriyle 970 yılından itibaren yürüttükleri faaliyetlerle bölgeye hâkim olmayı başardılar. Ancak burada bulunan ve Hristiyanlığın Gregoryan

inancına sahip Ermenileri zor kullanarak kendi mezheplerine girmeye zorladılar. Mezhep değiştirmek istemeyen Ermeniler ise Kilikya bölgesine göç etmek zorunda kaldılar (Altıntaş, 2005: 152). Aynı yıllarda bölgeye gelen Selçuklu Türkleri, Kilikya ve çevresinde kurulmuş olan Ermeni Prenslükleriyle sıcak temasa geçmişlerdi. Ermeniler Türklere, Türkler de Ermenilere karşı düşmanca tutum içine girmedikleri için uzun yıllar iyi ilişkiler kurabilmişlerdi (Uslu, 2007: 7-8). Bu durum, bölgenin 1516 yılı ve sonrasında Osmanlıların eline geçmesiyle daha da pekişmiştir. 1516'da Yavuz Sultan Selim bu toprakları ele geçirmiş, 1522 yılına kadar Antakya müstakil bir sancak olarak kalmış, 1522 de Şam Beylerbeyliğine, 1523 yılından itibaren de Halep'e bağlı bir sancak ve daha sonra kaza olarak yönetilmiştir (Gündüz ve Kaya, 2011: 76).

Vakıflı köyünün adının Osmanlı döneminde ortaya çıktığına dair rivayetler bulunmaktadır. Bir rivayette köye vergi toplamaya gelen tahsildarın, o yıl verimin fazla olması sebebiyle tahmin edilen vergi miktarının üzerinde bir vergi toplamayı başarması üzerine, köyün tahsildara vakfedilmiş olduğu bildirilmektedir (Kireççi, 1998: 91). Bir diğer rivayet ise, Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferi sırasında Halep'ten geçerken bir katırcı kervanının Halep'e uğraması ve Sultan Selim'in adamlarıyla teması sonrasında yapılan işin karşılığı olarak katırcıya verilmek istenen ödül yem olmuş. Bunun üzerine katırcı, yemi yardımın bir karşılığı olarak almak istemeyince durumu padişaha bildirmişler. Padişah da bir ferman göndererek köyün aşarını adama vakfetmiş, bu hadise sonrasında köyün adı Vakıflı olarak adlandırılmıştır (Sarı, 2003: 61).

Yukarıda anlatılan rivayetler, Vakıflı din adamları ve yaşlıları tarafından köyün kuruluş tarihiyle ilgili başka bilgiler de verildiği için pek inandırıcı gelmemekle beraber, bu bilgilerin doğru olma olasılığı aşağıda benzer bir rivayet verilmesi sebebiyle ve köylülerin de bu sonuncu rivayeti doğrulaması nedeniyle kabul edilebilir görülmektedir.

Bu son rivayete göre, Ermeniler bugünkü Samandağ'a bağlı Yoğunluk Köyü'nde yaşarlarken, Yoğunluk Köyü'nde oturup da şimdi Vakıflı Köyü olan araziye işleyen Ermenilerin elde ettikleri ürünün onda biri (ondalığı/öşürü) padişah II. Mahmut tarafından Muhayille adındaki bir Hristiyan Arap'a vakfedilmişti. Ermeni köylüler işledikleri bu toprağın ondalığını Muhayyile ve ona mensup olan aileye vermişlerdi. Köy bu sebeple Vakıflı adı ile yeni bir iskan yeri olarak Ermeniler tarafından benimsenmiş ve gelişmiştir (SBKA, 1966: 16).

Bu sonuncu rivayet, zamanımıza daha yakın olması sebebiyle daha doğru gibi görülmekle beraber, yukarıdaki rivayet ile Sultan Selim'e atfedilenin birbiriyle benzerliği de dikkat çekicidir.

Yukarıdaki rivayetlere karşılık, 1851-1852 tarihli 27 Numaralı Antakya Şer'iyye Sicili (Kuş, 2006: 15-16) ve 1898-1901 yıllarına ait 50 Numaralı Şer'iyye Sicili (Çelik, 2012: 362-363) incelendiğinde, Antakya kazasına bağlı 175 köyden tespiti yapılabilen 75 köy arasında, defterlerde muhtemel adı Vakıf olan Vakıflı köyüne dair bir bilginin yer almadığı görülecektir. Ancak yirminci yüzyılın başlarına ait H. 1322/M. 1904 tarihli Halep Vilayeti salnamesinde Antakya'ya bağlı nahiyelerden Süveydiye Nahiyesi köyleri arasında Vakıf (Vakıflı) adlı bir köyün varlığına tesadüf edilmektedir (Akgül ve Tatlı, 2008: 254).

Vakıflı köyünün kaderi, 1890'lı yıllarda başlayan Ermeni isyanları sebebiyle diğer bölgelerde yaşayan Ermenilerden farklı bir özellik kazanmıştır. Anadolu'nun doğusunu bir Ermeni yurdu haline getirmek isteyen eşkıyaların başlattığı saldırılar, 1915'ten itibaren savaş halinde olunmasının da etkisiyle son derece tehdit edici bir hal almış, Ermeniler Müslüman ahaliyi yoğun oldukları yerlerde yok etmeye başlamışlardı. Ermeni çeteleri hızla yayılmış, yavaş yavaş Antakya ve çevresinde de faaliyet göstermeye başlamışlardı. Osmanlı Devleti ise gerek Anadolu'da gerekse bölgede meydana gelen isyan hareketlerine bir önlem olmak üzere, 27 Mayıs 1915'te, isyana tevessül eden tüm toplulukların savaş bölgelerinden taşınarak daha güvenli bölgelere göçürülmesini öngören "*Sevk ve İskan Kanununu*" çıkararak Ermenilerin daha güvenli bölgelere gönderilmesine karar vermiştir (Bakar, 2009: 75-76). Devlet, isyanların olduğu yerlerdeki Ermeni'lerin başka bölgelere taşınması imkânını veren kanunun ilanından sonra, Anadolu'nun iç kesimlerinden başlayarak Ermenilerin kitleler halinde Halep vilayetinin merkez kazası hariç Belen, Cısr-i Şuğur ve Antakya dahilindeki köy ve kasabalara gönderilmelerine başlanmıştır (Çelik, 2008:146). Buna karşılık Hatay bölgesinde yaşayan Ermeniler ve özellikle Vakıflı köyü Ermenileri, devletin almış olduğu bu karar uygulanırken Mısır'ın Port-Said limanına gitmişlerdir (SBKA, 1966: 16; Hüseyinov, 2004: 75-76). Mondros Mütarekesi'nden kısa bir süre sonra Hatay bölgesinin tamamı Fransız orduları tarafından işgal edilmiş (Hatipoğlu, 2010: 120-121) ve 1921 yılında imzalan Ankara Antlaşması gereğince Hatay Fransızların yönetimine bırakılmıştır (Tutar, 2002: 68). Böylece Vakıflı köyü de 18 yıl boyunca Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışında kalmıştır. 1938 yılına kadar Vakıflı köyü gelişmiş ve köy nüfusu 1938 yılında 120

haneyi bulmuştur. 23 Haziran 1939 tarihinde Fransa ile yapılan “*Türkiye ile Suriye Arasındaki Toprak Sorunlarının kesin Çözümüne İlişkin Anlaşma*” gereği İskenderun, Antakya ve çevresi Türkiye’ ye verilmiştir. 29 Haziran 1939 Hatay Cumhuriyeti Meclisi’nin Anavatana katılma kararı ve akabinde 23 Temmuz 1939 tarihi itibariyle de Vakıflı köyü tekrar Türkiye Cumhuriyeti’nin bir parçası olmuş ancak, bu katılımı kabul etmeyen köylüler ise Lübnan ve Suriye’ye göç etmişlerdi (SBKA, 1966: 16-17; Asker, 2010: 153).

BİRİNCİ BÖLÜM

VAKIFLI KÖYÜNÜN GELİŞİMİ

1. COĞRAFİ DURUM

Vakıflı Köyü Samandağ ilçesine bağlı bir köydür. Köy Samandağ'ın 4 km kuzeydoğusunda, dağlık bir arazinin eteklerindeki yamaçlar üzerine kurulmuştur (Koku, 2005: 21). Vakıflı Köyü'nün yamaç eteklerinde kurulmasının sebebi, güvenlik ve Samandağ Ovası'ndaki taban suyu seviyesinin normalden yüksek olmasıdır (Kuşçu, 2008: 89). Bu yamaçlar, kuzeye doğru yükselerek bu yöndeki tepelere ulaşmaktadır. Köyün güneyinde Samandağ Ovası, doğu ve batısında ise hafif tepecikler yer alır. Vakıflı Köyü'nün Kuzey-Güney doğrultusundan akan ve yerleşim bölgelerinden geçen Hıdırbey suyu, bu bölgedeki tarım alanlarını sulamaktadır.

Vakıflı Köyü'nün sınır komşuları ise şunlardır; Güneyinde Samandağ İlçesi, kuzeyinde Hıdırbey Köyü, batısında Mağaracık Köyü, doğusunda Koyunoğlu ve Mızraklı köyleri, kuzeybatısında Kapısu Köyü bulunmaktadır.

Resim-1: Vakıflı Köyü'nün Konumu

Kaynak : www.google.com.tr (2013)

Köyün yerleşme bölgesini konum ve biçimlenme olarak etkileyen en önemli faktörler; yön (Doğu ve Güneye yöneliş) topografya (daha düz arazi parçaları üzerinde yerleşme) ve ulaşım imkânlarıdır. Köyün topografik olarak yaklaşık yüksekliği 75-100 metredir. Vadiden Hıdırbey suyu geçer. Arazi, kuzeye doğru

yükselir. Doğu ve batıda küçük tepeler halini alır. Köyün iskân bölgesinin gelişme yönü, Kuzey-Güney doğrultusunda uzanan Samandağ-Hıdırbey-Yoğunluk yolu ve Hıdırbey suyu eksenini izler. Arazi, kuzeye doğru uzanan Sualtı vadisi boyunca yükselmekte ve Yoğunluk köyünü çevreleyen tepelere ulaşmaktadır. Batıdaki tepeler ise gittikçe alçalmakta ve batı - güneybatı yönünden denize açılmaktadır. Köy arazisi ve çevresi hareketli bir topografik karaktere sahiptir (SBKA, 1966: 10).

Vakıflı Köyü, bölgenin diğer yerleşim yerleri gibi Akdeniz iklim kuşağının etkisi altındadır. Köy, klasik Akdeniz ikliminin görüldüğü bir yer olmasına karşın, özellikle yaz ayları, konumu itibariyle Akdeniz ikliminin görüldüğü diğer yerlere göre biraz daha serin geçer. Yağışlar, bahar ve çoğunlukla kış aylarında olmak üzere genelde yağmur olarak görülür. Kar yağışı çok seyrek olmakla beraber, genellikle yerde kalmaz ve kısa sürede erir. Uzun yıllardan beri kar yağışı yaşanmayan köyde 2012 yılında kar yağışı olmuştur. (B. Kartun'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012). Rüzgar, ilkbahar ve yaz aylarında batı cephesinden, sonbahar ve kış aylarında ise doğu cephesinden esmektedir. Köyde “*Garbi*” adı verilen batı rüzgarları yaz aylarında serinlik veren ferah bir rüzgar olarak bilinmektedir (SBKA, 1966: 13; SBBY: 36). Kış aylarında doğudan esen ve “*Şarki*” denilen rüzgar ise narenciye ürünlerinin donma yapmasını engellediğinden narenciye üretimi için oldukça faydalıdır. Köyde iklim büyük değişiklikler göstermese de son yıllarda dünyayı etkisi altına alan küresel ısınma ve iklim değişiklikleri Vakıflı'da da etkisini göstermektedir (P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

2. İDARİ YAPI

Türkiye'de köy idaresi Cumhuriyetin kuruluşuyla birkaç defa değişmiştir. Kapsamlı olarak ilk defa köy idaresinde yenileşme 1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ile yürürlüğe girmiş olup, 1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ve 1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler İle Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun bu çerçeveyi genişleterek yeni bir işlerlik kazandırmıştır. Akabinde 2004 tarihli ve 5393 sayılı Büyükşehir Belediye Kanununa ilave olarak 2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu çıkarıldı. Aynı yıl, 2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu, 2005 tarihli ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu çıkarılmıştır (Toprak, 2008: 2). Bu kanunlar ile belediyeler ve köy idare teşkilatı oluşturulmuştur.

2.1. Köy Yönetimi ve Organları

Fransız kuvvetlerinin Hatay'dan ayrılışından sonra 29 Haziran 1939'da Hatay Devlet Meclisi kendini dağıtma ve Türkiye Cumhuriyeti'ne katılma kararı almıştır (Asker, 2010: 161). Bu karar akabinde de 07 Temmuz 1939 tarihli TBMM toplantısında alınan bir kararla Hatay Devleti'nin Türkiye'ye katılması sağlanmış (www.ttk.gov.tr, t.y.) ve dolayısıyla Vakıflı köyü bu tarihten sonra Türkiye Cumhuriyeti Hatay ili Samandağ ilçesine bağlı bir köy statüsü kazanmıştır. Köyün idari işleri muhtar ve muhtarın başkanlığında bulunan ihtiyar heyeti tarafından sürdürülmektedir.

Yukarıda da değinildiği üzere, ülkemizde köyler genel olarak muhtar, köy ihtiyar heyeti ve köy dernekleri tarafından yönetilir. Köylerin en önemli yöneticisi olan muhtar, seçimle işbaşına gelir ve köyde en az 6 ay oturmuş olan 25 yaşını tamamlamış kişiler arasından seçilir. Kişinin seçilmesinde adli veya hukuki bir mani olmaması gerekir. Seçimde etkin olan kurum, köy dernekleridir (Toprak, 2008: 9).

Resim-2: Vakıflı Köyü Muhtarı

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Vakıflı köyü muhtarı Berç Kartun'dan edindiğimiz bilgiye göre köy ihtiyar heyeti; Berç Kartun (Köy Muhtarı), Garbis Kuş – Harut Yankuş ve Viken Kartun – Bedros Kartun adlı üyelere oluşmaktadır (B. Kartun'la yapılan görüşme, 12 Aralık 2012).

Söz konusu kişilerden oluşan ihtiyar meclisi üyeleri, genel olarak hiçbir siyasi organa bağlı olmaksızın en az altı ay köyde oturmuş olan 25 yaş ve üstü kişiler arasından seçimle işbaşına gelirler. Burada kişiden istenen en önemli marifet, okur-yazar olmasıdır (Toprak, 2008: 9).

2.2. Mahalle İdaresi

Şehirlerin kurulmasında «mahalle», aynı ortamı paylaşmakta olan insan kitlelerinin bir araya gelmesinden oluşan bir birimdir (Ergenç, 1984: 69). Bu bağlamda Osmanlı şehri, fizikî ve sosyal yapılaşmanın gereği olarak, genellikle cemaat yapılarına göre belirli bir ibadet merkezi etrafında ortaya çıkan, yeni üniteler olarak kabul görmüşlerdi (Şahin, 1988: 288). Bu bakımdan Osmanlı mahalleleri, Müslümanlar ile gayrimüslimlerin kendi dinî merkezleri çevresinde teşekkül ettiği yerlerdir (Kuban, 1968: 66). Buna göre gayrimüslimlerin ayrı mahallelerde oturması, inanç ve gelenek birliğine sahip kişilerin bir arada yaşamalarının daha rahat olmasından ileri gelmekteydi. Ancak Osmanlı yerleşim birimlerinde bu hususiyet her zaman geçerli olmazdı. Bazen iktisadî ve siyasî zorunluluklar ile nüfus azlığı, farklı inançtaki insanların bir arada yaşamasını da icap ettirirdi (Baykara, 1992: 280).

Türkiye Cumhuriyeti'nde yürürlükte olan mahalle ve onun yöneticisi konumundaki muhtarlık anlayışı, Osmanlı Devletinde uygulana gelen sistemin bir devamı gibi görünmektedir. 1829 yılında İstanbul'da yaşanan kargaşayı ortadan kaldırmak için kurulan muhtarlık teşkilatı, 1833'ten sonra tüm imparatorluk çapında yaygınlaştırılmıştır (Ortaylı, 2000: 108). 1864, 1871 ve 1913'te bazı değişikliklere uğramak suretiyle günümüze kadar bu sistemin devam ettiği görülmektedir. Bu düzenlemelere benzer şekilde 10 Nisan 1944 tarihli ve 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanun'la muhtarlık ve muhtarın başkanlığı altında toplanan ihtiyar heyetleri tekrar oluşturuldu (Akyıldız, 2006: 53). Günümüzde de bu kanuna istinaden mahalle muhtar ve ihtiyar heyeti, bir muhtar ile dört azadan oluşmaktadır. İhtiyar heyetinin ayrıca dört yedek azası vardır. Mahalle muhtarlarının ödenekleri karşılığı her yıl İçişleri Bakanlığının bütçesine konulur. Mahalle muhtarları, görevli oldukları sürece aylık ödenek alırlar. Hastalık, izin veya görevden ayrılma hallerinde bu ödenek vekillerine ödenmektedir (Toprak, 2008: 25). Vakıflı köyünde sürdürdüğümüz görüşmelerde ve Samandağ Belediyesi'nde yaptığımız incelemelerde, köye ait resmi bir mahalle yapılanmasına rastlanılamamıştır. Resmi olarak sadece Atatürk Caddesi adıyla bir cadde bulunmaktadır. Buna rağmen, eski gelenekler devam ettirilerek köyde gayri resmi olarak Aşağı Yezzur, Yukarı Yezzur ve Karşıyaka adıyla bilinen üç mahalle olduğu muhtarlık tarafından verilen bilgiler arasında yer almaktadır. Bununla beraber bu mahallelerde idari manada bir yapılanmanın da olmadığı anlaşılmaktadır (B.Kartun'la yapılan görüşme, 18 Mayıs 2012).

Buna karşılık 06 Aralık 2012 Perşembe günü resmi gazetede yayınlanan bir kanunla Hatay ili büyükşehir belediyesi kapsamına alınmıştır. Bu kanunla birlikte Vakıflı köyü, yapılacak ilk mahalli idareler seçimiyle, mahalle statüsü kazanacaktır. Bu durum köy halkı tarafından endişeyle karşılanmaktadır. Büyükşehir kapsamında Samandağ ilçesine bağlı bir mahalleye dönüşecek olan Vakıflı köyünde yaşayan halk, bu yeni statünün köy dokusunu bozacağı iddiasındadır. Kanunun yürürlüğe girmesinden köy ile bağlarını koparmamış fakat köy dışında yaşayan Ermeni kökenli vatandaşlar da endişe duymaktadır. Kanunun resmi gazetede yayınlandığı 06 Aralık 2012 tarihinden önce söz konusu vatandaşlar, basına verdikleri demeçlerde bu endişelerini ortaya koymuşlardır. Gazeteci-Yazar Tamer Yazar, Agos Gazetesi'ndeki yazısında; mahalli idareler kanunun bu yeni şekliyle Türkiye mozağının bir yansıması olan Vakıflı köyünün var olan bu özelliğini ortadan kaldıracağı ve Hatay'ı Hatay yapan bir parçanın kaybolacağı düşüncesindedir. Yine aynı haber, Vakıflı Köyü Meryem Ana Kilisesi vakfı başkanı Cem Çapar'ın, bu yasa tasarısı ile köyün demografik yapısının da bozulacağını ve köyün zamanla tarihten silinebileceği kaygılarını taşıdığını ileri sürmüştür (www.haberedikkat.com, 2012).

2.3. Toprak İdaresi

1939 yılında Ermenilerin Musa dağından göçmesi sonucunda devlet, boşalan bu yerlere göçmenler yerleştirmiştir. Vakıflı köyü ileri gelenleri de o zaman kendi köylerine göçmen gelmesin diye kendi aralarında toplanarak karar almış, bu karara göre bu topraklar formalite icabı köyden iki kişiye verilmiş, bu kişilerde bu toprakları vakfetmişlerdir (P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

1964 yılında köyde Hazine, Vakıflar Müdürlüğü, Milli Emlak Müdürlüğü, Kurtderesi mahallesi ile Mağaracık köylülerine ve Köy halkına ait araziler vardır (SBKA, 1966: 44).

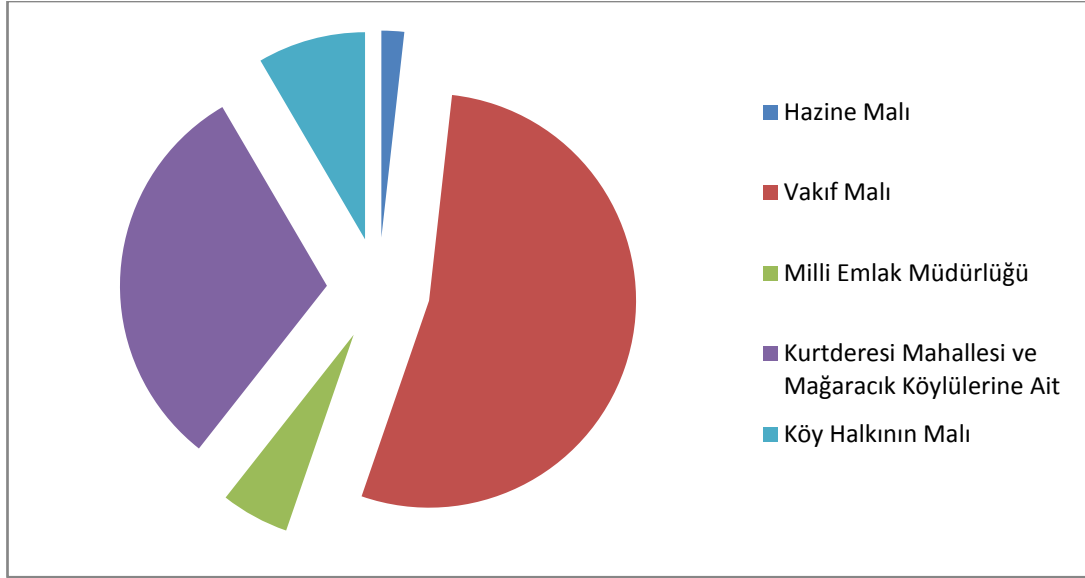
Tablo-1: Köy Topraklarının Mülkiyet Durumu (1964)

Mülkiyet Durumu	Yüzölçümü (Dönüm)
Hazineye Ait	50
Evkafa Ait	1508
Milli Emlak'a Ait	150
Kurt Deresi ve Mağaracık Köylerine Ait	872, 5
Köy içi Ailelere Ait	237, 5
TOPLAM	2818

Kaynak: SBKA, 1966: 44

1964 yılı verileri köyde 2818 dönüm toprağın olduğunu göstermektedir. Buna karşılık yaptığımız incelemelerde, 2012 verilerine göre Vakıflı köyünün kadastro yapılmış, arazilerinin toplam yüzölçümü 3198 dönüm olarak tespit edilmiştir (Bk. Ek- 1).

Grafik-1: Mülkiyet Dağılımı (1964)

Yukarıdaki dağılım grafiğinde de görüldüğü üzere, 1964 yılında Vakıflı köyü topraklarının yaklaşık % 1.77'si hazineye, % 53.51' i Evkaf'a (Vakıflar Müdürlüğü), % 5.3'ü Milli Emlak Müdürlüğüne, % 30.96'sı Kurtderesi mahallesi ve Mağaracık Köylülerine, % 8.4 ise köy halkına aittir. 23 Haziran 1939 tarihinde Hatay'ın Fransızlarla yapılan anlaşma doğrultusunda Türkiye'ye katılması sırasında, seçim haklarını Suriye ve Lübnan lehine kullananların bu ülkelere göçmelerinden sonra Milli Emlak Müdürlüğü, köyden ayrılan bu kişilerin özel mülkiyetlerini yasalar gereği tasarrufu altına almıştır (SBKA, 1966: 17). Günümüzde Vakıflı köyünde, Vakıflar Müdürlüğüne ait yaklaşık 1187 dönüm arazi vardır (Bk. Ek-2). Milli Emlak Müdürlüğü (Hazine) Mülkiyetinde 414 dönüm toprak vardır (Bk. Ek-3).

Vakıflar Bölge Müdürlüğüne ve Milli Emlak Müdürlüğüne ait arazileri köylüler, Samandağ ve Samandağ ilçesinin diğer köylerindeki kişiler tarafından kiralık olarak işlenmekte olduğu belirtilmiştir (B. Kartun'la yapılan görüşme, 18 Mayıs 2012).

Hatay İl Özel İdaresi'nin verilerine göre Vakıflı Köyü'nün büyük bir bölümü imara açılmış olup, köyün yerleşik alanı yaklaşık 1017.692 dönüm olarak gösterilmektedir (Bk. Ek-4). Geri kalan alanlar ise tarla ve tarımsal arazi için ayrılmıştır.

Tablo-2: Vakıflar Müdürlüğüne Ait Topraklar

Sıra No	Akar Sayısı	Cinsi	Yüzölçümü (m2)
1	22	Ağaçlı Tarla	59830, 36
2	21	Bağ	38800, 27
3	259	Bahçe	420735, 91
4	4	Bahçe - Ev	8063
5	27	Bahçeli Ev	90943, 58
6	1	Kanal	833
7	84	Tarla	565838, 1
8	1	Tarla-Bahçe	881
9	1	Tarla-Değirmen	1895, 95
TOPLAM	420		1187021, 17

Kaynak: Vakıflar İl Müdürlüğü Kayıtları

Tabloda bahçe-ev bahçeli ev gibi isimlendirilmiş olan arazilerdeki evler kullanılmaz duruma gelmiş kagir yapılardır. Bu arazilerde bahçe tarımı yapılmaktadır.

Vakıflar müdürlüğüne ve hazineye ait bu arazilerin tamamı tarımsal amaçlı olarak kiralanıp kullanılmaktadır. Bu arazileri vakıflı köylülerinin yanı sıra köy dışından kiralayıp işletenler vardır.

Vakıflı köyündeki toprakların % 70'e yakını tarım arazisidir. Bu arazilerde çeşitli meyve ve sebzeler yetiştirilmektedir. Eğimi fazla olan yerlerde taraçalar yapılarak bu alanlar bahçe tarımına kazandırılmıştır (Kuşçu, 2008: 188).

Tablo-3: Toprak Durumu (1964)

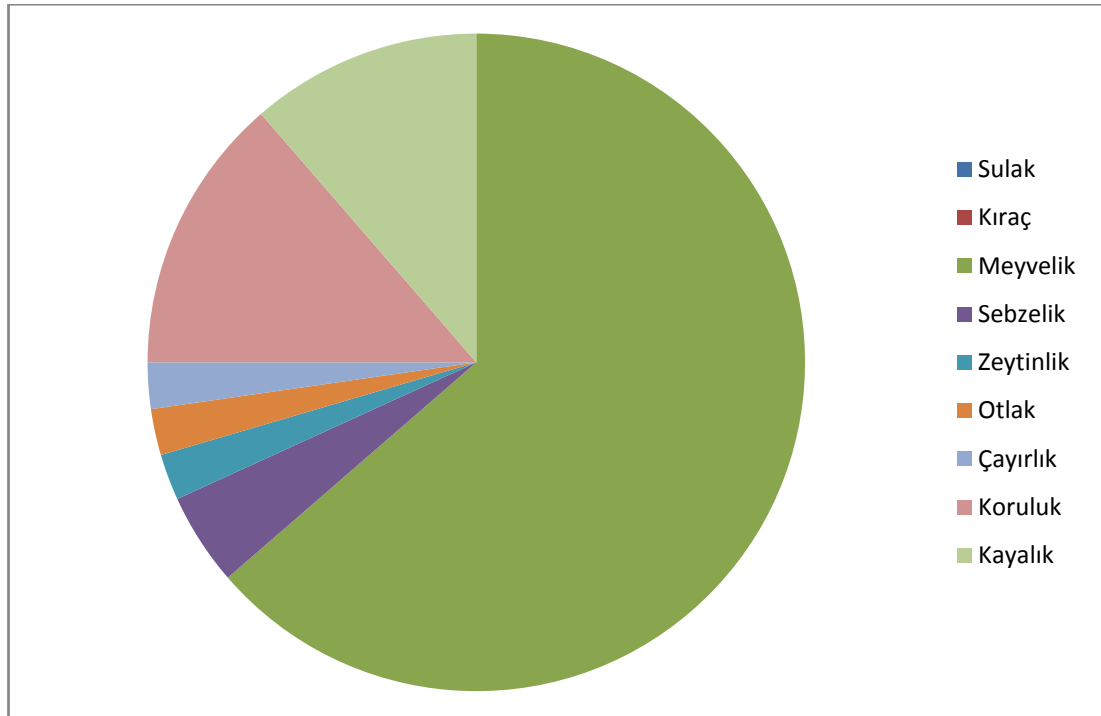
	Toprağın Türü	Yüzölçümü	Köye Göre Konumu	Niteliği
Tarla Toprak	Sulak	-	-	-
	Kıraç	400	Dört Yönde	Killi
Bahçe Toprak	Meyvelik	725	Güney	
	Sebzelik	125	Güney	
	Zeytinlik	130	Batı	Killi
Diğerleri	Otlak	150	Doğu	
	Çayırılık	250	Doğu	
	Koruluk	250	Doğu-Batı	Taşlık
İşe Yaramaz Toprak	Kayalık	788	Doğu-Batı	Taşlık
Toplam		2818		

Kaynak: SBKA, 1966: 42

Tablo-4: Toprak Durumu (2012)

	Toprağın Türü	Yüzölçümü	Köye Göre Konumu		Niteliği
Tarla Toprak	Sulak	-	-		-
	Kıraç	-	-		-
Bahçe Toprak	Meyvelik	1400	Dört Yönde		
	Sebzelik	100	Güney		
	Zeytinlik	50	Batı		Killi
Diğerleri	Otlak	50	Doğu		
	Çayırılık	50	Doğu		
	Koruluk	300	Dört Yönde		Taşlık
İşe Yaramaz Toprak	Kayalık	250	Doğu-Batı		Taşlık
Toplam		2200			

Kaynak: Vakıflı Köyü Muhtarlığı

Grafik-2: Toprak Türü

Köyün yaklaşık 3200 dönümlük arazisinin yarısına yakınını meyvelikler oluşturmaktadır. İmara açılan 1017 dönümlük araziye saymazsak meyveliklerden sonra % 10'a yakın oranlarıyla en çok koruluk ve kayalık alanlar yer kaplamaktadır.

Resim-3: Meyve Bahçeleri

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

2.4. Dış Dünya İle Bağlantı

Samandağ ilçesine bağlı Vakıflı köyü, kara yolu ile doğrudan bu ilçeye bağlıdır. 1925 yılında açılan bu yol, zaman içinde meydana gelen erozyon ve yağmur sularıyla aşınmalar sebebiyle 1953-1954 yılında imece yolu tamir edilmiş olmakla beraber, 1964 yılında Bayındırlık Müdürlüğü tarafından esaslı bir şekilde onarılarak tekrar hizmete sokulmuştur (SBKA, 1966: 19).

1964 yılından sonra köy yolu asfaltlanmaya başlanmış, 1990'lı yılların sonunda köy yolu tamamlanmıştır (P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012). Bununla beraber köyün, dağdaki diğer köylere asfalt yol ile bağlantısı vardır. Vakıflı köyüne bu yollar üzerinden de ulaşım sağlanmaktadır. Bu yollardan biri Samandağ'ın Mağaracık ve Kapısuyu köyleri üzerinden gelen yol, diğeri ise Batıyaz, Eriklikuyu, Yoğunluk, Hıdırbey köylerinden Vakıflı köyüne gelen yoldur. Bu yol aynı zamanda, Samandağ'dan köye gelen yolun devamı niteliğindedir (SBBY, 1988: 31). Köy sakinleri, ulaşımı genelde özel araçlarıyla yapmaktadırlar. Ayrıca yaklaşık 15 seneden beri, Samandağ belediyesinden bir araç, her gün iki saatte bir köye sefer yaparak, Vakıflı köyüne toplu ulaşım imkanı sunmaktadır (P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

Resim-4: Vakıflı Köyü İlkokul Çeşmesi (1955)

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Vakıflı köyünün su ihtiyacı, Hıdırbey suyu ile karşılanmaktadır. Hıdırbey suyunun doğduğu yerde devlet tarafından bir depo yapılmış ve borularla önce köye daha sonra evlere su getirilmiştir (B. Kartun'la yapılan görüşme, 18 Mayıs 2012).

Hatay Valiliğinin 1967 yılında hazırlamış olduğu il yılığında, köyün içme suyunun olduğu belirtilmiştir (HİY, 1968:194). Ancak, 1994 yılında TBMM 'de Hatay Milletvekili Fuat ÇAY tarafından verilen soru önergesinde, köyün içme suyu probleminin tam olarak çözülemediği görülmektedir (TBMM, 1995: 436). Halkın, köyün kuruluşundan beri susuzluğa çare aradığı yıllarda, Vakıflı köyünde halkın kullanımına sunulmuş olan 3 adet çeşme vardır. Bu çeşmelerden biri kilisede, biri mezarlıkta bulunmaktadır. Diğer çeşme ise 1991 yılında kapatılan, şimdilerde muhtarlık ve kooperatif binası olarak kullanılan Vakıflı İlkokulunun bahçesindedir (P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

Hatay Milletvekili Metin Kalkan tarafından 2000 yılında TBMM'ye sunulan soru önergesinde Vakıflı Köyünün yol ve su ihtiyacıyla ilgili bir inceleme yapılması talep edilmiştir. Bu talep söz konusu tarihte incelenmiş ve verilen cevaba göre hükümetin, 2000 yılı yatırım ödeneğinden Hatay iline köy yolu projeleri için 104 milyar ayırdığı ifade edilmiştir. Buna karşılık proje kapsamında, Vakıflı köyünün su probleminin aşılması için yapılan harcamanın 2000 yılı itibariyle 27000 TL olduğu görülmektedir (T.C. Devlet Bakanlığı, 2000: 6-7). Evlere içme suyu gelmesi, 2000 yılının yaz aylarında olmuştur. (P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

Vakıflı köyü için hayati derecede önem taşıyan bu durum yerel basında haber olarak gazete sayfalarına taşınmıştır. Haber içeriğinde Vakıflı köylüleri adına Türkiye Ermeni Patriği Mesrob Motafyan'ın, Hatay Valisi Yener Rakıcioğlu, Samandağ Kaymakamı Mustafa Canarslan ve Köy Hizmetleri İl Müdürü Kazım Ölkan'a teşekkür plaketi verdiği ifade edilmiştir (Vakıflı Köyü Vali Rakıcioğlu'na teşekkür etti, Hatay Gazetesi, 2000).

Resim-5: İçme Suyu Açılış Töreni

Kaynak: Hatay Gazetesi, 2000: 3

Köyün içme suyu ile ilgili belirsizlik 2000 yılı sonlarına doğru giderilirken, köy yolu ile ilgili belirsizlik halen devam etmekteydi. Yol güzergâhının ıslahıyla ilgili olarak 6091 sayılı ve 2011 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 17. maddesinde belirtilen KÖYDES Projesi kapsamında, Samandağ ve Samandağ'a bağlı köylerde yol yapım çalışmalarının yapıldığı anlaşılmakta olup, Hatay'ın genelinde 5.212.913 TL. harcama yapıldığı, bu meblağın 566.709 TL'sinin ise Samandağ ve köyelerine harcanmış olduğu anlaşılmaktadır (YPK, 2011: 18).

Köy yollarında yapılan bu düzenlemelere rağmen, Vakıflı köyü dış dünya ile 1970'li yıllara kadar düzenli haberleşme imkanına sahip değildi. Posta hizmetlerinden yoksun olan köy halkı, çoğunlukla Samandağ ilçesine inerek posta hizmetlerinden faydalanırdı. Mektuplaşmalarda İstanbul'un ayrı bir önemi vardı. Bu problem, 1990'lı yıllarda Samandağ yolunun açılması ile tarihe karışmıştır (SBKA, 1966: 15). Köyün dış dünya ile bağlantısını sağlayan bir diğer unsur, radyo ve televizyon idi. Fakat 1960 öncesinde köyde sadece bir radyo vardı. Bu tarihten sonra köyde radyo kullanımı artmıştır. 1979 yılında köye elektriğin gelmesinden sonra (P.

Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012) köyde önce siyah beyaz, ardından renkli televizyon kullanımı başlamıştır. Günümüzde köylü her türlü yayın organına rahatlıkla ulaşabilmekte, internet ve telefon hizmetinden faydalanabilmektedir (B. Kartun'la yapılan görüşme, 18 Mayıs 2012).

Resim-6: Vakıflı Köyünde Kullanılan Gaz Lambaları

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

3. DEMOGRAFİK YAPI

Vakıflı Köyü nüfusu, köyün kuruluşundan itibaren siyasal, ekonomik ve eğitim gibi sebeplerle inişli çıkışlı dönemler geçirmiştir. Bir görüşe göre 1915 yılına kadar Musa dağında 7000, başka bir görüşe göre 6311 Ermeni'nin yaşadığı belirtilmiştir. Bu görüşe istinaden kaynaklarda Samandağ'a bağlı 6, veya 7 Ermeni köyü olduğu ifade edilmektedir. Söz konusu köylerde yaşayan Ermeniler, Osmanlı Devleti'nin "30 Mayıs 1915 tarihli Sevk ve İskan Kararı" henüz bölgede uygulamaya girmeden, Fransız gemilerine binerek Mısır'a gitmişlerdi (Kuşçu, 2008: 28; Kızıltoprak, 2010: 108-111).

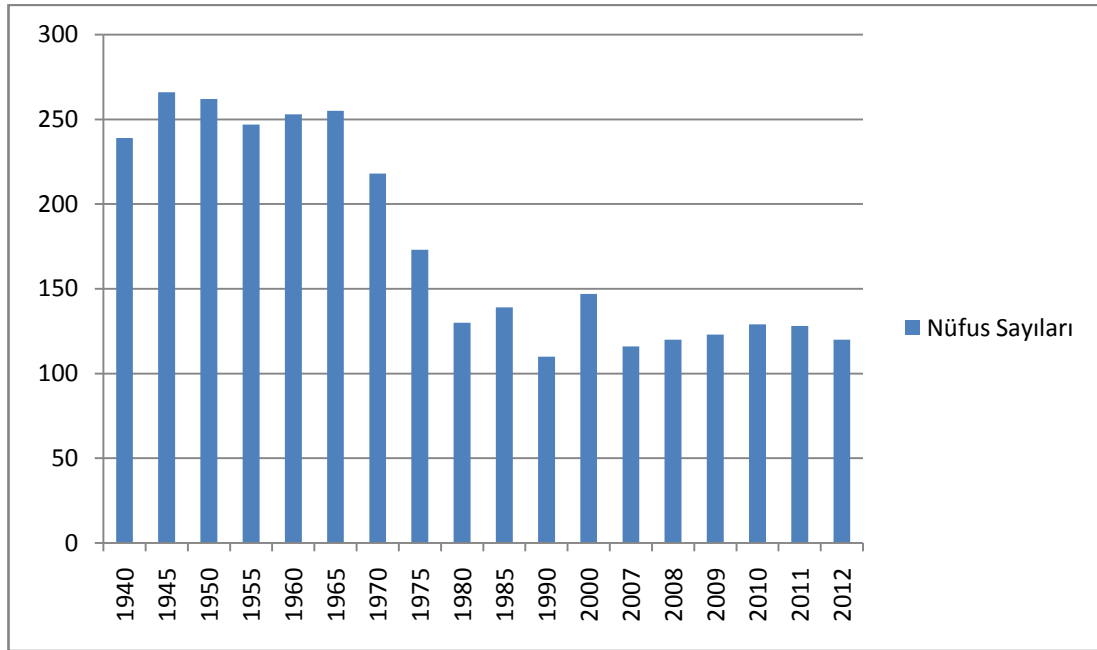
Ardından 1919'da, Fransızların bölgeyi işgali ile Mısır'dan bölgeye geri dönüşler olmuştur. Geri dönen Ermenilerin büyük bölümü Samandağ'ın Yoğunluk, Kapısu, Eriklikuyu, Teknepınar, Hıdırbey ve Vakıflı köylerine yerleşmişlerdir (Kuşçu, 2008: 17). 1919 yılından 1938 yılına kadar Vakıflı köyü nüfus açısından gelişim kaydetmiş ve hane sayısı 120'ye çıkmıştır (SBKA, 1966: 17). Ancak 1939'da, Hatay'ın Türkiye Cumhuriyetine katılması, gelen Ermenilerin birçoğunun bu defa da Suriye, Lübnan, Mısır ve Fransa'ya gitmelerine sebep olmuştur. Türkiye'den göç eden Ermenilerin yanı sıra, kalmaya karar veren Ermeniler de vardı ki, bunlar bugün de Vakıflı köyü sakinleri olan Ermenilerdir. Bu tarihten beri de Vakıflı köyünde yaşamaya devam etmektedirler (Kuşçu, 2008: 17).

1939 yılında bir Fransız subayın, “*Biz babalıktan çıktık artık babanız Atatürk*” sözü üzerine Musa dağında yaşayan Ermenilerin büyük çoğunluğu bölgeden göç etmiştir. Hayatlarına köyde devam etme kararı alan Ermeniler ise (Yalçın, 2011: 61), 1940 yılından sonra Türk hükümetinin verdiği güvenceye dayanarak tekrar Vakıflı köyüne dönmüşlerdi. Ancak zamanla ortaya çıkan akraba özlemi, Vakıflı köyü sakinlerinin ülke içinde başlıca İskenderun, Mersin ve İstanbul göçerken, ülke dışına çıkanlar ise genel olarak Suriye, Hollanda, Fransa ve Almanya’ya gitmişlerdi (Kuşçu, 2008: 28; Koku, 2006: 24). Hatay’ın anavatana katılmasıyla yurt dışına giden Ermenilerden geri dönmek isteyenler olsa da, göç ederken toprakları bölgede kalan diğer Ermenilere bırakmadan gitmeleri sebebiyle, hazine bu topraklara el koymuş, bu sebepten dolayı da yurt dışına gidenlerde geri dönememiştir (Ergüney, 2007: 81).

Tablo-5: Vakıflı Köyü Nüfus Verileri (1940-2012)

Yıl	Nüfus
1940	239
Kaynak: Kuşçu, 2008: 28	
1945	266
1950	262
1955	247
1960	253
Kaynak: SBKA, 1966: 18	
1965	255
1970	218
1975	173
1980	130
1985	139
1990	110
2000	147
2007	116
2008	120
2009	123
2010	129
2011	128
2012	120

Kaynak: TÜİK Raporu (2012)

Grafik-3: Nüfus Sayımları

Yukarıdaki grafikte köy nüfusunda yıllara göre meydana gelen değişimler yer almaktadır. Buna göre köy nüfusu 1940'lı yıllarda 239 iken, 1990 yılında 110'a düşmüştür. Ülkemizde son yirmi beş yılda siyasi olayların azalması, hızlı demokratikleşme adımları, Avrupa Birliğine üye olma isteği ile yapılan yenilikler, 1975 yılı sonrasında köy nüfusunun minimum seviyede değişim yaşandığı yeni bir dönemi başlatmıştır. 1997 yılından itibaren köyün, yurt içinde ve yurt dışında cazibesinin artması ve devletin aldığı ekonomik tedbirle sayesinde göçler giderek azalmış ve geri dönüşler başlamıştır. Bu sayede köy nüfusu 2000 yılında 147'ye ulaşmıştır (Kuşçu, 2008: 28). Ancak aşağıdaki tablodan da görüleceği gibi, 2000 yılı ve sonrasında yeniden köy nüfusunda az da olsa negatif yönde bir değişimin yaşanıyor olması, farklı sebeplere dayanmaktadır ki bunların başında eğitim gelmektedir (Kuşçu, 2008: 29; P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

Özellikle üniversite eğitimi almış veya almayı düşünen kişiler artık köyde oturmak istememektedir. Dolayısıyla bu ve benzeri sebeplerle, Vakıflı köyüne geri dönüşler yok denecek kadar azdır. Bugüne kadar köyden göç ettikten sonra köye sadece bir aile geri dönmüştür (P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012). Köy dışında ikamet etmekte olan bazı aileler ise yılın belirli bir zamanını köyde, kalanını ise ikamet yerlerinde geçirmektedirler (B. Kartun'la yapılan görüşme, 18 Mayıs 2012). Yine köy dışında ikamet edenlerin bir kısmı da izin günlerinde veya emekliye ayrıldıktan sonra özellikle yaz tatillerinde köye gelmekte, hatta yaz tatillerini köyde

geçirmeye karar verdiklerinden köy nüfusu yaz aylarında artmaktadır (Kuşçu, 2008: 29). 2000’li yılların başlarından itibaren köy halkının göçü önlemek için bir takım faaliyetler içerisinde olduğu görülmektedir. Köy halkı göçü önlemek amacıyla, tarıma yönelik kooperatiflerin ve kadın kolları derneklerinin kurulması gibi çeşitli tedbirler almıştır (B. Kartun’la yapılan görüşme, 18 Mayıs 2012).

Bu çalışmaların bir sonucu olarak köyde baş gösteren göçün göreceli bir şekilde de olsa azaldığı, insanların köyde kalmayı, köy dışına çıkmaya tercih etmeye başladığını göstermektedir.

Günümüzde Vakıflı Köy’ünde 4-5 hane Müslüman (Sünni/Alevi) aileler vardır. Bunlar köyün sınır bölgesinde yaşamaktadırlar. Bu ailelerin köye yerleşmeleri son 10 yıl içerisinde olmuştur. Köyde, bu aileler dahil 120 kişi yaşamaktadır. 120 kişilik nüfusu ile Vakıflı Köyü, Hatay ilinde bulunan 362 köy arasında en az nüfusa sahip 16. köydür. Samandağ ilçesindeki 31 köy arasında da nüfusu en az olan köydür (www.tuik.gov.tr, 2012).

Aşağıdaki tablolar daha önce eğitim amacıyla köyü terk etmeye hazırlanan 40 yaş altı nüfusun da yeniden köyde kalmayı tercih ettiğini göstermektedir.

Tablo-6: Nüfusun Yaşlara ve Cinslere Göre Dağılımı (1964)

Yaş	Kadın	Erkek	Toplam
0-5	31	22	53
6-15	25	15	40
16-25	37	32	69
26-42	32	36	68
43-60	19	11	30
61 ve üstü	14	17	31
Genel Toplam	158	133	291

Kaynak: SBKA, 1966: 18

Tablo-7: Nüfusun Yaşlara ve Cinslere Göre Dağılımı (2005)

Yaş	Kadın	Erkek	Toplam
0-5	2	2	4
6-15	11	9	20
16-25	3	5	8
26-45	15	5	20
46-60	7	9	16
61 ve üstü	19	18	37
Genel Toplam	57	48	105

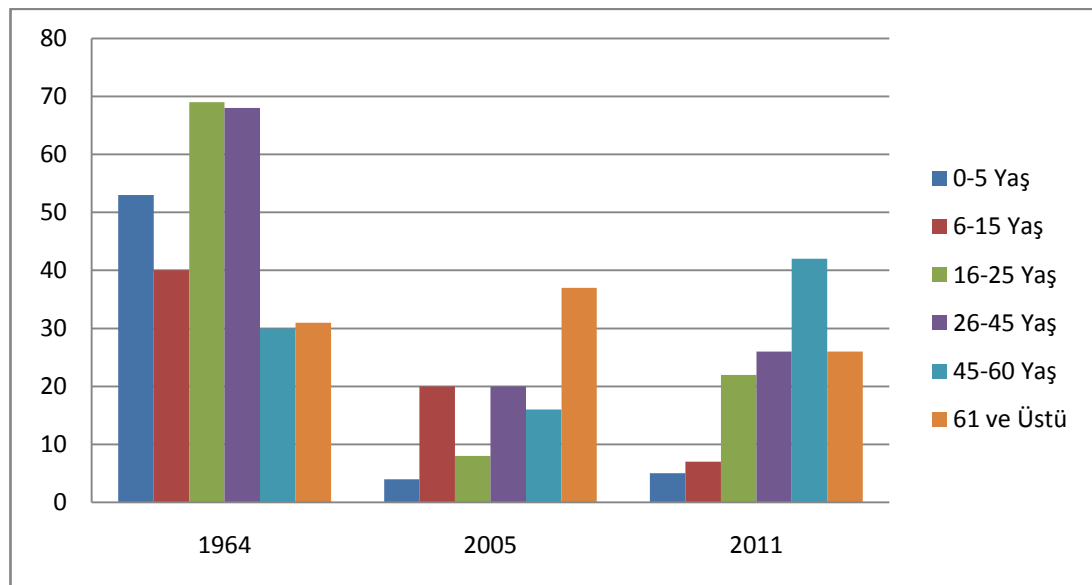
Kaynak: Koku, 2006: 25

Tablo-8: Nüfusun Yaşlara ve Cinslere Göre Dağılımı (2011)

Yaş	Kadın	Erkek	Toplam	
0-5		1	4	5
6-12		3	4	7
13-25		12	10	22
26-42		14	12	26
43-60		23	19	42
61 den büyük		16	10	26
Genel Toplam		69	59	128

Kaynak: Vakıflı Köy Muhtarlığı Kayıtları

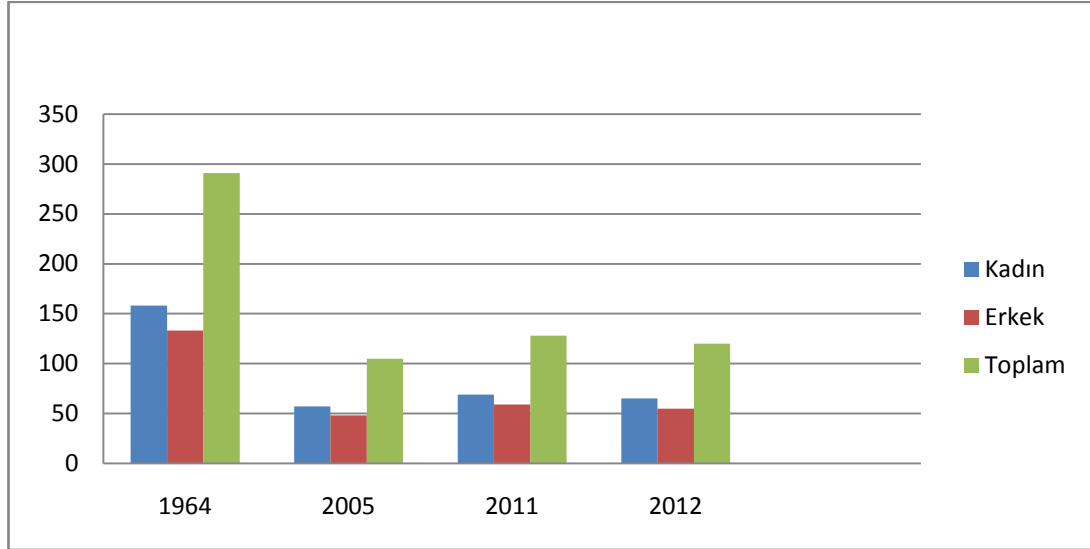
Yukarıdaki tablolarda da görüldüğü gibi, Vakıflı Köyü nüfusunun yaş gruplarına göre dağılımı bize 1964-2011 yılları arasında köyde kalan nüfusu ayrıntılı bir şekilde göstermektedir. Bu nüfus, köyde kalıcı nüfusu temsil etmektedir. Nüfus oranı içerisinde 0-15 yaş grubu ile 61 ve üstü nüfusun yoğunluğu, köyde yaşayanların daimi olarak burada kalmayı tercih ettiklerini ve Türk vatandaşı olmaktan mutlu olduklarını gösteren önemli bir delildir. Bu tabloların daha iyi anlaşılabilmesi için aşağıda nüfus grafiği de ayrıca çıkarılmıştır.

Grafik-4: Nüfusun Yaşlara Göre Dağılımı

Yukarıda verilen bilgilere ilave olarak köy nüfusunu cinsiyet farklılıkları açısından ele aldığımızda, nüfusun büyük kesimini grafikte de görülen yıllar boyunca kadınlar oluşturmuştur. Bu farklılığın başlıca nedeni, kadınların göçler esnasında köyden ayrılmak yerine, köyde kalmayı tercih ettikleri söylenebilir. Diğer taraftan eğitim amacıyla yapılan göçlerde de, gerek Vakıflı gerekse bağlı bulunduğu ilçelerde istisnai durumlar haricinde kadınların eğitim alanında erkeklere göre daha

az yer aldığı da bir işareti olup, eğitim maksatlı ayrılmaların daha ziyade erkek nüfus tarafından tercih edildiği anlaşılmaktadır. Bu hususu aşağıdaki grafikte net olarak görmek mümkündür.

Grafik-5: Yıllara Göre Kadın ve Erkek Nüfusu

İKİNCİ BÖLÜM

VAKIFLI KÖYÜNÜN SOSYO-KÜLTÜREL YAPISI

1. SOSYAL YAPI

Fransız yönetim sisteminin bir nüvesi olarak Osmanlılar tarafından kurulan köy yönetimleri, Türk toplumunun siyasi, sosyal ve idari gereksinmelerinin doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Köy yönetimleri, Tanzimat'tan önce ortaya çıkan ilk yerel yönetim birimleridir. Bununla beraber köy yönetimi, Osmanlı taşra teşkilatının en alt birimi olmuştur (Ortaylı, 1985: 92). Tanzimat'tan sonra Antakya ve havalisinde Vakıf, (Akgül-Tatlı, 2008: 21) (üzerinde çalışmakta olduğumuz Vakıflı köyü kastedilmektedir) Bityas, Hacıhabipli, Hıdırbey, Yoğunluk ve Kebusiye köyleri kurulmuştur. Bu köylerin ilk kuruluş dönemleriyle ilgili nüfus ve diğer bilgilere ulaşamamış olmakla beraber, 1897 yılı itibarıyla en azından nüfusları hakkında bazı bilgiler edinmek mümkün olmuştur. Buna göre Vakıf Köyünde 93 kadın, 110 erkek yaşarken, yakın bölgede yer alan Süveydiye'ye bağlı Kebusiye Köyü'nde 194 kadın 182 erkek; Yoğunluk Köyünde ise 116 kadın, 128 erkek; Bityas Köyü'nde 73 kadın, 79 erkek; Hıdırbey Köyünde 155 kadın, 174 erkek bulunmaktaydı. Bunların çoğu Ermeni idi (Tozlu, 2010: 102). Söz konusu bilgiler dikkate alındığında, nüfus olarak Vakıflı köyü bu gün de benzer bir nüfus yoğunluğuna sahip görünmektedir. Bu da bize köyde nüfus kesafetinin Osmanlı döneminden itibaren aşağı yukarı aynı oranlarda seyretmekte olduğunu göstermektedir.

Yukarıda verilen veriler dikkate alındığında Vakıflı'da yaşamakta olan aile Osmanlı döneminde de geniş aile tipini oluşturmaktadır. Çünkü Ömer Lütfi Barkan'ın Osmanlı ailesine dair yaptığı araştırmalarda, ailenin yaklaşık olarak 5 kişiden oluştuğuna işaret ettiğini (Barkan, 1953: 12) göz önüne aldığımızda Vakıflı'da bulunan toplam hane miktarının 20-30 arasında değişebileceğini söylemek mümkündür. Bu rakamlara baktığımızda, Vakıflı'da bulunan aile yapısının geniş aile tipine girdiğini söylemek yerinde olacaktır.

18. ve 19. Yüzyıllarda Osmanlı ailesinin şehirde çekirdek aile tipinde olduğunu, bununla beraber köylerde ataerkil/geniş aile tipinin bulunduğunu söyleyen kaynaklar bulunmaktadır (Gün, 2012: 88). Bununla beraber, 1898-1901 yılları

arasına atıfta bulunan 50 Numaralı Şer'iyeye Sicili'ne göre Antakya ve çevresinde müslim ailelerin çocuk sayısının daha fazla olduğu, buna karşılık gayrimüslim çocuk sayısının ise az olduğu dikkat çekmektedir. Mesela, gayrimüslimlerden 1 ailede 2 çocuk, 2 ailede 5 çocuk bulunurken, Müslümanlardan sadece 1 ailede 13 çocuk bulunmaktaydı (Çelik, 2012: 380).

Günümüze gelindiğinde Osmanlı döneminde kurulmuş olan bu köyde nüfusun eskiye nazaran belirli zamanlarda meydana gelen azalma ve yükselmelere rağmen, nüfusta/nüfus oranlarında gözle görülür bir artış olmadığı dikkate alındığında, Vakıflı köyünde geniş aile tipinin değil, tam tersine çekirdek aile tipinin hakim olduğunu söylemek mümkündür. Bunun en önemli nedeni yeni evlenen çiftlerin eskiden olduğu gibi anne babasıyla aynı evde yaşamak yerine, maddi imkanlar elverdiği ölçüde ayrı bir evde oturmalarıdır. Bu tür bir yaşamı tercih etmeyen ailelerde ise hane nüfusu genel olarak kalabalık olurdu. Ülkemizin birçok yerinde görülen bu durumun Vakıflı köyünde de gün geçtikçe azalarak, kalabalık aile tipinden, çekirdek aile tipine doğru bir eğilimin olduğuna şahit olmaktayız. Bunda, köyden dışarıya yapılan göçlerin önemli bir etkisinin olduğu anlaşılmış olup, göçler sebebiyle aile nüfusu ve dolayısıyla genç nüfus sayısı da azalmıştır (Koku, 2006: 36-37). Köyde sayıları az da olsa çeşitli sebeplerle tek başına yaşamayı tercih eden aile bireyleri de vardır. Bunları aşağıdaki tablolardan izlemek mümkündür.

Tablo-9: 1964 Yılında Ailelerin Birey Sayıları

Hanede Bulunan Kişi Sayısı	Hane Sayısı	Toplam Kişi Sayısı
1	1	1
2	11	22
3	14	42
4	14	56
5	9	45
6	7	42
7	4	28
8	1	8
9	3	27
10	2	20
Genel Toplam	66	291

Kaynak: SBKA, 1966: 24

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere 1964 yılındaki araştırmada, köyün aile yapısının geniş aile yapısı olduğu, köyde 9-10 kişilik hanelerin olduğu belirtilmiştir. Her haneye ortalama 4.40 birey düşmektedir. 2005 yılında yapılan araştırma ve köy muhtarlığının 2011 kayıtlarına göre köydeki geniş aile tipi yerine çekirdek aile tipi ağırlık kazanmıştır. Kalabalık aile sayıları azalmıştır. Eski yıllarda görülen 9-10 kişilik aileler hiç kalmamış en kalabalık aileler 7 kişiden oluşmuştur. Ailelerin fert sayısının düşmesindeki bir sebep köyün dışarıya göç vermesi ve değişen dünya ve ülke şartlarında çocuk bakımının, çocuk eğitiminin zor olduğu düşünülerek ailelerin az çocuk yapmasıdır. 2005 yılında aile başına düşen birey sayısı 3.62 olup, bu veri 2011-2012 yılında ise 3.76'dır.

Tablo-10: Ailelerin Birey Sayıları (2005)

2005	Aile Sayısı	Hane Sayısına Göre Oran (%)	Toplam Kişi Sayısı
1 Kişilik Hane Sayısı	4	13.8	4
2 Kişilik Hane Sayısı	9	31	18
3 Kişilik Hane Sayısı	3	10.35	9
4 Kişilik Hane Sayısı	4	13.8	16
5 Kişilik Hane Sayısı	2	6.9	10
6 Kişilik Hane Sayısı	4	13.8	24
7 Kişilik Hane Sayısı	3	10.35	21
Toplam	29	100	102

Kaynak: Koku, 2006: 36-37¹

Yukarıdaki bilgiler ışığında Tablo-10'daki verilen hane sayıları dikkate alındığında görülecektir ki, 1897'de verilen hane sayısı ile köyde yaşamakta olan kişi sayısı arasında bir paralellik bulunmaktadır. Bu da o zamandan bu zamana köydeki nüfus ile ilgili verilerde önemli bir değişiklik yaşanmadığını göstermesi açısından önemlidir. Bu durumun arada geçen zaman içinde bazı istisnaları/iniş çıkışlar olduğunu da gözden ırak tutmamak gerekir. Aşağıdaki tablo ise Vakıflı köyünün günümüzdeki durumunu ortaya koymakta olup, köy muhtarlığının verilerini oluşturmaktadır. Tablo dikkatle incelendiğinde 2005 verileriyle 2011-2012 verilerinin örtüştüğü görülecektir.

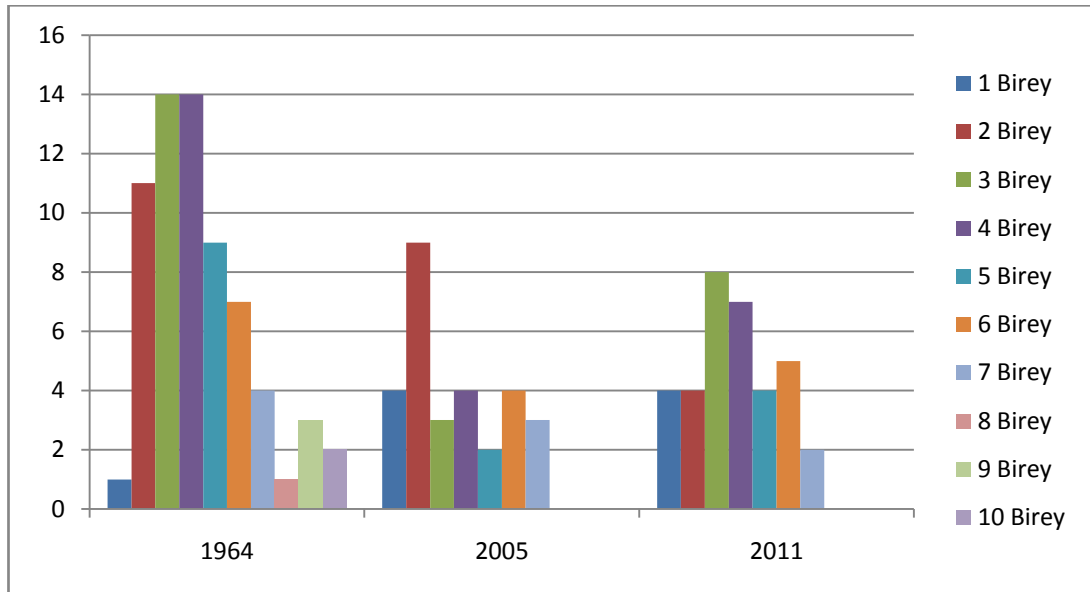
¹ Tablo-10 da ki "Hane Sayısına Göre Oran" bölümündeki sayısal verilerin yanlış hesaplandığı düşünülerek değiştirilmiştir.

Tablo-11: Aile Birey Sayıları (2012)

2012	Aile Sayısı	Hane Sayısına Göre Oran (%)	Toplam Kişi Sayısı
1 Kişilik Hane Sayısı	4	12. 5	4
2 Kişilik Hane Sayısı	4	12. 5	8
3 Kişilik Hane Sayısı	7	21. 88	21
4 Kişilik Hane Sayısı	7	21. 88	28
5 Kişilik Hane Sayısı	3	9. 37	15
6 Kişilik Hane Sayısı	5	15. 62	30
7 Kişilik Hane Sayısı	2	6. 25	14
TOPLAM	32	100	120

Kaynak: Vakıflı Köy Muhtarlığı (2012)

Yukarıda verilen tabloların daha iyi anlaşılabilmesi için aşağıda bu verileri içeren bir grafiğe yer verilmiştir.

Grafik-6: Aile Birey Dağılımı

1.1. Sosyal Yapıyı Etkileyen Faktörler

1.1.1. Köy Yaşantısı ve Ailenin Rolü

Türkiye’de köylerin sosyal yapıları üzerine ilk araştırmalar 1940-1943 yılları arasında yapılmış olup, bu araştırmalar ile Türkiye’nin toplumsal yapısının ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu çalışmalar sosyal yapıyı etkileyen önemli faktörlerden birinin, kurumları olduğunu ve bu kurumların sosyal yapıda temel faktörler olduğu görüşünün kabul edilmesini sağlamıştır. Bu görüşe göre sosyal yapı;

- Mekanda belirli bir yeri ve biçimi olan bir yerleşme şekli,

- b) Kendine has özellikleri olan nüfus kompozisyonu,
- c) Belirli bir sosyal örgüt,
- d) Bunlara bağlı bir değerler sistemi olarak ele alınmaktadır.

Bu dört temel etmen içinde Vakıflı köyünü etkileyen en önemli sosyal faktörün toplumda dışarıya açılma, dışarıyla ile bağlantı kurma, bütünleşme şekil ve miktarı ile insan ilintilerinde herkesin birbirini tanıdığı şahsi, yüz yüze temaslardan, anonim ve gayri şahsi rollere dayanan ilişkilere geçiş süreci olduğunu söylemek mümkün görünmektedir (Başak, 2005: 43-45).

Köylerin sosyal yapılarının oluşumunda etkin olan bu son faktör, Vakıflı köyünde dış dünya ile sürdürülen bağlantının doğal bir sonucu olarak yukarıdaki veriler doğrultusunda giderek yaşanan bir yapıyla karşı karşıya olduğunu söylemek mümkün görünmektedir. Öyle ki köydeki aileler üzerinde yaptığımız inceleme, aile fertleri arasında genel olarak akşam yemeklerinde bir araya gelenlerin daha ziyade 50 yaş üzeri olduğunu ortaya koymaktadır. Yemeklerde köyle ilgili ve köy dışına çıkmış olan diğer aile bireyleriyle ilgili sorunlar gündeme gelir ve bunlara dair rutin sohbetler yapılır (P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Mayıs 2012). Vakıflı köyünde bulunan Ermeni ailelerin uzun yıllardan beri etkileşim halinde olduğu Türk aile yapısına uygun olarak aile bireylerinin akşam yemeğinde buluşması ve sohbet etmesi Türk aile yapısının da önemli özelliklerinden birisidir (ATGHM, 2010: 197).

Vakıflı köyünde, aile fertleri arasında sevgi ve saygıya dayanan bir iletişim vardır. Anadolu toplumundaki anne babaya saygı köyde de kendisini göstermektedir. Çocuklar, anne ve babanın rızası olmadan ve onların fikrini almadan herhangi bir işe girişmezler (P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Mayıs 2012).

Aile bireylerinin birbirlerine olan bu muhabbeti, Vakıflı köyünde komşuluk ilişkilerinin güçlenmesinde önemli bir etken olmuştur. Köyün küçüklüğü, dinsel farklılık, kişilerin sahip olduğu sosyal konumun aynılığı ve köyde yapılacak bütün işlerde imece usulünün yaygınlığı, bu ilişkileri kuvvetlendiren temel etmenler arasında sayılabilir. Bu ilişkiler değerlendirildiğinde, Türk toplumunun büyük bölümünü oluşturan Anadoludaki yapıdan farklı bir yapının olmadığı görülecektir. Buna rağmen, eskiden komşular arasında yaygın bir gelenek olan akşam oturmalarının sıklığına rağmen, bu günlerde bu alışkanlığın çok azaldığı görülmektedir. Buna karşılık, Anadolu'da da halen varlığını korumakta olan komşular arası yemek gönderme adeti ise sıcaklığını korumaktadır (Koku, 2006: 43; E. Çapar'la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

Resim-7: Günlük Yaşamdan Bir Kesit

Kaynak : www.google.com.tr (2013)

Vakıflı köyü sakinleri arasında bugüne kadar herhangi bir ciddi anlaşmazlık yaşanmamıştır. Borç-alacak ilişkilerinin yanı sıra sınır anlaşmazlıkları gibi ufak tefek sorunlar, köy içinde araçlar ve köy ihtiyaı heyeti vasıtasıyla çözüme kavuşturulurken, bugüne kadar veraset haricinde köyden mahkemeye giden de olmamıştır. Tarihsel veriler incelendiğinde de, bugüne benzer bir durumun olduğu aıkça görülmektedir. 50 Numaralı şer’iyye Sicili incelendiğinde, 1898-1901 yıllarında müslim ve gayrimüslimler arasında borç para, menkul ve gayrimenkul mülkiyetiyle ilgili ortaklıkların yaşandığı, hukuki aıdan herhangi bir din farkının gözetilmediği, dava takibi yapılırken de müslim ve gayrimüslimlerin birbirlerini şahit göstermekten çekinmedikleri anlaşılmaktadır (Çelik, 2012: 383).

Vakıflı köyü çevresindeki köylere bakıldığında ise suç ve suç oranı Vakıflı’ya göre daha fazladır. Bu da gösteriyor ki Vakıflı sakinleri, bölgede azınlık olmalarından dolayı kendi içlerinde güçlü ve sıkı bir dayanışma ortamı oluşturmuşlardır (P. Çapar’la yapılan görüşme, 18 Mayıs 2012).

Suç oranındaki düşüklüğün bir sebebi de miras anlayışının esasen erkek kadın eşitliğine dayanıyor olmasında aranmalıdır. Ancak göç eden nüfusun çokluğu, toprak yetersizliği gibi sebepler, bu eşitliğin sağlanmasında güçlükler çıkarmaktadır. Köyde miras olarak kızlara genelde para, erkeklere ise toprak verilmesi ailenin durumuna bağlı olarak değişiklik göstermektedir (Koku, 2006: 39). Buna binaen 50 Numaralı şer’iyye Sicili, 1898-1901 yılları arasında Antakya ve çevresinde müslim

ve gayrimüslim ailelerde miras taksimi yapılırken kız çocuklarına erkek çocuklara nisbetle ½ oranında hisse verildiğini söyler (Çelik, 2012: 381). Bu da göstermektedir ki, zaman içinde köyde meydana gelen alan daralması, yukarıdaki ifade edildiği şekliyle erkeklere toprak verilerek, toprağın başka ellere geçmemesi amaçlanmaktadır.

Anadolu köylerinde evlilik daha ziyade ataerkil ailelerin yönlendirmesiyle yani görücü usulüyle yapılırdı. Vakıflı köyünde ikamet eden Ermeniler arasında da benzer bir durum söz konusuydu. Köyde evlenme çağına gelmiş erkeklerin aileleri “*Evlenme yaşın geldi ne düşünüyorsun? Fikrin nedir?*” gibi sorularla çocukların fikirleri alınabildiği gibi nadiren de olsa erkek çocukların evlenme talebini, ailelerine kendilerinin ilettikleri olurdu. Bu hususu, evlenmek isteyen genç istediği kızı ailesine bir arkadaşı ya da akrabası aracılığıyla duyururdu. Çocukların başkaları vasıtasıyla istediği kızı ailesine bildirmesi 1960’lı yılların başlarında azalmıştır. Artık bu usullerin unutulduğu bir dönemi yaşamakta olan Vakıflı köyünde de çocuklar istedikleri kızları, araya kimseyi koymadan doğrudan anne ve babasına söylemeye başlamışlardı. Aile, çocuğun istediği bir kız varsa onu değerlendirir ve uygunsa o kız ailesinden istenirdi (SBKA, 1966: 59). Bununla beraber çocukların bir talebi olmadığı durumlarda, aileler kendilerinin tercih ettiği kızı çocuklarına istiyorlardı. Kızların evlilikle ilgili söz hakkı hemen hemen hiç yoktu ve evlilik ile ilgili fikri sorulmazdı. Ailenin evliliği uygun görmesi yeterliydi. Günümüzde ise evlenmek isteyen kız ya da erkek genelde kendi tanışıp anlaştığı kişiyi eş olarak istemekte, ailelerde buna karşı çıkmamaktadırlar (Koku, 2006: 47; K.Kartun’la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012). Çocuklarının evleneceği kişiyi kendileri seçmesi gerektiğine inanan aileler, günümüz Türkiye’inde de oldukça fazladır ve bu konu ile ilgili düşünce yapısı ülkemizdeki ailelerle benzerlik göstermektedir (ATGHM, 2010: 78).

Ülkemizdeki diğer topluluklar gibi Vakıflı köyünde de evlilik, büyük önem arz eder. Evliliklerin mezara kadar sürmesi, ikinci eşin ancak eşin vefatından sonra olması gerektiği düşüncesi köyde hakim olsa da özellikle genç kesim, eşlerin anlaşamaması durumunda boşanma olayının gerekli olduğunu düşünmektedir. “*Birinci nikahta Papaz haç tutar, ikinci nikahta da haç tutar, üçüncüsünde artık bıçak tutar.*” sözü köyde bilinen birden fazla evliliklerin benimsenmediğini gösteren bir sözdür (Koku, 2006: 46; K.Kartun’la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012). Kişinin birden fazla evlilik yapması, aslında tüm Ermeni topluluklarında hoş görülme- yen bir

durumdur (Küçük, 2003: 260). Vakıflı köyünde boşanma olayı bugüne kadar hiç yaşanmamıştır (B. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012). Özellikle son yıllarda ülkemizdeki ve dünyadaki boşanma istatistiklerine bakıldığında bu durum oldukça önemli ve dikkat çekicidir (ATGHM, 2009: 6-7).

Vakıflı köyünde aile yapısı tek eşlilik temeline dayanmaktadır. Köyün, evlilik ile ilgili mevcut kayıtlarına ve köyde yaşayan insanlara bakıldığında evlenmelerin bugüne kadar büyük çoğunlukla köy içinden olduğu, bunun haricinde İstanbul ve İskenderun Ermenileriyle de kız alışverişinde bulunulduğu, çok az olsa da Müslümanlarla da (Alevi/Sünni) evlilik yapıldığı görülmektedir. Önceleri İstanbul'da yaşayan diğer Ermeniler gibi Vakıflı Köyü Ermenileri de çocuklarının farklı bir etnik gruptan biriyle evlenmelerine karşı çıkmışlardır. Fakat günümüzde ne İstanbul ne de Vakıflı Ermenilerinde eskisi gibi katı bir tutum kalmamıştır (Asatryan, 2011: 22-23; K. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Ortodoks Ermenilerinde yedi göbek akrabaya kadar evlilik yasaktır. Ancak köyde kişi sayısının oldukça azalmasından dolayı bu kural beş göbeğe kadar indirilmiştir. Evlenecek bir kişinin amca çocuğuyla evlenmesi yasak iken amca torunu ile evlenmesinin yasak olmaması bu durumun bir örneğidir (E. Çapar'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Vakıflı'da evlenen çiftler hem resmi nikah hem de kilisede dini nikah kıyarlar. Resmi nikahı, Samandağ belediyesinden yetki aldığı için muhtar kıyarken dini nikahı ise bilindiği üzere Papaz kıymaktadır. Köyde nüfus azaldıkça evlilik sayısı da azalmış, 2005 yılından sonra köyde nikah olmamıştır.

Tablo-12: Köyde Kıyılan Nikahlar (1999-2005)

Yıl	Sayı
1999	1
2000	1
2001	2
2002	1
2003	1
2004	2
2005	1

Kaynak: Vakıflı Köyü Muhtarlık Kayıtları

1.1.2. Ferdin Pozisyonu

Geleneksel Türk aile yapısının fotoğrafını incelediğimizde ailenin yetki ve sorumluluklarının genel olarak babada olduğunu, babanın bu konumuna karşılık olarak anneden eşine itaatkarlık ve uysallık beklenildiğini, bunlarla beraber annenin, babanın yetkilerinden az da olsa pay aldığını görmekteyiz (Çelik, 2010: 28). Ancak, zaman geçtikçe erkek egemenliğine bağlı bu yapı genel anlamda kırılmış ve aile içi bireylerin rolleri değişmiştir (Çelik, 2009: 34). Ermeni vatandaşlarımızdan oluşan bir köy olan Vakıflı köyündeki ailelere geçmişten bugüne doğru bakıldığında aile yapısı içerisinde bireylerin rollerinin, Türk aile yapısı ile birçok noktada benzerlik taşıdığı görülecektir.

Aile içi görev dağılımına bakıldığında, yukarıdaki satırlarda ifade edildiği gibi Anadolu toplumundaki yapı, köyde de bulunmaktadır. Erkeklerin asli görevi evin geçimini sağlamak, maddi manevi olarak aileyi korumak olup, bayanların görevleri ise rutin ev işleri, çocuk bakımı, bağ bahçe ve tarla işlerinde kocaya yardım etmektir. Aile yapısı ataerkildir. Ailelerde genellikle babanın otoritesi olmakla beraber kadınlarında görüşlerine değer verilir ve dikkate alınır (SBKA, 1966: 32; Koku, 2006: 39; K. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Vakıflı köyünde ikamet eden ailelerde görev dağılımı, ülkemizde ve dünyanın diğer toplumlarında olduğu gibi değişen dünya şartlarına uyum sağlamıştır. Her geçen yıl, bu klasik görev tanımları yerini modern görev tanımlarına bırakmaya başlamıştır. Köyde kurulan *kadınlar kurulu* buna en güzel örnektir. Bu kuruldaki kadınların asli hedefi, ekonomik bağımsızlıklarını kazanmaktır. Bu da evin geçiminde aile reisi olan babanın rolünü, giderek kadın bireylerin de paylaşmaya aday olduğunu göstermektedir.

Hayatın akışı içerisinde erkekler ve bayanların uğraşları birbirinden farklıdır. Bayanlar için gün, kahvaltı hazırlığı, varsa okuyan çocuk çocuğun okul hazırlığı ev temizliği gibi her yerde yapılan işlerle başlar. Öğleden sonra ise yemek, varsa çarşı pazar işleri ve komşu ziyaretleri yapılır. Vakıflı köyünde yaşayan her bayanın 5-6 yaşlarında öğrendiği iğne oyası, günlük hayattaki uğraşlarından en önemlilerindedir (E. Çapar'la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

Resim-8: İğne Oyası

Kaynak: HAKVKD, 2013: 4

Normalde ipek ile yapılan iğne oyaları, ipeğin pahalı olmasından dolayı sentetik ve pamuk iplikle de yapılmaktadır. Sinekli, kelebek, halluç, yıldız, yalancı yıldız gibi motifler iğne oyasında kullanılan bazı motif çeşitlerindedir. Bir iğne oyasında birden çok motif kullanılır. Vakıflı köyü kadınları ev haricinde, kilisenin bahçesinde toplanıp iğne oyası yapıyorlar. Köy kadınları sabır gerektiren bu el sanatını icra ederken, bu sanata duygularını, düşüncelerini, sevinçlerini, hüznelerini katıyor, oyaları o anki duygu haline göre işliyorlar (Yiğitbaşı, 2012:7). Kadınlar bu uğraşlarının haricinde televizyon izleyerek vakit geçirmektedirler. Sabah programları ve Türk dizileri köy kadınlarının vazgeçilmezlerindedir (Koku, 2006: 38; E. Çapar'la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

Erkekler kahvaltıdan sonra tarla, bağ, bahçe işleri gibi işleri halleder. Samandağ ya da Antakya'dan alınacak getirilecek bir şeyler varsa buralara gidilir. Boş vakitler de ise köy kahvesi erkeklerin en uğrak yeridir. Kahve, oyun oynanan ve gündelik konuşmaların sohbetlerin yapıldığı yer olmakla beraber, köyle ilgili sorunların konuşulduğu ve çözüme kavuştuğu bir yerdir (Koku, 2006: 40; P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Mayıs 2012).

Çocuklar ise okul saatleri ve ödevleri haricindeki zamanlarda televizyon seyrederek, internette veya arkadaşlarıyla oyun oynayarak günlerini geçirmektedirler (Koku, 2006: 38; E. Çapar'la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

Resim-9: Köy Kahvesi

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Vakıflı köyünde de diğer yörelerde yapılan mevsimsel hazırlıklara rastlamak mümkündür. Hazırlıklar özellikle kış ayları için yapılır. Kış hazırlıkları eskiden beri çok fazla değişiklik göstermemiştir. Kış hazırlıklarının en önemlisi gıda hazırlıklarıdır. Kışlık yemekler için tahıl ve baklagil alınır. Tarhana, domates salçası, biber salçası, nar ekşisi, çeşit çeşit reçeller kış öncesinde yapılır. Zeytin ayında zeytinler toplanır, yemeklik zeytin ayrılır. Zeytinyağı yapılır. Bölgede çok tanınan adına sürk ya da küflü çökelek denilen kahvaltılık yiyecek hazırlanır.

Kış hazırlıklarının diğer bir ayağı da temizlik, soba kurulumu ve halı açılmasıdır. Kış öncesi güzel bir temizlik yapılır. Sobalar kurulur. Yakacak temin edilir. Halılar açılır. “İyi kışlar olsun” denilir. Mevsimsel hazırlıklar, kış haricinde doğal olarak pek görülmemektedir. Mevsim geçişlerinde bahar temizliği, yaz temizliği yapılır. Kış başında köylülerin birbirlerine söyledikleri “iyi kışlar olsun” temennisi, yaz ayı içinde söylenir. İlkbaharda çıkan yararlı otlar, yemekler de kullanılmak üzere toplanılır (Kartun’la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012). Köyün beslenme karakteri, bölgeden çok farklı özellikler göstermez. Köyde en çok et, süt, süt ürünleri ve zeytinyağı tüketilir (Koku, 2006: 41; K. Kartun’la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

Yapılan yemekler, bölgede hakim olan Arap mutfağıyla hemen hemen aynı olsa da köyün kendine özgü yemekleri de vardır. Ekmek olarak Vakıflı köyünde eskiden yufka ekmeği yapılmaktaydı. Yufka ekmeği köylüler tandırda kendileri yaparlardı. Akşamdan hazırlanan maya ve elenmiş un, ılık su ile yoğurularak

yaklaşık iki saat dinlenmeye bırakılırken, bir taraftan da tandır yakılır, dinlenen hamur yumaklar halinde tepsiye dizilir ve bir yandan ısıtılır, bir yandan da açılarak tandır duvarına yapıştırılırdı. Tandırda pişen ekmekler bir sinide toplanırdı (SBKA, 1966: 76). Günlük tüketilen ekmekler, eskiden tandırda haftalık olarak yapılmakta iken şu an tandırda ekmek yapan aile sayısı çok azdır. Köyde, genellikle Samandağ ilçesindeki fırınlardan gelen ekmekler tüketilmektedir (E. Çapar'la yapılan görüşme, 6 Ağustos 2012).

Resim-10: Tandır

Kaynak: www.vakiflikoy.com (2013)

Köy halkı, kendi besin kaynaklarını genel olarak kendileri üretmekte olup, çeşit bakımından oldukça zengin bir menü bulunmaktadır. Menü içinde Manih denilen sarı çiçekli bir bitki çiçekler açmadan toplanır ve bu bitkinin çorbası, böreği, kavurması gibi yemekler yapılır.

Köyde, eskiden beri özel bir giyim kuşam şekli yoktur. Köy erkekleri, eskiden kumaş pantolon üstüne gömlek ve soğuk havalarda kazak giyerlerdi. Kadınlar ve genç kızlar ise giyimlerine eskiden beri özen göstermektedir. 1960'lı yıllarda, bazı zengin evlerde moda dergilerine rastlanmıştır. Bayanlar, giyim kuşamlarını bu moda dergilerine göre şekillendirmişlerdi (SBKA, 1966: 76). Özellikle 1950 yılı önceleri, üstünde küçük çiçek desenlerinin olduğu elbiseler ve üstüne yelek giydikleri söylenmektedir (K. Kartun'la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012). Köyde özellikle 1950'li yıllardan sonra kılık kıyafette yöresellik ortadan tamamen kalkmış bölgede ve ülkede neler giyilirse köy erkek ve kadınları da kendi maddi imkanları ölçüsünde popüler kültüre göre giyinmişlerdir (SBKA, 1966: 76). Gündelik hayatta genç ve orta yaş erkekler ile bayanlar kötü tercih etmektedirler.

Özel günler ve gecelerde erkekler kumaş pantolon, gömlek, takım elbise giyinirken kadınlarda abiye denilen gece elbiselerini giyinmektedirler. Köy kadınları, eşarbi cenaze merasimi haricinde takmazlar. Bazı bayanlar cenaze harici iş yaparken eşarp takarlar (K.Kartun'la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012). Yaşlı kadınların eşarp takmaması Ermeni kadınların Samandağ'daki diğer topluluklardan ayırt edilmesine neden olmuştur (Koku, 2006: 41).

Giyim haricinde köyde özel bir takı, herhangi bir belirleyici renk ya da bir simge bulunmamaktadır. En önemli ve belirgin simge, özellikle genç kesimde takı olarak kullanılan Hristiyanlığın simgesi olan haçtır. Bu da köy halkını bölgedeki diğer unsurlardan ayırt eden önemli bir özelliktir (K.Kartun'la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

Resim-11: Kadın Kolları Üyesi Elena Çapar

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Genel olarak bakıldığında köy halkının giyim kuşamı 1950'lerden sonra yöresellikten uzaklaşarak ülkede tercih edilen tarza göre şekillenmiş, köy halkını eşarp ve haçtan başka bölgedeki diğer topluluklardan ayıran başka bir unsur gözlenmemiştir.

Köyde yaşayan insanlar en çok tarım, bağ bahçe işleriyle uğraşmaktadırlar. Bu alanda işler, ilkbahar mevsiminde başlar, ekim ayına kadar devam eder. Sonbaharın gelişi ve yağmurların başlaması ile de mahsullerin hasat ve satış dönemi başlar. Tarım harici işleri olanlar, yıl boyunca kendi alanlarındaki işlerle uğraşırlar. Emekli olanlar ise gündelik yaptıkları işler haricinde zamanlarını genelde köy kahvesinde geçirirler (P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

Resim-12: Köy Kahvesi

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

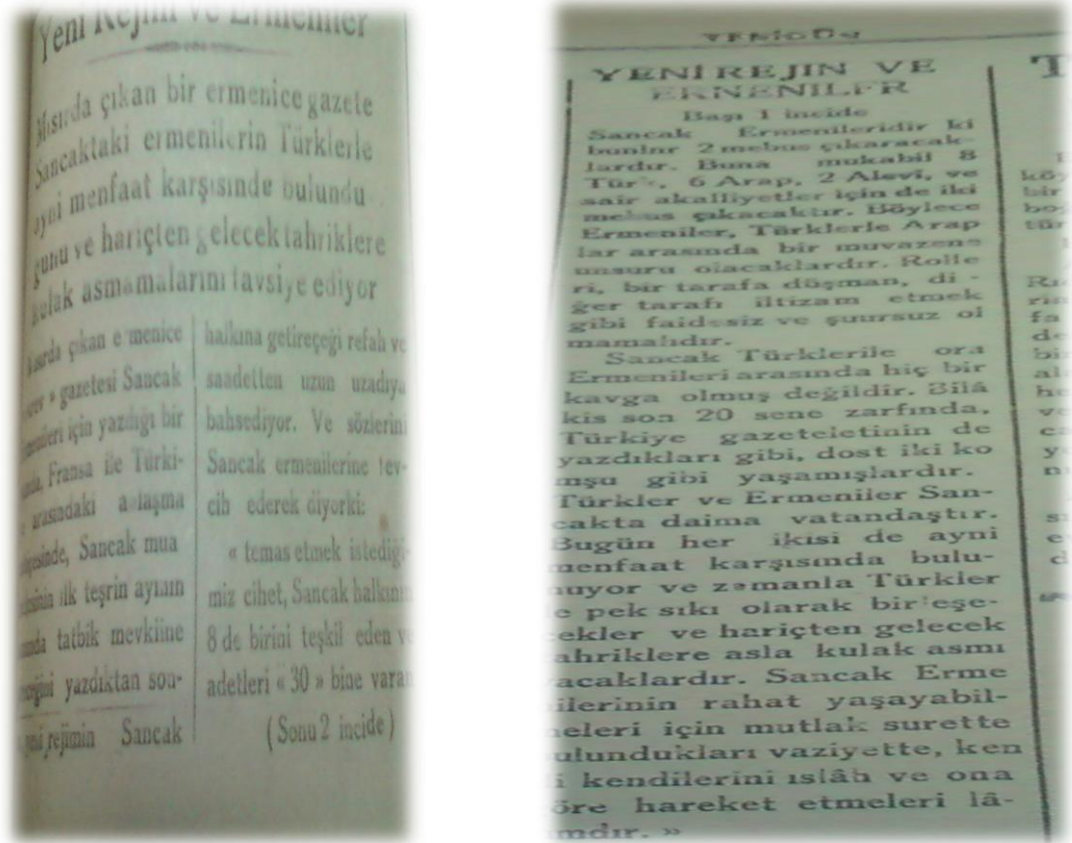
1.1.3. Tarihsel Sorunlar ve Dış Faktörler

Hatay ili uzun zamandır yapı itibariyle farklı millî ve dinî kimliklerin bir arada huzur içinde yaşadığı bir yerleşim yeridir. Vakıflı Köyü Ermenileri de kendi kimlikleriyle bu yapıya renk katmaktadırlar. Köy sakinleri, bölgenin sosyal ve kültürel ikliminden etkilenmiştir. Acı günleri, yaşantıları, geleneksel kutlamaları Anadolu'nun diğer bölgelerindeki ailelerden çok farklılık göstermez. Hatay'da yaşayan herkes Vakıflı halkının düğünlerine, cenazelerine, özel günlerine katıldığı gibi Vakıflı halkı da benzeri ziyaretleri yapar (P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Mayıs 2012). Bütün bu güzel yaklaşımlar, günümüzde olduğu gibi geçmişte de yaşanmış özel anlar olarak hatıralarda yaşamaktadır. Oysaki Birinci Dünya Savaşı yıllarında başlayan ve isyanlar sırasında yaşanan acı olaylar, bu birlikte yaşamı olumsuz yönde etkilemişti.

Savaş esnasında savaşa dahil olan veya savaş meydanında saldırılara maruz kalan Ermenilerin, daha güvenli bölgelere nakli için çıkarılan *Sevk ve İskan Kanunu*, dolaylı olarak da olsa Vakıflı köyünde yaşayan Ermenileri olumsuz yönde etkilemişti. Anadolu'nun içlerinde yaşayan pek çok Ermeni, bugünkü Suriye bölgesine güvenlik gerekçesiyle yerleştirilirken, o zaman Halep'e bağlı bir yerleşim yeri olan Süveydiye'de bulunan Ermenilere de sevke tabi oldukları bilgisi verilmiştir. Ancak sevk kararı, Osmanlı askeri Süveydiye olarak bilinen bu günkü Samandağ'a gelmeden bölgedeki Ermeniler Fransız gemileriyle 30 Eylül 1915'te Mısır'ın Port Said limanına (Kızıltoprak, 2010: 109) gitmeleri sebebiyle uygulanamamıştı. Yaklaşık 4 yıl burada kalan Ermeniler, Osmanlı Devleti'nin çıkarmış olduğu "18 Kasım 1818 tarihli Geri Dönüş Yasası" ile 1919 yılında tekrar Samandağ'a dönmüşlerdi (Ata, 2005: 51).

Osmanlı Devleti'nin göstermiş olduğu bu kadirşinaslık, tarihte eşi pek az olan bir davranış olarak kayıtlara geçmiştir. Ancak Ermenilerin geçmişte sergiledikleri tutum, aradan geçen kısa zamana rağmen pek değişmemiş, geçmişte olduğu gibi Türklerle yaşamayı değil, maalesef birçoğu fesat yuvalarının gösterdiği yolda yürümeyi tercih etmişlerdi.

Resim-13: Yenigün 1937 (Ermenilere Hatay'da Kalmaları Yönünde Yapılan Çağrı)

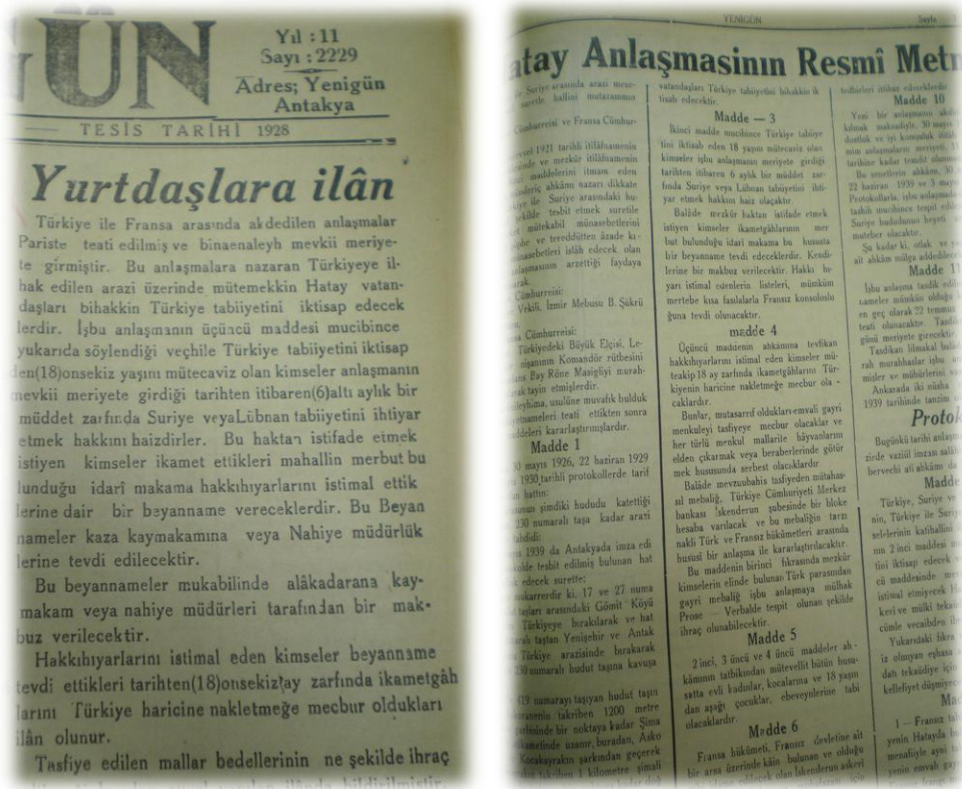
Kaynak: Yenigün Gazetesi, 1937: 1-2

1937 yılında Hatay'ın anavatanına katılma çalışmaları arifesinde Ermeniler, kararsız ve karmaşık duygular içindeyken, Türkiye ile Fransa arasında yapılan görüşmeler sonucunda varılan anlaşma gereği, Sancak Vilayeti'nde yapılacak seçimlerde mecliste 2 mebus ile temsil edilmelerine karar verilmişti. Bu kararlar, Türk ve Ermenilerin dostça yaşayacakları bir ortamın hazırlanmasına çalışılmıştır. Hatay'da yaşayan Ermenileri konu alan ve Mısır basınında çıkan bir haberde, Ermenilerin Hatay'ı terk etmemeleri gerektiği görüşü ileri sürülmüştür. Aynı haber Hatay'da çıkan Yenigün Gazetesi sayfalarına da taşınmış olup, Ermenilere, Hatay'ı terk etmemeleri yönünde çağrıda bulunulmuştur ("Yeni Rejim ve Ermeniler", Yenigün, 1937).

1938 yılında Hatay Bağımsız Devletinin kurulması ve ardından 1939 yılında Hatay Devleti'nin Türkiye Cumhuriyeti'ne katılması sonrasında isteyen herkese Suriye ve Lübnan'a göç etme hakkı tanındı. Hatay'ın anavatanı katılımı sebebiyle yurt dışına gitmek isteyenler için o zamanki yerel gazetelerde pek çok ilanlar verildiği gibi, Türkiye ile Fransa arasında yapılan anlaşmanın metni de verildi. Bu ilanlarda Suriye ve Lübnan'a gitmek isteyenlerin yapmaları gereken iş ve işlemlerle ilgili bilgiler verilmiştir ("Yurtdaşlara ilan", Yenigün Gazetesi, 1939).

Türkiye ile Fransa arasında yapılan anlaşmaya dayanarak Musa dağı Ermenilerinin büyük çoğunluğu Suriye ve Fransa'ya göç etti. Bu göç sonrasında yurt dışına gitmeyen Ermenilerin, Vakıflı Köyü'ne yerleştirildiğine dair veriler bulunmaktadır (Kızıltoprak, 2010: 115).

Resim-14: Yenigün Gazetesi (Hatay Anlaşması)

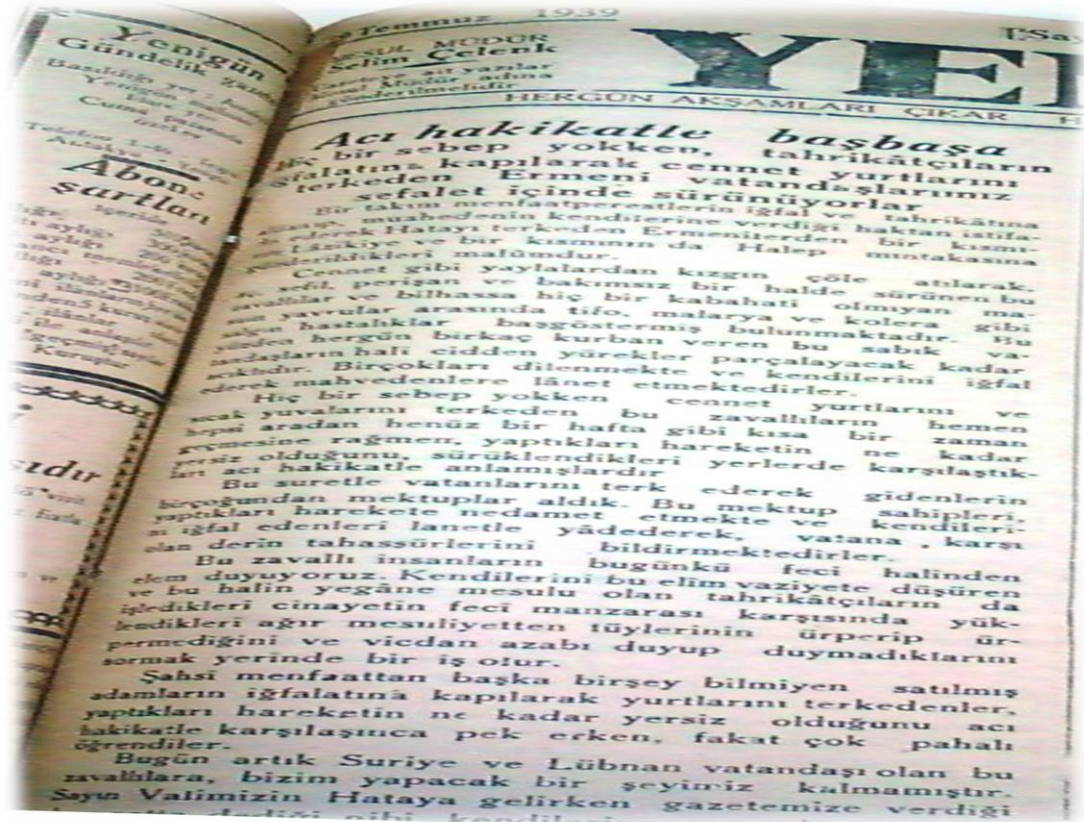

Kaynak: Yenigün Gazetesi, 1939: 1

Hatay'ın Türkiye'ye ilhakı sonrasında Hatay'ı terk ederek yurt dışına giden Ermenilerin çeşitli fesat guruplarının tahrikleriyle hareket ettikleri anlaşılmaktadır. Çünkü Ermenilerin gittikleri yerlerde birçok sıkıntı çektikleri, hastalıklarla mücadele ettikleri ve huzur bulamadıklarına dair pek çok mektup yazdıkları görülmektedir. Ermeniler bu mektuplarda Hatay'dan ayrılmaları sebebiyle duydukları pişmanlıkları

ve geçmişe duydukları özlemi anlatmaktadırlar. (“Acı Hakikatle Başbaşa”, Yenigün, 09 Temmuz 1939).

Resim-15: Yenigün 1939 (Ermenilerin Hatay’dan Ayrılışı)

Kaynak : Yenigün Gazetesi (1939)

Hatay’ın Türkiye devletine katılması sürecinde yayınlanan bu haberleri, günümüzde çıkan ve o yılları anlatan basındaki haberler de doğrulamaktadır. Bunlardan birinde Vakıflı köyünün en yaşlılarından olan Avedis Demirci, Türkiye’de Ermenilere kötülük yapılmadığını, bilakis kalanların gidenlerden daha iyi durumda olduklarını ve kendilerinin burada olmaktan duyduğu mutluluğu ifade eden sözlerine yer verilmiştir (Yalçın, 2011: 61). Bir başkasında ise Hatay, Türkiye Cumhuriyeti’ne katıldıktan sonra Türk Subaylarının Ermenilere “*Gitmeyin, burada kalın. Türkiye Cumhuriyeti sizi koruyacaktır*” sözlerine yer verilmişti (Yiğitbaşı, 2012: 5).

Aradan yıllar geçmesine rağmen Ermeni sorunu Türkiye ve dünya gündeminden hiç düşmedi. Konuyla ilgili olarak, birileri tarafından farklı şekillerde kamuoyu oluşturulmaya çalışıldı. Bunlardan birinde 2000 yılının Eylül ayında sözde “Ermeni soykırımı yasa tasarısı” ABD *Temsilciler Meclisi*’nin alt komisyonlarında gündeme geldi. Yasa tasarısı bu komisyonlarda görüşülerek kabul edildi ve genel kurula sevk edildi. ABD *Temsilciler Meclisi*’nden geçmesine kesin gözüyle bakılan yasa tasarısı 19 Ekim 2000 tarihinde gündemden çekildi (Şıkaliyev, 2003: 239-240).

Bu gelişmeler üzerine köy sakinleri, 2000 yılında ABD’ de görüşülen sözde soykırım yasa tasarısından duydukları rahatsızlığı dile getirerek, tarihsel vakıaların tarihçilere bırakılmasını istemişlerdi. Bu gibi konuların seçim zamanında gündeme geldiğini, çıkar amaçlı olduğunu ve düşmanlığın değil barışın ön plana çıkarılması gerektiğini belirtmişlerdi. Vakıflı Köyü Muhtarı Berç Kartun’da, aynı haberde bu konuların seçim zamanında çıkar ve rant amaçlı gündeme getirildiğini yineleyerek, Türkiye’de yaşamaktan mutlu olduklarını söylemiştir (“Tarih İstismar Edilmesin”, Hatay Gazetesi, 2000).

Resim-16: Vakıflı Ermenilerinden ABD’ye Tepki

Kaynak: Hatay Gazetesi, 2000: 3

Benzeri bir durum da kısa bir süre önce Fransa’da meydana gelmiştir. Fransa’da 1915 olayları ile ilgili Ermeni iddialarını reddini suç sayan yasa tasarısına karşı çıkan Vakıflı halkı, daha önce ABD’deki tasarıya gösterdiği tepkinin bir benzerini, Fransa’ya da göstermiştir. Köy muhtarı Berç Kartun, basına verdiği demeçte Fransa’yı sert bir dille eleştirerek, Fransızların Ermenileri çıkarları uğruna kullandığını söylemiştir. Berç Kartun ayrıca; “*Biz bugüne kadar Türkiye ile devam ettik, bundan sonrada devam edeceğiz*” diyerek Türkiye’ye olan bağlılığını göstermiştir. Fransa’daki bu tasarıya köyde gösterilen tepki, köy muhtarının yanı sıra köylüler tarafından da açık bir şekilde ifade edilmiştir. Vakıflı’da doğup büyüyen Anais Kartun “*Biz büyüklerimizden böyle şeyler duymadık, bilmeyiz*” derken Türkiye’de kardeşçe yaşadıklarını da sözlerine eklemiştir. Yine köy sakinlerinden

Musa Emlikyan'da basına verdiği demeçte, Türkiye'de yaşamaktan mutlu olduğunu, şu ana kadar hiçbir sorun yaşamadıklarını beyan ederek: "*Ben Türk vatandaşım. Türkiye var olduktan sonra benim sıhhatim vardır. Ermenistan'dan ne istiyorum?. Fransa'da İngiltere'de ne işim var? Ben Türk vatandaşım. Dedikleri sözlere de kulak asmam. Benim sıkıntım yoktur. Ne düşüneceğim ben dış ülkelerle? Benim mahsulüm satılsın para etsin ben şah gibi yaşarım.*" demiştir ("Ermeni Köyünden Fransa'ya Tepki", Sabah, 2011). Yerel ve ulusal basında çıkan bu ve benzeri haberler birlikte tahlil edildiğinde; Türkiye'de yaşayan Ermeni vatandaşların bazı güçler tarafından sürekli olarak tahrik edildiği anlaşılmaktadır. Öyle ki Türklerin ve Ermenilerin barış içinde kardeşçe yaşamasından bazı mihrakların rahatsızlık duyduğu tespit edilmiştir. Bununla beraber asılsız iddialar, Vakıflı köyü halkının bu ülkenin bir parçası olmalarından dolayı mutlu oldukları gerçeğini hiçbir zaman değiştiremeyecektir.

2. KÜLTÜREL YAPI

Ermeni kilisesini, Ermeni tarihi kadar geniş ölçüde ele almayan bir tarihin Ermenilerin gerçek hayatını ortaya koyamayacağını vurgulayan Ermeni yazarlardan Dikran H. Boyacıyan, kilise ile Ermenilerin bir bütünü ayrılmaz iki parçası olduğuna işaret eder (Küçük, 2003: 9). Bir başka deyişle Ermeni kelimesinin toplum içindeki vurgusu öncelikle kilise ve Hristiyanlık olup, Ermenilerde din/milliyet ve kilise/Ermenilik ifadelerinin neredeyse birbiriyle özdeş terimler olarak kullanıldığı görülmektedir (İskefiyeli, 2007: 237).

Ermeni toplumunu yakından incelediğimizde Ermenilerin genel olarak Gregoryen Ermeni Kilisesine bağlı olduklarını görmekteyiz. Gregoryen Ermeni Kilisesi'nin kurucusu olan Aziz Gregoir (Kirkor), Ermeni kral Husrevi'n (Khosrov) oğludur. Aziz Greogir, Ermenilerin toplu olarak din değiştirerek Hristiyanlığı resmi din olarak kabul etmelerini sağlamış olup, Ermenileri İncil'in ışığı ile aydınlatmış bir kişi olarak, aydınlatıcı anlamına gelen "*Lusavoritç*" lakabıyla anılmıştır (Küçük, 2003: 48-49). Tarihi kayıtlar incelendiğinde, Aziz Gregoir'in Türk olduğuna dair atıflara rastlanmaktadır. Bu inanış, Gregoryen inanç sisteminin Türk kültüründen izler taşıdığına, hatta Türk kültürü ile Gregoryen Ermeni Mezhebi arasında birçok konuda benzerlikler olduğuna dair iddiaları güçlendirmektedir (İlgar, 2005: 250)

Geçmişte olduğu gibi günümüzde de Ermenilerin büyük çoğunluğu Gregoryen inancına bağlıdır. Osmanlı döneminde Ermenilerin azımsanmayacak kadar bir çoğunluğu İstanbul'da yaşıyor olmasından dolayı, bu şehirde, diğer

mezheplerin olduğu gibi bir de Gregoryen Ermeni Kilisesi vardı (Küçük, 2003: 283). İstanbul Ermeni Patrikliği, İstanbul'un fethini müteakip Fatih Sultan Mehmed'in izniyle 1461 yılında kurulmuş olduğunu belirten kaynaklar bulunmaktadır (Küçük, 2003: 187-188).

Vakıflı köyü Ermenileri de Gregoryen inancı gereği doğrudan İstanbul'da bulunan Ermeni Patrikliği'ne bağlıdırlar. Bu tarihsel bağlılığa rağmen, köydeki Ermeni Kilisesi papazı söz konusu Gregoryen tanımlamasının Ruslar tarafından yapıldığını söyleyerek, Aziz Gregoir'in kendilerinin de azizi olduğunu ve bu sebeple de kiliseleri için Ermeni Gregoryen yerine Ermeni Ortodoks ifadesinin kullanılmasının uygun olacağını ifade etmiştir (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012). Bu söylem aynı zamanda, Vakıflı köyünün Ortodoks alemi dışında kalmak istemeyişinin bir yansıması olarak kabul edilebilir.

Diğer taraftan, tarihsel bir vakıa olarak Osmanlı Devletinde "millet" kelimesi dini bir zümreyi ifade edecek şekilde kullanılmıştır. 16.ve 18. Yüzyıllara ait Osmanlı arşiv belgelerinde "*millet-i ermeniyan*" tabirine sıkça rastlamak mümkündür ve belgelerden anlaşılacağı üzere Ermenilerin hepsi tek bir millet olarak değerlendirilmemiştir. Ermeniler, mezhepsel olarak ayrıma tutulduğunda Ermeni (Ortodoks Ermeni) ve Ermeni Katolik olarak sınıflandırılmıştır. 19.Yüzyılın sonlarına doğru imparatorluk sınırları içinde revaç bulan protestan mezhebine girenler sebebiyle bu sınıflamaya bir de Ermeni Protestan ifadesi eklenmiştir (Eroğlu, Babuçoğlu ve Köçer, 2012: 43). Bu bilgiler analiz edildiğinde ve konu ile ilgili farklı kaynaklar tarandığında, Ermeni yada Gregoryen Ermeni tabirleri Hristiyan Ortodoks tabiri ile karşılık bulduğu görülecektir (İlgar, 2005: 251). Konuyla ilgili tüm bilgiler 19. Yüzyılın başlarından itibaren bölgeye gelen misyonerler sebebiyle Ermeni kelimesinin mezhepsel boyutta Hristiyan Ortodoks ifadesine ilave olarak Katolik ve Protestan tabirlerinin de ilave edilmiş olduğu sonucuna vardırırmıştır (Küçük, 1985: 1007-vd). Bu çerçevede Vakıflı Köyü Ermenileri de kendilerini Hristiyan Ortodoks olarak nitelendirmek istemeleri 19. Yüzyıl öncesine duyulan bir özlem olarak değerlendirilebilir.

2.1. MERASİMLER

Vakıflı Köyünde merasimler, Meryem Ana Kilise'sinde yapılmaktadır. Kilise köylülerin kendi imkanlarıyla, 1875 yılında kapanan ipek fabrikasına ait binanın yeniden tadil edilmesiyle (<http://www.hatay.gov.tr>, 2013) kurulmuş olup, bina 1890'da tamamlanmıştır. Zaman içerisinde bakımsızlıktan yıkılan bina 1997'de

el işçiliği de kullanılarak yeniden inşa edilmiştir. Kilise, taş işçiliğinin güzel bir mimari örneği olarak kabul edilmekte olup, paralel iki çan kulesi ile benzerlerinden farklı bir özellik arz etmektedir (<http://www.orsam.org.tr>, 2012).

Vakıflı köyünde bulunan kilisenin Ermenice adı, “*Surp Asdvadzadzin*” dir. Türkçe adı ise Meryem Ana Kilisesidir. Kilise duvarında, kilisenin yapımında maddi manevi katkısı olanlara ait bir kitabe ile bahçesinde ise bir de çeşme bulunmaktadır. Çeşmeyi Lusya Irma Kartun ile Hampartsum Marieta Karakeşiş yaptırmıştır. Bu iki hayırseverin anısına kilise duvarında bir yazı bulunmaktadır (C. Çapar’la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

Kilise kayıtlarına bakıldığında kilisede görev yapan papazların görev yılları ve papaz isimleri; Der (Papaz) Mesro (?-1920), Der (Papaz) Haren Gökçiyen (1923-1925), Der Ğevan (Kıdemli Papaz) Kartunyan (1935-1990), Der Serovpe (Kıdemli Papaz) Gülyan (1990-2005), Der (Papaz) Avedis Tabaşyan (2011+) olarak verilmektedir. Mevcut köy papazı aynı zamanda İskenderun Ermeni Kilisesinin de papazı olduğundan köydeki kilisede 15 günde bir ayin yapılmaktadır. Köy halkının ayinlere katılımı giderek azalmıştır. Meryem Ana Kilisesinde yapılan merasimlerde, cemaatin zaman zaman papazsız kaldığı ve böyle dönemlerde ise İstanbul’dan papaz getirildiği bilinmektedir (A. Tabaşyan’la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012).

Resim-17: Vakıflı Köyü Meryem Ana Kilisesi

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Kilise, dini törenler kadar geleneksel ve töreye dayalı ayinler için de kullanılmaktadır. Ayinler dışında evlilik akitleri, vaftiz törenleri, cenaze merasimleri de kilisede yapılmaktadır.

Resim-18: Vakıflı Köyünde Görev Yapmış Papazlar

(Kıdemli Papaz Der Ğevan Kartunyan)

Papaz Der Serovpe Gülyan)

Kaynak: Vakıflı Köyü Takvimi, 2005: 6

2.1.1. Nikah

Dini bir merasim olarak evlilik, iki kişinin beraberliklerinin kilise tarafından kutsanmak kaydıyla, aralarında kutsal bir bağ oluşturulmasıdır (Küçük, 2003: 259). Evlenmek isteyen insanlar, bu doğrultuda karar verirler ve kiliseye başvururlar. Evlenecek olan çiftler, kilisede insanların ve tanrının huzurunda kararlılıklarını göstermeleri için özel bölümlerde kutsanarak gönderilirler (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012).

Resim-19: Papaz Der Avedis Tabaşyan

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Vakıflı köyü Ermenilerinin örf adetlerini incelediğimizde kendilerine ait gelenek ve göreneklerin yanı sıra Ermenilerin Osmanlı ve Cumhuriyet dönemi Türkiye'sinden önemli iktibaslar yaptıkları söylenebilir. Yaptığımız sosyolojik inceleme sırasında, bahsi geçen bu konular arasında kız isteme, söz kesimi, nişan, çeyiz, kına gecesi ve düğün gibi pek çok olgunun çok az farklılıklarla ortak paydalarla geliştiği gözlemlenmiştir.

Kız istemede ilk önce kız tarafına haber gönderilir. Müsait olup olmadıkları sorulur. Kız tarafı durumu anlar. Düşünmek için zaman istenir. Süre istemenin bir sebebi, kız tarafının çok gönüllü görünmek istememesi diğer sebebi ise damat adayını ve ailesini araştırmaktır. Bu sürede kız tarafı, damat ve ailesi hakkında araştırma yapar. Damat adayının uygunluğunu kötü alışkanlıklarının olup olmadığına, huyuna, iş durumuna göre karar belirlenir. Yapılan araştırmalar sonucunda damat, eğer bu kriterlerden olumlu puan almışsa kızın ailesi haberi ilk getiren aracılığı ile buyursunlar bekleriz derler. Ama ortada imkansız bir durum varsa ya da kız tarafı bu isteme olayına sıcak bakmıyorsa kibar bir dille bu teklif kabul edilmez. ”Allah kısmetinizi başka kapıdan versin” denilerek bu isteğin olmayacağı söylenir (SBKA, 1966: 59; Koku, 2006: 55; E. Çapar’la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

Kız istemeye, el boş gidilmez. Çikolata veya şeker ile çiçek götürülür. Kız istemeye, ailenin büyükleri giderler. Damadın babası, babası yoksa abisi ya da bir başka büyüğü söz alarak gelme sebeplerini anlatır ve “Allahın emriyle kızınızı istiyoruz” sözüyle kızı ister. Eskiden kız alıp vermede kızın fikri hiç sorulmazmış. Aile, evliliği uygun görüyorsa kızın buna itiraz hakkı yokmuş. Fakat son 20-25 yıldır kızın fikrinin alınmaması diye bir şey kalmamıştır. Evliliklerde, kızın fikri muhakkak sorulmaktadır. Bunlarla beraber, günümüzde köydeki evliliklerin genelde kızın daha önceden tanıştığı, anlaştığı erkek ile yapılması sonucu kızın fikrini sorma olayı sadece sembolik bir gelenek olarak kalmıştır (Koku, 2006: 47; E. Çapar’la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Kız tarafı, erkek tarafına olumlu haber gönderdikten sonra iki taraf bir araya gelerek söz kesme gününü belirlerler. Söz kesim günü erkek tarafı, tatlı alarak kız evine giderler. Burada kıza söz yüzüğü takılır ve erkek tarafının getirdiği tatlı ikram edilir. Ayrıca nişan günü söz kesiminde belirlenmektedir (K. Kartun’la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

İstanbul Ermenilerinde söz kesim merasiminde kıza Haç ve Bilezik takılır. Vakıflı köyü Ermenilerinde bu adet yoktur. Buda köydeki yaşayan Ermenilerin yörenin kültüründen etkilendiğine güzel bir örnektir (SBKA, 1966: 60).

Nişan, kız evinde yapılmaktadır. 1960 ve öncesini incelediğimizde nişana her iki tarafın yakın akrabaları ve tanıdıkları davet edilirdi. Davet, sözlü veya davetiye ile yapılırdı. Davetiye bastırmak, 1960'lı yıllarda moda olmuştur. Davetiyeyi genellikle hali vakti yerinde olan aileler bastırırdı. Köyde nişan merasimleri genellikle öğleden sonraları olurdu. Nişanlanacak kız, parlak işlemeli bir kumaştan o günün modasına uygun bir elbise giyerken; damadın elbisesi ise koyu renk olmaktadır. Nişanlanacak kız ve erkek, misafirleri beraber karşılayarak buyur ederlerdi. Papazda misafirler arasındadır. Misafirlerin tamamı gelince, kız ve erkek odanın ortasına gelirler, papaz ikisinin ortasında durarak dua okur ve kızın yüzüğünü oğlana, oğlanın yüzüğünü de kıza uzatır ve “*kitap diliyle*” ikisine mutluluklar diler. Çiftler yüzükleri birbirlerinin parmaklarına takarlar. Yüzükler takıldıktan sonra anne ve babaların elleri öpülür. Nişanlanan çiftler, yüzükler takıldıktan sonra davetlilerce tebrik edilir. Tebrikten sonra herkes yerine oturur ve yiyecek içecek ikramı başlar. Misafirlere kahve, likör, pasta, şeker ikram edilirdi. İkrâmın ardından saz ekibi veya gramofon eşliğinde eğlence başlar, nişanlı çift ve yakınları oynamaya başlardı (SBKA, 1966: 60).

Nişana gelen davetliler ayrıldıktan sonra erkek tarafı kıızı ve ailesini kendi evlerine yemeğe alır, evde iki aile kendi arasında içkili ve sazlı eğlenirlerdi. Nişanda erkek tarafı kız tarafına yüzükten başka altın bir zincir takar, ayrıca bir bavul hazırlanır. Bu bavulda ailenin gelir durumuna göre bilezik, çanta, çorap, kumaş, mendil, eşarp gibi hediyeler olurdu. Eski nişan merasimlerinde yapılan bu adetler İstanbul Ermenilerinden hiçbir farklılık göstermez (SBKA, 1966: 61). Bavul gönderme adetine yörede ve Anadolu da rastlamak mümkündür.

Günümüzdeki yapılan nişanlara baktığımızda ise eski nişan merasimi ile ortak özellikler taşısa da bazı farklılıklar olduğunu görüyoruz. Köyde yapılan nişanlar artık yemekli yapılmaktadır. İsteyen aileler evde aile içi yemekli, isteyenlerde dışarıda yemekli nişan yapmaktadırlar. Nişanlanacak kız, günün modasına uygun daha modern elbiseler giymektedir. Yüzükler, papaz tarafından takılmaktadır. Kıza, erkek tarafının maddi durumuna göre altın takılar takılır. Ayrıca günümüzde bavul gönderme geleneği de kalmamıştır (K. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Vakıflı köyünde, ölüm ve kötü bir hastalık gibi felaketler dışında nişan bozma yoktur. Nişan süresi, maddi ve iki tarafın özel durumlarına göre değişiklik göstermektedir. Kabul göreni, nişanla düğün arasındaki sürenin kısa olmasıdır.

Eski yıllarda nişanlıların birbirleriyle konuşması, bir eğlencede beraber oynaması dahi iyi görülmezmiş. Hatta gerek erkek gerekse kız, kayınvalide ve kayınbabaları ile dışarıda konuşamazlarmış. Nişanlı çiftlerin birbirlerini görmeleri, aile ziyaretleri sırasında olurmuş. 1960'lı yıllarda kız ve erkeğin küçük bir çocuğun yanında görüşmelerine aileler izin vermeye başlamış, 1970'li yılların sonlarına doğru bu kısıtlamada kalkmış çiftler daha rahat görüşmeye başlamışlardır. Şimdi ise herhangi bir kısıtlama söz konusu değildir. Çiftler birbirleriyle rahat rahat görüşmektedirler (A. Silahlı'yla yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Çeyiz hazırlıkları aslında kız çocuğunun küçüklüğünden itibaren başlar. Kız beşikte kız çeyiz sandıkta misali kız ve annesi kız evlendiğinde ihtiyacı olacak olan küçük eşyaları önceden yavaş yavaş hazırlar (M. Doğan'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Kız, çeyiz olarak çeyiz sandığı, iğne oyaları, yatak takımları, yastıklar, elbiseler, yorgan, çatal takımı, bıçak takımı, kaşık takımı, boy aynası gibi eşyaları hazırlar. Eskiden kız tarafı bunlar haricinde yatak odası takımını da almaktaydı. Çeyiz için özel bir pazarlığa girilmez her aile kendi imkanlarına göre eşyalar alırdı. Çok önceleri, kız ailesi zenginse dikiş makinesi, aynalı gardrop gibi eşyalarda çeyiz olarak giderdi (SBKA, 1966: 61). Hatta durumu iyi olan kız ailelerinden kızın tüm ihtiyaçlarını alan aileler de vardır (Koku, 2006: 56). Şimdilerde ise kızın evlilik için hazırladığı küçük eşyalar haricinde beyaz eşyalar, oturma takımları gibi eşyalar kız ve erkek tarafından beraber beğenilerek ortak alınmaktadır (E. Çapar'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Genelde yörenin ve Anadolu'nun örf ve adetlerinden etkilenen Vakıflı köyü sakinleri, çeyiz çıkmasında bu örf ve adetlerden ayrılmışlardır. Çeyiz için özel bir gün ve özel bir tören yoktur. Çeyiz için özel bir tören yapılmamasına 19. yy'da Anadolu da yaşayan Ermenilerde de rastlanmaktadır (Şahin, 2005: 232). Eskilerde çeyiz düğünden bir gün önce ya da düğün günü giderken günümüzde ise ev düğün öncesi yavaş yavaş döşenerek düğün gününe kadar hazır hale getirilmektedir (Koku, 2006: 56; S. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Köyde düğünler pazar günü yapıldığı için kına geceleri de buna bağlı olarak cuma yada cumartesi geceleri yapılmaktadır (Koku, 2006: 56). Kına geceleri,

çoğunlukla düğünden bir gün önce yapılırsa da son zamanlar da düğün telaşı ve yorgunluğu yüzünden düğünden iki gün öncede yapıldığı olmuştur (K. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Kına geceleri öncelerde kız evinde olurdu. Kına gecelerinin kız evinde olması Türk örf ve adetlerinde de vardır (MEBKSH, 2011: 27). Erkek tarafının kadınları kına, bir şişe rakı, mum ve kibrit alarak kızın evine gider, gelin genellikle pembe bir elbise giyerdi. Damat adayının yakın akrabası olan kadınların kınayı yoğururlarken bir taraftan da kına türküleri söylenirdi. Kına yoğrulduktan sonra bir tepsiye konularak üstüne yedi mum yakılır, kınaya gelen davetliler bu tepsiyi alarak oynarlar ve en sonunda kına kızın eline yakılırdı (SBKA, 1966: 63).

Kına geceleri, eskiden kadın ve erkeklerin ayrı yerlerde olduğu eğlencelerle yapılırdı. Kadınlar kız evinde eğlenirken, erkekler ise köy meydanında toplanırdı. Meydanın ortasına hasır açılırdı. Bu hasırın ortasına güzel ve büyük bir yastık konulur, damatta bu yastığın üstüne otururdu. Kız evinde yoğrulan kına, kıza yakılırken kızın avucundan alınan bir parça kına, damada yakılmak üzerine köy meydanına getirilir ve eğlenen ahaliye “*Damada kına yakalım mı?*” diye sorulur. Oradaki topluluk “*yakmayalım, horoz isteriz*” diye hep bir ağızdan bağırarak cevap verir. Bunun üzerine damadın getirdiği horoz, bağırtılarak kesilirdi. Daha sonra ahaliye tekrar sorulur. “*Damada kına yakalım mı?*” ahali tekrar aynı şekilde, “*hani bunun rakısı?*” diyerek cevap verir. Damat, ahalinin bu isteğini de yerine getirir ve damadın kınası yakılır. Köyde son zamanlarda düğünlerinde az olması bu adetin eski canlılığını yitirmesine sebep olmuş. Köyde yapılan kına gecelerinde bu adet artık daha sembolik olarak ve bu kültürü yaşatmak için yapılmaktadır.

Kına geceleri, köyde artık kadınların ve erkeklerin beraber eğleneceği şekilde gece ya kız evinde ya köy meydanında düzenlenmektedir. Şimdiki kınalarda kızın giydiği özel bir kıyafet yoktur. Kına yakılırken Anadolu da yapıldığı gibi kız, türkülerle ağlatılmaya çalışılıyor. Kızın eline kınayı önceleri papaz yaksa da uzun zamandan beri bu görevi sağdıcinin eşi yapmaktadır. Gelin olacak kız, kına yakılacağı zaman ilk önce elini açmaz, damadın annesi geline altın getirir ve avucunun içine altını koyar. Böylece kıza kına yakılır ve eli bir mendil ile bağlanır. Anadolu da ve yörede kına gecelerinde görülen anne ve kızın kına yakılırken ağlama olayı, Vakıflı köyündeki kına gecelerinde de görülmektedir (Koku, 2006: 56; K. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012). Kına gecesinde misafirlere çerez dağıtılır. Çerez

dağıtma geleneği yörede yaşayan gerek Türklerde gerekse Arap Alevilerde çok yaygındır (E. Çapar'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Kına gecesi, aslında Ermeni kültüründe olmayan bir adet olsa da Anadolu da yaşayan Ermeniler, eskiden beri kına geceleri düzenlenmektedir (Şahin, 2005: 231). Köyde düğün öncesi yapılan kına geceleri köy halkının, Anadolu ve yaşadıkları yöredeki Türk ve Arap alevi halktan kültürel anlamda etkilendiğine dair örneklerden bir tanesidir. Kına gecesinde söylenen türkülerin Türkçe ve Arapça olması, bu türkülerin, Türk dağ köylerinde de görülmesi, kültürel etkileşmeyi açıkça ortaya koymaktadır. Tüm bunların yanı sıra bu gecede kına yakılırken damattan rakı ve horoz istenilmesi gibi özel adetlerde vardır. Kına gecelerinde çok eski yıllardan beri söylene gelen bazı türkü ve maniler hala hafızalardadır (SBKA, 1966: 62-63; Koku, 2006: 56).

Vakıflı köyünde düğün konusu konuşulduğunda, düğün zamanı sorulduğunda ilk önce resmi nikah söylenir. Evlenecek çiftler resmi nikah kıymadan ne düğün yapabilir, ne de dini nikah kıyabilir (E. Çapar'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Köyde yapılan eski düğünleri sorduğumuzda, diğer adetlerde olduğu gibi şimdiki düğünlerle eski düğünler arasında farklar ortaya çıkmaktadır. Eski düğünlerde nikah kıyıldıktan sonra davetliler erkek evine gider, burada düğün sahibinin maddi imkanına göre sofralar kurulur, yemekler harici içki ve tatlı ikramı yapılırdı. Gelinin annesi ve babası düğüne gitmezlerdi. Gelin düğünde duvağını çıkarmazdı. Erkekler ve kadınlar ayrı otururlardı (SBKA, 1966: 64-65; Koku, 2006: 57). Düğünlerde kadın ve erkeklerin ayrı bölümlerde eğlenmeleri, aslında Osmanlı aile yapısında bulunmaktadır. Osmanlı bünyesinde yaşayan Ermeniler de Türk aileler gibi yapmışlardır (Ortaylı, 2001: 35).

Resim-20: Düğün Ziyafeti

Kaynak: Koku, 2006: 82

Düğün, kızın evden alınması ile başlardı. Gelin, düğün günü kuaföre gider. Kuaförden sonra her iki ailenin yakın akrabaları tarafından gelinliği giydirilir ve duvağı takılır. Düğünler, genellikle öğleden sonra yapıldığı için öğlen vakti damadın yakınları ve davetliler kızın gelin çıkacağı evin önüne davullar ve zurnalarla gelirler. Davul zurna eşliğinde gelin alma ritüeli, Türk kültürünün de vazgeçilmezlerindedir (MEBKSH, 2011: 28). Gelin evden çıkarken duygusal ayrılık türküleri söylenir. Söylenen bu türküler eskiden Ermenice iken yakın zamanda Türkçe türkülerde söylenir olmuştur. Kız annesine “*Allaha ısmarladık anne, gidiyorum, ver son annelik öpüşünü kalbin ferahlasın*” diyerek evden ayrılır (SBKA, 1966: 63-64). Kız evden çıkarken kıza evde kullandığı çatalı, kaşığı, bardağı ve çatalı süslenerek verilir. Bunun anlamı ise evden artık gidiyorsun, kısmetini al da git demektir (K. Kartun’la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Eski örf ve adetlere göre gelin almaya gelenler, atlarla kız evine gelip gelini at üstünde kiliseye götürürlerdi. Ancak bu geleneğin 1960’lı yıllardan itibaren yapılmadığını görüyoruz. Gelin artık yakınlığa göre yürüyerek ya da araba ile kiliseye götürülmektedir (Koku, 2006: 63; E. Çapar’la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Resim-21: Düğün Alayı

Kaynak: Koku, 2006: 82

Gelin, kiliseye baba veya abisi tarafından getirilir. Damat, gelini getirenin elini öper, gelini alarak ön tarafta nikah kıyılacak yere doğru yürür. Papaz, gelin ve damadın yanına gelerek duaya başlar, papaz dua okuduktan sonra gelin ve damat baş başa verirler. Bu sırada papaz gelin ve damadın başları üstünden haç çıkartır ve papaz damada “*Hastalıkta sağlıkta bu kadını koruyacak mısın*” diye üç defa sorar. Damadın üç defa evet cevabından sonra geline de aynı soruyu üç defa sorar. Gelinde evet cevabı verince dinsel nikah sona erer. Nikah bitiminde davetlilere pasta, şeker içecek ikram edilir (SBKA, 1966: 64) .

Damat düğünde beyaz gömlek giyer ve bu gömlek üzerine kırmızı veya yeşil kuşak sağ ve sol omuzdan gövdeyi saracak şekilde çapraz biçimde bağlanırdı. Damadın gövdesine kuşak bağlanması, gelin ve damadın mutlu olması evliliğinde bir ömür boyu sürmesi anlamını taşımaktadır (Koku, 2006: 57). Kuşak bağlama adeti son yıllarda yapılmamaktadır (K. Kartun’la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Resim-22: Gövdesine Kuşak Bağlanmış Damat

U. Պատկեր նախորդող պարզությունից՝ փնասյի եւ փնասորող պարզությունից / Damat ve Sağdıçın Dini Nikaha Hazırlanması Ritüeli

Kaynak: Vakıflı Köyü Takvimi, 2005: 5

Damadın sağdıçısı da aynı damat gibi giyinirdi. Sağdıç damadın haçını tutmakla görevlidir. Sağdıçın eşi de gelinin yanında bulunur. Sağdıç ayrıca, evlenen çiftlerin çocuğu doğup vaftiz olacağı zaman çocuğu tutar. Genelde yetişkinler sağdıç olsa da eski düğünlerde küçük çocuklar da sağdıçlık yapmışlardır (SBKA, 1966: 25).

Vakıflı'da şimdiki düğünlerin hepsi özel bir restoranda içkili yemekli olmaktadır. Düğüne gelen erkek davetliler kumaş pantolon, gömlek, ceket ya da takım giyerken; kadınlar ise genelde fantezi denilen elbise giymektedirler. Düğünde Ermeni, Türkçe ve Arapça şarkılar, türküler söylenir. Düğün eğlencesi yöredeki ve ülkedeki diğer düğünler gibidir. Düğüne, müzik grubu haricinde davul zurna getirilir. Çiftetelli oynanır, Depki (Halay) çekilir (K. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Geçmişten bugüne köydeki düğünler tahlil edildiğinde, düğünlerin Ermenistan'da ki düğünlerden farklılık gösterdiği (Asatryan, 2011: 34), bazı adetlerin İstanbul Ermenileriyle ortak olduğu, bazı adetlerinde yöresel ve ülkesel özellikler gösterdiği görülmektedir (E. Çapar'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

2.1.2. Vaftiz

Vaftiz Hristiyanlık dininin simgesidir. İnsanların suyla değil kutsal ruhla yıkanıldığına inanılır (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012).

Ermeni kiliseleri, çocuğun mümkün olan en erken zamanda Vaftiz edilmesini uygun görmüşlerdir ve genelde 8. günü tercih etmişlerdir (Küçük, 2003: 248). Ancak günümüzde bunu uygulayan kilise pek kalmamıştır. Vaftiz, genelde çocuğunun doğumunun 40. gününden sonra anne babanın belirlediği bir pazar gününde yapılmaktadır (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012). Vaftiz merasiminde, çocuğa temizliği simgeleyen beyaz elbiseler giydirilir. Kilisedeki vaftiz bölümünde, çocuğun üstündeki elbiseler çıkartılır ve çocuk ılık su ile yıkanır, alınına, avucuna ve göbeğine kutsal yağ, haç şeklinde papaz tarafından sürülerek çocuk vaftiz edilir (Koku, 2006: 54).

Vaftiz töreni, aynı zamanda çocuğun isim koyma günüdür. Çocuğun ismi vaftiz gününde konulur. Vaftiz, yeni bir yaşamı simgeler ve onun yaşamında yeni bir anne ile baba olur. Çocuğun canı sıkıldığında, daraldığında ya da en sevinçli hallerinde kapısını çalacağı yeni birileri daha vardır. Öz anne babasına açamayacağı konuları, vaftiz anne babasına açabilir. İnanışlara göre vaftiz anne baba çok önemlidir. Gınka Hayr (Vaftiz Baba) ve Gınka Mayr (Vaftiz Anne) mühürlenmişin babası ve mühürlenmişin annesi demektir. Dini açıdan tüm sorumluluk onlarındır. Bu inanış, bütün Hristiyanlıkta olmasına rağmen Vakıflı köyündeki kilisede bu çok daha önemlidir (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012). Tablo 13'de Meryem Ana Kilisesi'nde vaftiz edilen çocuk sayıları verilmiştir. Bu tablo köyde

bulunan çocuklar ile aslen Vakıflılı olup, köy dışında yaşayan köylülerin çocuklarını da içermektedir.

Tablo-13: Meryem Ana Kilisesinde Vaftiz Edilen Çocuk Sayıları (2002-2012)

Sıra No	Yıl	Kız	Erkek	Toplam
1	2002	5	3	8
2	2003	4	1	5
3	2004	-	-	-
4	2005	1	-	1
5	2006	4	1	5
6	2007	-	1	1
7	2008	-	2	2
8	2009	-	-	-
9	2010	-	3	3
10	2011	-	1	1
11	2012	-	-	-

Kaynak: Meryem Ana Kilisesi Kayıtları (2012)

2.1.3. Cenaze Merasimi

Cenaze merasimi son yolculuğa uğurlamadır. Hristiyanlıkta ikinci yaşama, buna bağlı olarak da cennet ve cehenneme inanış vardır. Tanrının önünde ölüme inanılmaz. Bu inancın oluşmasındaki sebep şudur: İnsanlar, tanrının önünde kendisini uyuyanlar olarak görürler. Çünkü İsa Mesih “*Bana inanlar yaşamış sayılacaklar, ölümü tatmayacaklar*” demiştir. İsa Mesih kendisi dirildiği için buna inanan insanlar bize de ölüm yoktur derler.

Cenazede üç evre vardır. Bunlardan ilkinde cenaze alınır tabut içinde kiliseye getirilir ve cenaze temizlendikten sonra mezarlığa gidilerek ilahiler eşliğinde gömülür. Cenaze gömüldükten sonra tekrar eve dönülür. Ölünün ruhuna dua edilir. Yine onun ruhuna kahve veya acıbadem dağıtılır. İkinci evre ise, ölünün gömülmesinin yedinci günüdür. Yedinci gün yine ölüye dualar edilir ve ölü anılır. Duanın yedinci gün olmasının sebebi, Hz. Yusuf’un babası İshak’ın mezarından yedi gün boyunca ayrılmamasıdır. Üçüncü ve son evre ise, kırkıncı gündür. Kırkıncı çıkarmanın sebebi ise İsa Mesih’in kırk gün boyunca yeryüzünde ölümden sonra diri olarak yaşadığına inanılmasıdır. Bu inanıştan dolayı kırkıncı gün, ölünün kırkı çıkar ve tanrının önünde ölünün göğe yükseldiğine inanılır. Bu üç evreden ayrı olarak bir de ölünün senesinin çıkması uygulamasıdır. Bu inanış Pagan inancından gelen bir inançtır. Paganlardan gelen bu inanca göre cenaze evinde, ölen insan sanki

yaşıyormuş gibi her sofraya oturulduğunda ona da yemek konulur. Ayrıca yemek sofrasında, ölmüş olan insana da yer ve sandalyede ayrılırdı. Tabii doğal olarak, ölü insan oraya gelip yemeği yiyemeyeceğinden o yemekler çöpe atılırdı. Daha sonraları Hristiyanlar içerisinde bu yemekler boşa gidiyor düşüncesi hasıl olmuş ve bu yemeklerin boşa gitmemesi için biz en iyisi bu yemekleri bir yere ayıralım, senesi dolunca bu yemekleri ihtiyacı olanlara verelim onlar yararlansınlar, diye bir düşünce gelişmiş ve bu doğrultuda karar alınmıştır. Bu karardan sonra cenaze sahipleri, vefatın sene-i devriyesinde, ölen kişinin namına ihtiyacı olanlara yemek vermeye başlamışlardır (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012).

Vakıflı köyünde cenazeler, çoğunlukla hemen defnedilmez. Bunun sebebi köyde yaşayan insanların birçok akrabasının ve yakınlarının yurt içinde ve yurt dışında yaşamasıdır. Cenazenin defni için ölü yakınlarının köye gelmesi beklenir. Bu sebeple köyde morg bulunmaktadır. Geceleri toprağın kilitlendiği inancı sebebiyle, gece cenaze defin işlemleri gerçekleştirilmez (Koku, 2006: 64; E. Çapar'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Resim-23: Köy Morgu

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Cenaze töreni kilisede yapılır. Cenaze yakınları ölüyü tabut içinde kiliseye getirir. Kişi doğduğunda vaftiz edildiği için, öldüğü zaman yıkanmaz. Sadece temiz ve ıslak bir bezle üstü silinir. En güzel elbiseleri giydirilir. Tabutun içine en sevdiği birkaç eşyası ve yastık konulur. Tabut, genelde ceviz ağacından yapılır. Tabutun üstüne siyah saten kumaş örtülür. Haç konulmaz. Ölü genç ise tabuta renkli kumaş serilir. Gelin olacak bir kız ölmüş ise gelinliği tabutun üstüne serilir (K. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Kilisede cenaze töreni yapıp dualar okunduktan sonra toplu halde mezarlığa gidilir. Kadınlarda mezarlığa gelirler. Ölü, toprağa tabut içinde gömülür. İlk olarak papaz bir avuç toprak alır, mezarın üstüne atar ve “*topraktan geldik toprağa gidiyoruz*” der. Papazın mezara toprak atmasının arkasından cenaze yakınları da aynı şekilde mezara toprak atarlar. Daha sonra mezarın üstü tamamen kapatılır. Definden bir yıl sonra ölü yakınlarının maddi durumlarına göre mezarlık beton ya da mermer ile kapatılır (SBKA, 1966: 71).

Resim-24: Köy Mezarlığı

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Cenaze, köy mezarlığına defnedildikten sonra cenaze evine gelinir. Buraya gelenlere acı kahve ikram edilir. Taziye alma, 7 gün boyunca sürer. Bu süre içerisinde taziyeye gelemeyenler, 40 gün içerisinde taziyeye gelirler. Yedi gün boyunca cenaze evinde yemek yapılmaz, akrabalar ve yakınlar taziye evine yemek getirir. Yedinci gün sonunda kilisede dua okunur ve ölünün yedisi yapılır. Ölünün canı için lokum veya helva dağıtılır. Bir yılsonunda yapılan ayin bitiminde yine ölünün canı için yemek dağıtılır (K. Kartun’la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Defin işleminden bir hafta sonraya denk gelen Pazar günü, ölünün yakınları kilisede toplanır. Kilisede, ölü için badarak okunur. İsteyen aileler, ayin için papaza para verirler. Bu ayin, her yıl tekrarlanır (A. Tabaşyan’la yapılan görüşme, 4 Ağustos 2012).

Cenaze ve ölüm ile ilgili inançlar İncil’e göredir (SBKA, 1966: 13). Ancak diğer gelenek ve göreneklerde olduğu gibi yakınların yemek getirmesi, helva dağıtma, cenazenin defni sırasında mezarın üstüne toprak atma gibi yörede ve Anadolu da görülen cenaze ile ilgili ortak adetlerde mevcuttur (MEBKSH, 2011: 29;

Çıblak, 2002: 5). Cenaze ile ilgili köyde yapılan adetler diğer adetlerin aksine güncelliğini halen korumaktadır. Toplumsal yaşamdaki eski birçok gelenek görenek unutulmuş ya da yapılmaz olmuş iken ölü ve cenaze ile ilgili adetler hala eskisi gibi yapılmaktadır (K. Kartun’la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Tablo-14: Köyde Vefat Edenlerin Sayısı (1960-1964)

YIL	KADIN	ERKEK	TOPLAM
1960	3	3	6
1961	3	3	6
1962	1	3	4
1963	5	3	8
1964	-	2	2
Genel Toplam	12	14	26

Kaynak: (SBKA, 1966: 26)

Tablo-15: Köyde Vefat Edenlerin Sayısı (1997-2012)

Sene	Erkek	Kadın	Toplam
1997	1	1	2
1998	2	-	2
1999	-	1	1
2000	-	-	-
2001	-	-	-
2002	-	1	1
2003	1	-	1
2004	-	-	-
2005	-	-	-
2006	-	-	-
2007	-	-	-
2008	-	-	-
2009	3	-	3
2010	1	1	2
2011	1	-	1
2012	-	-	-
Genel Toplam	9	4	13

Kaynak: Meryem Ana Kilisesi Kayıtları

Meryem Ana kilisesi kayıtlarına göre 1997–2012 yılları arasında 4 tanesi kadın, 4 tanesi erkek olmak üzere 13 kişi vefat etmiştir. Bu duruma göre son 15 sene köyde ölenlerin % 30.76 sı kadın % 69.23 ü erkektir. Kadın ölümleri erkek ölümlerinin yarısından daha azdır.

2.1.4. Pazar Badarağı (Kutsal Sofra)

Vakıflı köyünde kutlanılan bu bayramlar haricinde geleneksel olarak her pazar “*Kutsal Sofra*” ve “*Hediye*” olarak da adlandırılan “*Pazar Badarağı*” vardır. Her pazar diriliş haftasıdır ve bayramdır. Çünkü İsa Mesih cuma günü Haç’a gerilerek öldü. Cumartesi ve Pazar sabahı onun dirilişinin gerçekleştiğine inanılır. Onun için her pazar günü, diriliş günü olarak kutlanılır (Küçük, 2003: 230; A. Tabaşyan’la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012).

Resim-25: Pazar Buluşması

Հիմնականում բոլոր հիստորիկոսները աստիճանական հարթում / Էփեհի Կիլիսե Ավանում Գեղեցիկ Պազար Բուխում

Kaynak: Vakıflı Köyü Takvimi, 2005: 4

Resim-26: Pazar Buluşması

Kaynak: Vakıflı Köyü Takvimi, 2005: 2

Kilisede yapılan bayram kutlamaları ve törenlerdeki ayinler esas olarak aynıdır. Köyde yapılan ayinlerde o güne özel dualar, ilahiler, istekler olabilir ve bunlar değişkendir. Fakat Badarak denilen kutsal sunu (son akşam yemeği), asla değişmez (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012).

Resim-27: Pazar Ayini

Kaynak: İsmail Zubari (2012)

2.2. KUTLAMALAR

2.2.1. Dini Bayramlar

Vakıflı köyü Ermenilerinin, bağlı buldukları Hristiyanlık dininin Ortodoks Mezhebine göre yıl içinde altı büyük bayramları vardır. Bunlar, İsa'nın Doğuşu ve Vaftizi, Günlük Oruç ve Zadik Bayramı, Hokekalust Bayramı, Meryem Ana Yortusu, Vartavar Bayramı, Haç Bayramı'dır.

5 Ocak gecesi gençler, ilahiler söyleyerek ev ev dolaşırlar ve ismin doğuşunu müjdelerler. Sabah kiliseye gidilir, kilisede ayin yapılır. İsa'nın Doğuşu ve Vaftizi bayramı, her yıl 6 Ocak'ta kilisede ve köyde hep beraberce kutlanır (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 4 Ağustos 2012).

6 Ocakta İsa'nın doğumunun kutlanmasının ardından Şubat ayının ortasında ya da sonuna doğru, tam 50 günlük hayvansal et ve ürünlerin yenilmediği Oruç başlar. İsteyen katı oruçta tutabilir. Ama bu ibadette asıl önemli olan, hayvansal ürünlerin yenilip içilmemesidir. Bu oruç süresinin ardından Zadik denilen Paskalya bayramı kutlanır. Bu, onlar için en büyük bayramdır. Zadik denilen Paskalya bayramı, mart ayının 23'ü ile nisan ayının son haftasına kadar denk

gelebilmektedir. Ancak bu tarihlerin dışına kesinlikle çıkmaz. Bu tarihler, miladi takvime göre her sene artık yıl denilen tarihlerin anlamına göre yapılan araştırmalarla belirlenmektedir (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012).

Zadik bayramından sonra kutsal ruh inişi denilen Hokekalust bayramı vardır. İsa'nın göğe yükselişinden sonra kutlanılan bayramdır. Hokekalust bayramında da tıpkı Haç bayramında olduğu gibi bayramın bir hafta öncesinden Perhiz başlamaktadır (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012).

Ermeni inanışlarına göre her kilisenin bir isimi ve her ismin ise bir isim günü vardır. Daha önce de belirtildiği gibi Vakıflı köyü kilisesinin Türkçe adı Meryem Ana Kilisesi Ermenice ismi ise Surp Asdvadzadzin'dir. İnançlara göre isim günleri, bayram olarak kutlanır. Meryem Ana Bayramında, üzüm kutsanır. Bu bayram üzüm bayramı diye de anılmaktadır. Eski ahitte üzüm bayramı diye anılmasının sebebi ise insanlar tanrıya ilk ürünlerini verirler ve tanrıdan bunu kutsamasını isterler. Üzüm de bereketi simgelemektedir. İlk Adem'in çocuklarından Habil ve Kabil'in tanrıya üzüm sunduğuna inanılır. Bu inanç, şimdiye kadar devam etmiştir. İnançlara göre, üzümün bereket olduğuna inanılır. Yine inançlara göre asmanın, İsa Mesih olduğuna inanılır. Çünkü İsa Mesih, "*Ben asmayım siz çubuklarısınız*" demiştir (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012). Bir başka kaynakta ise Meryem Ana Bayramı hakkında "*Surp Asdvadzadzin*" 15 Ağustos tarihine en yakın olan pazar günü kutlanır. Hristiyanlık öncesi dönemde Hasat ve Analık Tanrıçası Anahid'e adanmış ve yaz aylarında kutlanan bayramlar, Hristiyanlık döneminde, Meryem Ana'ya adanmıştır" (İstanbul'un Ermeni Sesleri, 2011: 16) bilgisi verilmektedir.

Vakıflı köyü Ermenilerinin dini inanışlarına göre üzümün geldiği hafta, Meryem Ananın göğe yükselmesine denk gelir ve bu ikisi bir arada kutlanır. Aslında Meryem Ana, yortudur. Üzümlerle, bayram gibi olur. Burada kutlanmasının sebebi ise kilisenin adının Meryem Ana Kilisesi olmasıdır. Ermeniler bu bayrama kadar üzüm orucu tutarlar ve bağ bozumu yapmazlar. Çünkü üzüm, bu tarihlerde olgunlaştığından bu tarihten önce üzüm yemek dini olarak yasaklanmıştır. Ağustos ayının 15'ine en yakın pazar günü bayram olarak kutlanır. Bu gün, kilisenin isim günü olduğundan şenlikli olarak kutlanır.

Meryem Ana yortusuna başta İstanbul olmak üzere Türkiye'nin çeşitli illerinden, Ermenistan'dan Suriye'den Lübnan'dan ve dünyanın çeşitli yerlerden insanlar gelir ve köye misafir olurlar. Bu kutlamalar, cumartesiye pazara bağlayan gece başlar (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012).

Resim-28: Meryem Ana Yortusu Şenliklerinden Görünüm

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Kutlama zamanı, adağı olanlar adaklarını yani sözlerini yerine getirirler. Adağı olanların kestiği kurbanların etleriyle, hırise yapılır. Et ve buğdaydan yapılan bu yemek, bölgede “*hırise*” ve “*dövme*” olarak ta bilinen bir yemektir. Ayinden önceki gece, köyün meydanında bütün köylülerin ve dışarıdan gelenlerin katıldığı bir gece düzenlenir. Bu gecede, kilisenin bahçesinde yan yana 7 tane kazan kurulur. Bir sonraki gün ayin sonrasında verilecek olan hırise, bütün gece köylüler tarafından bu 7 kazanda kaynatılır. 7 sayısının sembolik bir anlamı vardır. Her bir kazanın daha önce bölgede yaşayan 6 Ermeni köyü ve Vakıflı köyünün bir mahallesini temsil ettiği söylenmektedir (Kebusiye, Bityas, Hacı Habibli, Yoğunluk, Hıdırbey ve Vakıflı köyleri ile Vakıflı Köyünün Yezzur mahallesi). Aynı gelenek, Beyrut'un Ancar kasabasına göçmüş olan Musa dağlılar tarafından da sürdürülmektedir. (K. Kartun'la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

Resim-29: Hırise Kazanları ve Dağıtımı (Meryem Ana Yortusu)

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Kaynak: İsmail Zubari (2012)

Resim-30: Hirise ve Davetliler

Kaynak: HAKVKD, 2012: 15

Eskiden köyde çok yetenekli davul-zurna icracılarının olduğu söylenmekte fakat günümüzde bu icracılardan yaşayan birisi bulunmamaktadır. Kutlamalarda çevre köyden gelen Hristiyan ve Arap müzisyenlerin eşliğinde eğlenilmekte, eğlence sırasında Ermeni kültürünü yansıtan müziklerin yanı sıra bölgede sevilen Arapça şarkılar, türkülerle ülke genelinde söylenen türküler çalınıp söylenilmektedir. Müzisyenler bölgeye has 6–7 farklı temadan ya da şarkıdan oluşan enstrümantal repertuarı gece boyunca tekrarlayarak çalmaktadırlar (K.Kartun’la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

Resim-31: Şenlikteki Eğlenceler

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Resim-32: Şenlikteki Eğlenceler

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Meryem Ana Yortusuna, her sene, İstanbul'daki patrikhaneden mutlaka üst düzey birileri misafir olarak gelir ve gecede konuşma yapar. 2012 yılındaki kutlamalara, İstanbul Patrikhanesini temsilen gelen Ermeni Patrikhanesi Dinler Arası Diyalog Sorumlusu Episkopos Sahak Maşalyan konuşmasında, Hatay ilindeki hoşgörü, barış ve sevgi ortamına vurgu yaparak bütün dünyaya barış ve kardeşlik mesajları verirken, Vakıflı Köyü halkına da köylerini terk etmemelerini, burada yaşamalarını ve çoğalmalarını bunun çok önemli olduğunu söylemiştir.

Resim-33: Ermeni Patrikhanesi Dinler Arası Diyalog Sorumlusu Episkos Sahak Maşalyan ve Der Avedis Tabaşyan

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Pazar günkü ayinde ise üzüm ve hırise kutsanır. Bunların kutsanmasındaki sebep, bu yiyeceklerin bereketli olması isteğidir. Kutlamaların sonunda, bu yiyecekler yenilir, dolayısıyla üzüm orucu da bitmiş olur ve isim günü kutlamaları biter (A. Tabaşyan’la yapılan görüşme, 4 Ağustos 2012).

Resim-34: Meryem Ana Yortusu (zm Kutsaması)

Kaynak: İsmail Zubari (2012)

İsa Mesih’in şeklinin görünüşünün değişimi bayramı, Vartavar bayramıdır ve Vakıflılar için kutsaldır. Bu bayramda, ayinden sonra herkese şişe dağıtılır. İnsanlar, bu şişelere su doldurur ve birbirlerini ıslatırlar. Vartavar bayramı sadece Ermenilerde vardır. rfi bir bayramdır ve aslında bir Pagan geleneğidir (A. Tabaşyan’la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012).

Haç bayramı İsa Mesih’in haça gerilişi ve 625 yılında İsa’nın gerildiği haçın bulunması bayramıdır. Eylül ayının ikinci pazarına denk gelmektedir. Haç bayramının denk geldiği Eylül ayının ikinci pazarından bir hafta önce de Haç bayramı perhizi başlar. Haç bayramında, reyhan (fesleğen) dağıtılır. Buradaki amaç, insanların güzel kokularla terennüm ederek, tanrıya seslenmeleridir (A. Tabaşyan’la yapılan görüşme, 24 Haziran 2012).

Köyde kutlanılan bayramlarda, eskiden bayramlaşma adı altında aile ziyaretleri yapılırdı. Bu bayramlaşma, Paskalya ve yeni yılda olurdu. Ancak son yıllarda, köydeki nüfusunda azalması sebebiyle artık bayramlaşmalar daha değişik formatta yapılmaktadır. Herkes evlerinde hazırladığı börek, poğaç, kek gibi yiyecek ile içeceklerini kiliseye getiriyor. Bu yiyecek ve içecekler kilise bahçesinde masalara konularak kilisedeki dinsel tören sonrasında herkese bahçede ikram edilmektedir. Böylelikle birbirlerinin bayramlarını kutlamaktadırlar (K. Kartun'la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

2.2.2. Milli Bayramlar

Vakıflı köyünde mili bayramlar, Vakıflı İlkokulunun kapandığı 1991 yılına kadar oldukça coşkulu kutlanmaktaydı. Milli bayramlarda halk, okulda yapılan törenleri izlemeye gider, öğrenciler köy içerisinde yürüyüş yapar, evler Türk bayraklarıyla donatılırdı. Günümüze baktığımızda ise yukarıda bahsettiğimiz gibi 1991 yılında öğrenci azlığı sebebiyle Vakıflı İlkokulunun kapatılmasıyla milli bayramlardaki o coşku ister istemez azalmıştır. Okulda tören olmaması sebebiyle Milli Bayramlarda artık sadece evlere bayraklar asılmakta ve önceki yıllara oranla çok daha sönük kutlamalar yapılmaktadır (P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

Vakıflı köyünde milli ve dini bayram kutlamaları dışında her yıl düzenli olarak bahar ayında “*Uçurtma Şenlikleri*” yapılıyordu. Bu şenliklerde 1991 yılında okulun kapanmasından olumsuz etkilenmiş, katılım giderek azalmış ve en sonunda kutlanmaz hale gelmiştir (P. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

2.2.3. Önemli Günler

Vakıflı Köyü Ermenilerinin önemli günler ve kutlamalar adı altında genel olarak Karnaval Bayramı (Parigentan), Lazar'ın Dirilişi, Elem Haftası, Paskalya (Hz. İsa'nın Dirilişi), İsim Günleri, Perhiz gibi günleri bulunmaktadır.

Parigentan, paskalya girmeden son et yenilecek gündür. 50 günlük orucun başlangıcıdır. Parigentan, iyi gün anlamındadır (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 4 Ağustos 2012).

Karnaval bayramında yapılan eğlencede halay çekilir. Halay başındaki kişi, mani ya da söz dizisi şeklinde bir şeyler söyler. Arkadaki grupta hep bir ağızdan nakaratı tekrar ederler (E. Çapar'la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

Resim-35: Karnaval Bayramında Kadın Halayı (Depki)

Kaynak: Koku, 2006: 84

İsa'nın dirilişinden bir hafta önceki gün, Lazar'ın diriliş günüdür. Bu günden bir hafta sonra, Hz. İsa'nın dirilişi müjdesi verilir (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 4 Ağustos 2012).

Elem haftası, orucun son haftasına denk gelmektedir. Hz. İsa'nın çarmıha gerilişinin yası tutulur. Çarşamba günü, Hz. İsa'nın ele verilmesi, perşembe günü sorgulama günü, cuma günü haça gerilmesi ve ölümü, cumartesi gecesi arife gecesi, pazar günü ise Hz. İsa'nın dirilişidir. Elem haftasında, çarşambadan itibaren her gün Hz. İsa'nın çarmıha gerilişi ve dirilişi süreci ile ilgili ayinler yapılır. Cuma günü Hz. İsa'nın çarmıha gerilmesini anlatan temsili bir canlandırma yapılır. Pazar günü diriliş kutlanır (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 4 Ağustos 2012).

İnançlara göre, Hz. İsa'nın çarmıha gerildikten sonra tekrar dirildiğine inanılır. Bu diriliş, bayram olarak kutlanılır. Elem haftasının bitişi itibariyle Paskalya başlar. Aynı zamanda, 50 günlük orucun da bitişidir.

Paskalya bayramı mart ayının sonlarına denk gelir. Pazar günü kutlanır. Pazar günü önce mezarlığa gidilir. Ardından kiliseye gidilir, kilisede ekmek ve şarap (kominyon) dağıtılır. Dağıtılan kominyonla, oruç bitirilmiş olur. Kilisede, güne özel

ayın yapılır (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 4 Ağustos 2012). Paskalya bayramı için Paskalya çöreği yapılır. Yumurtalar boyanır. Boyama işlemi eskiden soğan kabuğu ve bitki kökü ile yapılırken şimdilerde ise şimdiler de kimyasal ürünler kullanılmaktadır (Koku, 2006: 61).

Paskalyada yumurtalar, çoğunlukla kırmızıya boyanır. Kırmızı kanı sembolize eder. Yumurtanın içindeki beyazlıkta ferahlık anlamındadır (E. Çapar'la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

Azizlerin isimlerine göre isim günleri vardır. Anneler günü, Meryem Ana günüdür. İsim günlerinde ismi geçmeyen kadınların isimleri Meryem Ana gününde, ismi geçmeyen erkelerin günü ise Vartanas gününde kutlanır. Bazı isim günleri; Harutyun günü (Diriliş günü), Boğas günü, Bedros günü, Vartanas günü, Meryem Ana Günü (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 4 Ağustos 2012).

Perhizin başlaması, Danyel Peygamber ile başlar. Danyel peygamber, orduya girmek istediğinde ona ve dört arkadaşına bazı aşamalar gösteriliyor. Onlara orduya hizmet edecekleri, bunun için kendi tanrıları (putlar) için kesilen etlerden ve yiyeceklerden yemeleri gerektiği söyleniyor. Danyel Peygamber ve arkadaşları da bunun üzerine *“bizler diri olan tanrıya inanyoruz, sizin etlerinizi de yemeyiz”* diye cevap veriyorlar. Danyel ve arkadaşlarının cevabı bu şekilde olunca orduya alınmayacakları onlara söyleniyor. Bunun üzerine Danyel Peygamber *“bizi deneyin biz sizin yemeklerinizden yemeyip sadece kendi besinlerimizden yersek ve sizler gibi güçlü olmazsak o zaman bizi ordudan atın”* diyor. Danyel Peygamber ve arkadaşlarına bu istekleri doğrultusunda bir aylık deneme süresi veriliyor. Danyel peygamber ve arkadaşları bu süre zarfında sadece kendi besinlerinden yiyorlar. Bu bir aylık deneme süresi sonucunda görülüyor ki Danyel Peygamber ve dört arkadaşı o etleri yiyenlerden çok daha güçlü ve sağlıklılar. Sonuç böyle olunca Danyel Peygamber ve arkadaşları orduya alınıyorlar. Perhizde bu şekilde başlamış oluyor (A. Tabaşyan'la yapılan görüşme, 4 Ağustos 2012).

Hristiyanlıkta, önceden katı oruç vardı. Elli gün boyunca katı oruç tutulur ve her gün saat beş gibi oruç açılırdı. Diğer güne kadar herhangi bir yeme-içme olmazdı. Zamanla insanların bu şekilde orucu tutamadığı, güçten düştüğü ve zorlandığı görüldü ve yerine perhiz getirildi. Hristiyanlıkta iki çeşit oruç tutma şekli vardır. Ama dini yasal olarak uyulan ilk şey, hayvansal ürün yenmemesidir. Zadic öncesindeki 50 günlük oruç evresinde ve perhiz zamanında et, süt, balık gibi hayvansal ürünlerden uzak kalmak esastır.

3.EĞİTİM

3.1. Dini Eğitim

Köyde dini eğitim iki farklı şekilde olmaktadır. Bu iki eğitimden biri, Vaftiz sonrası dini eğitim diğeri ise kilisede verilen eğitimidir. Vaftiz sonrası dini eğitim çocuklara anne, baba, vaftiz anne ve vaftiz baba tarafından verilir. Kilisede verilen eğitim ise çocuğun vaftiz anne ve babasının çocuğu kiliseye getirmesiyle başlar. Şu an Vakıflı köyünde çocuklara yönelik cumartesi ve pazar günleri dersler verilmektedir. Bu derslerde dini eğitimin yanı sıra kilisede nasıl davranılması gerektiği nasıl bir yaşam sürmeleri gerektiği gibi konularda anlatılmaktadır. Vaftiz anne baba bir nevi kirvedir. Vaftiz anne-babanın seçilmesi tamamen ailenin tasarrufundadır. Bir kişi birden çok çocuğun vaftiz annesi ya da vaftiz babası olabilir (C. Çapar'la yapılan görüşme,18 Nisan 2012).

Resim-36: Surp Asdvadzadzin Kilisesi Cemaati Başkanı Cem Çapar

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

3.2. Milli Eğitim

Vakıflı köyünde eğitim öğretime çok eskiden beri önem verilmekte, eğitim öğretimin ciddi bir iş olduğu düşünülmektedir (Kuşçu, 2008: 121). Eğitim öğretime bu olumlu yaklaşım ve bakış açısı köyde hiç değişmemiş, Vakıflı köyünün 1938'e kadar Fransız yönetiminde kaldığı ve bu süre zarfında köyde Fransızca eğitim veren Ermeni okulunun var olduğu ifade edilmiştir. Hatay'ın anavatana katılmasından sonra bölgede yoğun bir eğitim öğretim faaliyeti başlamıştır (P.Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

Resim-37: Ermeni Okulu Öğrencileri (1935)

Kaynak: Vakıflı Köyü Takvimi, 2005: 7

Köylüler, okul olmadığı dönemlerde kendi imkanları ile okul yapmışlardır. 1943 yılında köy okulunun nakli üzerine, 1943 yılından 1951 yılına kadar çocukları köyün 3 km güneyindeki Samandağ-Vakıflı yolu üzerindeki Büyük Zeytinli mahallesindeki okula göndermişlerdir. Bu yıllarda aileler çocuklarının eğitiminin aksamaması için seferber olmuşlar kötü hava şartlarında bile çocukların okula devamlarını sağlamışlardır. Köylüler, 1951 yılında kendi imkanları ve imece usulü ile köye tekrar okul yapmışlardır. Köyde, kız erkek ayrımı yapılmadan yaşını dolduran her çocuk okula gönderilmektedir (SBKA, 1966: 35). 1990'lı yıllara kadar ilkokulu bitiren öğrenciler, isterlerse İstanbul'daki ruhban okulunda parasız olarak eğitimlerine devam edebiliyorlardı. Ancak daha öncede belirtildiği gibi öğrenci sayıları düşünce İstanbul'a eğitime gidenler çok azaldı (C.Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

1951-1991 yılları arasında köyde okuyan öğrencilerle ilgili belgeler, bu okulun kapanmasından sonra Samandağ Namık Kemal İlköğretim okuluna devredilmiş olup, bu okuldaki diploma defterleri incelendiğinde köyde söz konusu yıllar arasında toplam 226 öğrencinin okuduğu tespit edilmiştir (Bk. Ek-5).

Tablo-16: Öğretim Kademelerine Göre Öğrenci Sayıları (1964)

Düzye	Yaşlar	İlkokul	Ortaokul	Sanat Okulu	Lise	Üniversite
Kız	6-12	25	-	-	-	-
	-	1	2	2	-	1
Erkek	12	2	-	-	-	-
	-	6		1	4	5
Genel Toplam	37		9	3	4	6

Kaynak: (SBKA, 1966: 36)

Tablo-17: Öğretim Kademelerine Göre Öğrenci Sayıları (2005)

Düzye	Erkek	Kız	Toplam
İlköğretim	9	7	16
Lise	2	1	3
Üniversiteye Hazırlık	2	2	4
Toplam	13	10	23

Kaynak: (Koku, 2006: 32)

Tablo-18: Öğretim Kademelerine Göre Öğrenci Sayıları Kademeleri (2012)

Düzye	Erkek	Kız	Toplam
İlkokul	2	1	3
Ortaokul	2	3	5
Lise	7	5	12
Üniversiteye Hazırlık	1	1	2
Üniversite	-	3	3
Toplam	12	13	25

Kaynak: Vakıflı Köyü Muhtarlığı

Günümüzde Vakıflı köyünün öğrenim çağına gelen öğrencileri, köydeki okulun öğrenci sayısı azlığından dolayı kapatılmış olması nedeniyle öğrenimlerini Samandağ ilçesine bağlı okullarda görmektedirler (B.Kartun'la yapılan görüşme, 13 Aralık 2012). Milli Eğitim Bakanlığı'nın, öğrenci sayısının azlığını bahane ederek köy okunu kasıtlı olarak kapattığını iddia eden bazı kaynaklar olsa da (Alp-Taştan,

2010: 53), okulun kapanma sebebi daha öncede belirttiğimiz gibi köydeki öğrenci sayısının az olmasıdır. Ülkemizde nüfusu az olan birçok köyde de aynı gerekçe ile okullar kapatılmıştır. Bu durum bizlere köy okulunun kapatılmasının siyasi olmadığını, tamamen sayısal etkenlere bağlı olduğunu göstermektedir.

Resim-38: Öğrenci Yetersizliği Sebebiyle Kapatılan Vakıflı İlkokulu

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Köyde Ermenice, Türkçe ve Arapça konuşulmaktadır. Belli bir yaşın üstündeki kesim kendi arasında Ermenice, orta yaşlılar hem Türkçe hem Ermenice, küçükler ise genellikle Türkçe konuşmaktadırlar. Arapça bilenlerin çoğu, köyün yaşlı insanlarıdır. Eski yıllarda köyde, ağırlıklı olarak Ermenice konuşulsa da özellikle son yıllarda Türkçe Ermeniceden daha fazla konuşulmaya başlanmıştır. Vakıflı'da ki herkes Türkçe bilmektedir. Büyük çoğunluğu da Türkçe okuryazardır. Köyde Ermenice konuşulmasına rağmen Ermeni okul olmaması nedeniyle Ermenice okur yazarlık giderek azalmaktadır (C. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

Tablo-19: Türkçe Konuşabilenlerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı (1964)

Yaş	Kadın	Erkek	Toplam
0-5	-	-	-
6-12	25	15	40
13-25	37	32	69
26-42	23	35	58
43-60	10	11	21
60 ve Yukarısı	1	14	15
Genel Toplam	96	107	203

Kaynak: (SBKA, 1966: 33)

Tablo-20: Türkçe Okuyup Yazabilenlerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı (1964)

Yaş	Kadın	Erkek	Toplam
0-5	-	-	-
6-12	25	15	40
13-25	30	16	46
26-42	22	27	49
43-60	-	8	8
60 ve Yukarısı	-	7	7
Genel Toplam	77	73	150

Kaynak: (SBKA, 1966: 38)

Tablo-21: Türkçe Okuma Yazma Bilenlerin Sayıları (1985-2011)

(6 ve daha yukarı yaştaki nüfus)

Yıl	İl	İlçe	Bucak	Köy	Cinsiyet	Okuma Yazma Bilen	Okuma Yazma Bilmeyen
2011	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Toplam	114	4
2011	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Erkek	55	0
2011	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Kadın	59	4
2010	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Toplam	108	8
2010	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Erkek	53	0
2010	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Kadın	55	8
2009	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Toplam	102	8
2009	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Erkek	52	0
2009	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Kadın	50	8
2008	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Toplam	97	9
2008	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Erkek	50	1
2008	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Kadın	47	8
2000	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Toplam	104	18
2000	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Erkek	54	2
2000	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Kadın	50	16
1990	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Toplam	85	15
1990	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Erkek	46	5
1990	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Kadın	39	10
1985	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Toplam	111	23
1985	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Erkek	63	6
1985	Hatay	Samandağ	Merkez	Vakıflı	Kadın	48	17

Kaynak: TÜİK Verileri, 2011

Tablo-22: Türkçe Okur Yazar Olanların Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı (2011)

Yaş	Kadın	Erkek	Toplam
0-5	-	-	-
6-12	1	4	5
13-25	12	10	22
26-42	14	12	26
43-60	19	19	38
60 ve Yukarısı	13	10	23
Genel Toplam	59	55	114

Kaynak: Vakıflı Köyü Muhtarlık Kayıtları

Tablo 20 ve Tablo 22'ye bakıldığında 1964 yılında Vakıflı Köyü nüfusu 291'dir. Köyde okuma yazma bilenlerin sayısı 150 kişidir. 2011 yılında ise toplam nüfus 128 olmakla beraber okuma yazma bilenlerin sayısı 114'e düşmüştür. Her iki yılda da okul çağına gelmeyen çocuklar çıkarıldığında 2011 yılında okuma yazma bilenlerin oranı % 96 olarak tespit edilebilir.

1964 verilerine göre köyde okuma yazma bilenlerin nüfusa oranı yaklaşık % 65'tir. 1964 yılındaki okuma yazma oranı, 2011 yılına göre düşük görünse de bu yılların Türkiye'sine bakıldığında söz konusu oranın aslında kötümser bir rakam olmadığını söylemek mümkündür.

Bugün dünyadaki Ermenilere bakıldığında kabul gören iki Ermenice vardır. Bunlar batı ve doğu Ermeniceleridir. Batı Ermenicesi, Anadolu ve batı coğrafyasında konuşulan Ermenicedir. Diğer Ermenice olan Doğu Ermenicesi de Ermenistan da konuşulan Ermenicedir. Dünya da kabul gören Ermenice ise Batı Ermenicesidir. Bunun sebebi ise diasporanın dünyaya Anadolu'dan yayılmasıdır. Vakıflı köyünde konuşulan Ermenice, ikisinin ortası bir Ermenicedir. İki Ermeniceden de sözcükler almıştır. Tüm bunlarla beraber köyde konuşulan Ermenice, Türkçe ve Arapçadan da etkilenmiş bu iki dilden de kelimeler almıştır (SBKA, 1966: 32; Koku, 2006: 43; C. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

Köyde konuşulan Ermenice Türkçeden bahçe, portakal, tütün gibi sözcükleri alırken; Arapçadan da kal (dedi), cerre (testi) gibi sözcükler günlük konuşma diline girmiştir. İstanbul Ermenicesinde bahçe kelimesinin karşılığı "*bardes*", portakalın karşılığı "*narinç*" "tütünün" karşılığı "*Tıcım*" kullanılmaktadır. Vakıflı köyünde konuşulan Ermeniceye Arapçadan giren "*kal*" (dedi), İstanbul Ermenicesinde "*isav*", "*cerre*" (testi) kelimesi ise "*sapar*" olarak kullanılmaktadır (SBKA, 1966: 33).

Anadolu'da yaşayan diğer Ermeniler gibi Vakıflı köyünde de Ermenice dil eğitiminde sıkıntılar yaşanmaktadır (Kılıçdağı-Özdoğan, 2011: 52). Çünkü Ermenice eğitim veren okul olmamakla beraber köyde okul olsa da okulu dolduracak kadar öğrenci yoktur. 1990'lı yıllara kadar köyde 5-6 çocuklu aileler çoktu ve bu aileler çocuklarını İstanbul'a dil eğitimi için yatılı olarak gönderiyorlardı. Ancak son 10-15 yıldır çocuk sayısı azalınca, ne aileler çocuklarını İstanbul'a göndermek istemiş nede çocuklar İstanbul'a yatılı dil eğitimine gitmek istemişlerdir. Bu soruna çözüm bulmak için yaz aylarında kilisede Ermenice kursları açılrsa da çocuklar bir sonraki yazı kadar öğrendikleri konuları da unutmaktadır. Bu sebeple daha öncede belirtildiği gibi köyde yavaş yavaş Türkçe daha çok kullanılmaya başlamıştır (C. Çapar'la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EKONOMİK YAPI

1. EKONOMİK FAALİYETLER

Osmanlıdan bu yana Anadolu'nun çeşitli köy ve şehirlerindeki Ermeniler, yaşadıkları yerin özelliklerine bağlı olarak ta çeşitli meslekleri icra etmişlerdir. Ermeniler, Osmanlıların bünyesindeki diğer topluluklardan farklı bir statüye sahiplerdi. Divan-ı hümayun kalemleri dahil, çeşitli nazırlıklar ve teşkilatlara kadar merkezi bürokrasinin her aşamasında ve ticaret, kuyumculuk, el sanatları gibi meslek dallarında, özellikle de Doğu Anadolu köylerinde çiftçilik ve esnaflık gibi uğraşlarla geçimlerini temin ettikleri görülür (Alp, 2009: 2).

Hatay Ermenilerinin de geçimlerini Anadolu'nun diğer köylerinde yaşayan soydaşlarına benzer uğraşlarla sağladıkları anlaşılmaktadır. Hatay'ın anavatana katılımı öncesi bölgede yaşayan Ermeniler bağcılık, şarap üretimi, hayvancılık, tarımsal faaliyetlerle ve el sanatları ile ekonomiye katkıda bulunmuşlardır. Bölgede bulunan ve Ermenilerin de meskun olduğu köylerden bir çoğu çeşitli el sanatları alanında uzmanlaşmışlardı. Meselâ, Hacıhabibli Köyü sakinleri, tahta ve kemikten tarak, pipo yapımı ile heykelcilikte; Hıdırbey köylüleri ise İpek böceği ve İpek eğirmekte kendilerini geliştirmişlerdi (Başak, 2008: 72). Yoğunluk köylüleri ise ipek böcekçiliğinde olduğu kadar yontma taş ve tarak yapımı gibi el sanatlarında ustalaşmışlardı (Say, 2004: 63).

Vakıflı köyündeki Ermeniler, bölgedeki diğer Ermenilerden farklı olarak iğne oyası işlemeciliğinde hünelerini sergilemekteydiler (Yiğitbaşı, 2012: 4; E. Çapar'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012). Ayrıca, Ermeni kilisesinin İpek böceği fabrikasından dönüştüğü bilgisine dayanarak, köy halkının 20. yüzyılın başlarına kadar İpek böcekçiliği ve ipek işlemeciliği ile uğraştığını söyleyebiliriz. Köy muhtarı ile yaptığımız söyleşide muhtar da bu bilgileri doğrulamış ve yaklaşık 50-60 yıldan beri köyde ipek böcekçiliği ile uğraşan kimse kalmadığını söylemiştir (B.Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012)

Günümüzde Vakıflı köyünde en çok görülen meslek türü çiftçiliktir. Çiftçilik haricinde üç esnaf, bir eczacı ve bir veteriner vardır. Köyde yaşayan aileler,

bahsettiğimiz bu meslekler haricinde, köydeki turizm hareketliliğinden de ekonomik anlamda fayda sağlamaktadırlar.

Tablo-23: Vakıflı Köyündeki Meslek Grupları

Sıra No	Meslek	Hane Sayısı
1	Eczacı	1
2	Veteriner+Çiftçi	1
3	Esnaf (İşletmeci)	3
4	Çiftçi	16
5	Emekli	13

Kaynak: Vakıflı Köyü Muhtarlığı

1.1. Tarım Ve Hayvancılıktan Elde Edilen Gelirler

Topraklarının %70'e yakını tarım arazisi olan Vakıflı köyü halkının temel geçim kaynağı, tarımsal faaliyetlerdir. Köyde yaşayan ailelerin büyük bir kısmı geçimini çiftçilik yaparak sürdürmektedir. Köyde meyve ve mevsimlik sebze yetiştiriciliği yapılmaktadır (Kuşçu, 2008: 118; B. Kartun'la yapılan görüşme 08 Ağustos 2012). Köyde, başta mandalina olmak üzere portakal, limon gibi narenciye ürünleri, şeftali, incir gibi meyveler yetiştirilmektedir. Sebze üretiminde ise domates ve biber öne çıkmakla beraber fasulye, patlıcan, ve salatalıkta köyde yetişen ürünler arasındadır. Bunların haricinde çok olmamakla beraber zeytincilikte yapılmaktadır (B. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012). Samandağ ilçesinde üretilen toplam narenciye miktarının yaklaşık % 6'sı Vakıflı köyünde yetiştirilmektedir (HİY, 2011: 218).

Resim- 39: Vakıflı Köyünde Bulunan Zeytinlik

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Vakıflı köyü organik tarım üretimiyle gerek yurt içinde gerekse yurt dışında kısa sürede isim yapmayı başarmıştır. Köyün, Samandağ ilçesine bakan şeridinin kirleticilerin etkisinde kalması sebebiyle bu alan organik tarım haricinde tutulmuş, bu

durum organik tarımın sadece bitkisel üretim alanlarında yapılmasına neden olmuştur (Kuşçu, 2009: 54).

Vakıflı köyünde organik tarım faaliyetlerine 2000 yılında başlanılmış 2004 yılında yaklaşık 4000-5000 Euro maliyetle organik tarım sertifikası alınarak tamamen organik tarıma geçilmiştir. Köyde, 2009 yılına kadar sertifikalı olarak organik tarım üretimi yapılmıştır (Koku, 2006: 27; B. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Organik tarım ile ilgili alınan sertifika Vakıflı köyünün bu alandaki çalışmalarını tescillemiş ve alınan sertifika basın yoluyla kamuoyuyla paylaşılmıştır. 10 Mayıs 2008 tarihli Hatay Gazetesi, "Vakıflı Köyü'ne ikinci organik Tarım Sertifikası" başlığıyla konuyu okuyucularıyla paylaşmıştı. Haberde Vakıflı köyünün narenciye sertifikasından sonra seracılık alanında da sertifika almasının sevinçle karşılandığı, Samandağ İlçe Kaymakamı Tahsin Kurtbeyoğlu'nun il de böyle bir sertifikanın sadece Vakıflı köyünde olmasının memnuniyet verici olduğunu ifade eden bilgilere yer verilmiştir. Yine aynı haberde Vakıflı Köyü Muhtarı Berç Kartun'un, organik tarım sertifikası almak için uzun zamandır çalıştıkları, yaprak ve toprak tahlillerinin Mersin'deki bir firma tarafından İtalya'da yaptırıldığını ve tahlillerin temiz çıktığına dair sözleri de okuyuculara haber olarak sunulmuştur ("Vakıflı Köyü'ne İkinci Organik Tarım Sertifikası", Hatay, 10 Mayıs 2008).

Resim-40: Organik Tarım Sertifikası

Kaynak: Hatay Gazetesi, 2008: 6

Köyde, çoğu narenciye ürünü olmak üzere 2005 yılında 1000 ton, 2007 yılında 1300 ton organik ürün elde edilmiştir (Kuşçu, 2009: 55). Organik tarım yapılan 650 dönümde, yılda ortalama 1000-1500 ton arası verim alınıyordu. Sertifikalı olarak organik tarımın son olarak yapıldığı 2009 senesinde ise, 650 dönüm arazide 1200 ton organik ürün üretimi yapılmıştır. Organik tarımın sertifikalı olarak yapıldığı 2004-2009 yılları arasında organik ürünlerin yurt içinde faaliyet gösteren Migros gibi büyük market ve alışveriş merkezlerine pazarlaması ve satışı yapılırken bu ürünler yurt dışında da Almanya, Fransa gibi Avrupa devletlerine ihraç edilmiştir (Kuşçu, 2009: 55; Kuşçu, 2008: 227).

Organik tarımdan çok büyük beklentileri olan ve bu konuda çevre yerleşim yerlerine örnek olan Vakıflı köyünde organik tarımın artık bitme noktasına gelmesinin sebebi, organik tarımla üretilen ürünlerin başka yerlerde suni gübre ve daha az zahmet ile üretilen ürünlerle aynı fiyata satılmasıdır. Bu durum, köydeki organik tarımın dibe vurmasına neden olmuştur. Organik üretimin diğer ürünlere göre pahalıya mal olması ve fazla kazanç sağlamamsından dolayı 2009 yılında alınan sertifikayı iptal ettirmişlerdir. Ancak köyde organik tarım üretimi azda olsa devam etmektedir.

Köyde en çok üretilen tarım ürünü, narenciye ürünleridir. Bunun haricinde mevsimlik sebze üretimi yapılmaktadır. Seracılık, köy tarımında önemli yer tutmaktadır. Yaklaşık 10 dönüm sera arazisi vardır. Seralarda genelde domates ve biber yetiştirilmektedir (B. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Resim-41: Vakıflı Köyünde Bulunan Bir Sera

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Tablo-24: Köyde Yetiştirilen Bahçe Ürünleri (1964)

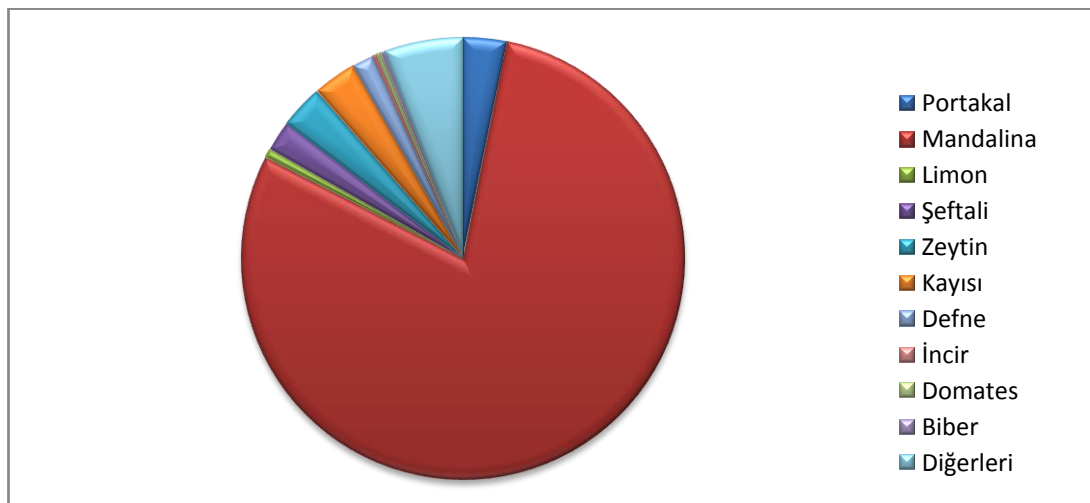
Bahçe Ürünleri		
Ürün Türü	İşlenen Alan (Dönüm)	Elde Edilen Ürün (Kg)
Portakal	162	7500
Mandalina	6	15000
Limon	12	21000
Şeftali	30	1000
İncir	10	16000
Zeytin	80	
Diğerleri	250	

Kaynak: (SBKA, 1966: 49)

Tablo-25: Köyde Yetiştirilen Ürünler (2012)

Bahçe Ürünleri		
Ürün Türü	İşlenen Alan (Dönüm)	Elde Edilen Ürün (Kg)
Portakal	50	2000 kg
Mandalina	1250	3125000 kg
Limon	10	20000 kg
Şeftali	35	10500 kg
Zeytin	50	50. 000 kg
Kaysı	50	100. 000 kg
Defne	25	130. 000 kg
İncir	5	8000 kg
Domates	5	200000 kg
Biber	5	4000 kg
Diğerleri	90	-

Kaynak: Vakıflı Köyü Muhtarlığı

Grafik-7: Köyde Yetiştirilen Ürünlerin Ekili Alanları (2012)

Mandalinanın ekili alanı, bütün ekili alanlara oranı % 79.37'dir. Bunda en büyük sebep, mandalinanın ekonomik getirisinin diğer ürünlere göre daha fazla olmasıdır. Geriye kalan % 20.63'lük dilimde, bölge iklimine uygun meyveler, köy halkının kendi evinin bahçesindeki ürünler ile sera marifetiyle domates, biber gibi sebzeler yetiştirilmektedir.

Tablo-26: Köyde Yetişen Tarla Ürünleri (1964)

Tarla Ürünleri			
Ürün Türü	Ekilen Alan (Dönüm)	Dönüme Atılan Tohumluk	Verim Oranı
Buğday	200	10 kg	Bire 4
Arpa	20	12 kg	Bire 6
Yulaf	30	12 kg	Bire 8
Darı	100	1 kg	Bire 40

Kaynak: (SBKA, 1966: 49)

Vakıflı'da üretilen ürünler Antakya sebze haline ve yakın illere götürülerek buralarda satışları yapılmaktadır. 2004-2006 yılları arasında yurt dışına daha sonra bir yılda İstanbul'daki firmalara gönderildi B. (Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012). Hatta 2004 yılında, yurt dışına yapılan 1000 tonluk ihracatla ihracatın yıldızları ödülü alındı (MKÜ Bakış, 2011: 62). Ancak yeterli maddi kazanç sağlanamayınca bu ticaretten vazgeçildi (B.Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Resim-42: Köyde Üretilip Satışı Yapılan Meyveler

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Köyde üretilen bu ürünlerin bir kısmı, köy kahvesinin yanındaki satış noktasında, bir kısmı ise kilise bahçesine açılan tezgahtan köye gününbirlik gelen ziyaretçilere satışa sunulmaktadır.

Resim-43: Köy Kahvesi Ürün Satış Noktası

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Vakıflı köy arazisinin geniş otlak ve çayırardan yoksun oluşu, köyde eskiden beri hayvancılığın gelişmesine etki etmiştir. Köyde, daha önceleri at, eşek, sığır koyun ve keçi yetiştiriciliği yapılmıştır. Aileler, bu hayvanların etinden, sütünden ve gücünden yararlanıyordu (SBKA, 1966: 51). Buna rağmen 1980’li yıllara kadar hemen her evde küçükbaş ve büyükbaş hayvanlar vardı ve azda olsa köyün ekonomisine bir getirisi oluyordu. Günümüzde Vakıflı köyünde evinin bahçesinde küçükbaş hayvan yetiştiren birkaç aile dışında hayvancılıkla uğraşan aile yoktur. Evinde küçükbaş hayvan yetiştiren aileler de zaten ekonomik amaç gütmemektedirler (Koku, 2006: 28; B. Kartun’la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

1.1.1. Tarımsal Kalkınma Kooperatifi

Köyde 2004 yılında kurulan ve 39 üyeden oluşan “*Tarımsal Kalkınma Kooperatifi*” vardır. Kooperatifin başkanlığını, köy muhtarı Berç Kartun yapmaktadır. Kooperatifin temel kuruluş amacı, tarımsal faaliyetler yaparak köy ekonomisine katkı sağlamaktır. Bu doğrultuda, Milli Emlak ve Vakıflar Müdürlüğüne ait araziler kiralanarak bu arazilerde tarım çalışmaları yapılmaktadır. Kooperatif marifetiyle yapılan organik tarım, bölge ve ülkede dikkat çekmiş olup köy tanıtımına da katkıda bulunmuştur. Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, her ne kadar ekonomik kazanç amacıyla kurulmuş olsa da köydeki birliktelik ve dayanışma açısından önemli rol oynamaktadır (B. Kartun’la yapılan görüşme, 18 Mayıs 2012).

Resim-44: Vakıflı Köyü, Muhtarlık ve Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Binası (2012)

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Tarımsal Kalkınma Kooperatifi, 150 dönüm meyve bahçesi ve 5 dönümünde seracılık yapılan toplam 10 dönümlük sebze arazisini Hatay Vakıflar Bölge Müdürlüğünden, 35 dönümlük meyve arazisini de Milli Emlak Müdürlüğünden kiralarak işletmektedirler (B. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012). Köyde üretilen organik ürünlerin pazarlaması kalkınma kooperatifi aracılığıyla olmaktadır (Kuşçu, 2008:238).

Resim-45: Tarımsal Kalkınma Kooperatifi Seraları

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

2. TURİZMİN EKONOMİYE KATKISI

2.1. Vakıflı Köyü'nün Hatay Turizmindeki Yeri

Turizm, yaşadığımız bölge içinde veya dışında tüketici olarak tatil, dinlenme, eğlence, kültür vb. ihtiyaçların giderilmesi amacıyla yapılan seyahat ve geçici

konaklama hareketleridir (Sezgin,1995: 4). Bu konaklama hareketleri de kendi arasında sağlık ve termal turizmi, kongre turizmi, inanç turizmi, av turizmi gibi kategorilere ayrılmaktadır (<http://www.kultur.gov.tr>, 2011).

Ülkemiz, coğrafi konumu gereği çok eski tarihlerden beri seyahatlere sahne olmuştur. İlk ve ortaçağlarda, termal kaynaklar ve dinsel merkezler sayesinde çok sayıda insanın ilgisini çekmiştir. Selçuklular döneminde de önemli yollar üzerinde yer alan han ve kervansaraylar, Anadolu'nun yolcu trafiğini canlı tutmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nda da küçük ölçekli seyahatler olduğu bilinmekte, ancak ilk modern turizm hareketi 1863 yılında *Sergi-i Umumi-i Osmani* adlı serginin açılışı dolayısıyla başta Avusturya olmak üzere çeşitli yerlerden turistlerin gelmesiyle olduğu anlaşılmaktadır. İstanbul'dan da ilk turist gruplarının yurt dışına gidişı, aynı tarihlerde olmuştur. Birinci Dünya Savaşı'nın ardından Kurtuluş Savaşı yılları ülkemizde turizm hareketlerini engellemiş, turizmin tekrar canlanması, Cumhuriyetin ilk yıllarında ulaşım faaliyetlerinde yapılan düzenlemeler ile olmuştur. Turizmle ilgili örgütlenme faaliyetlerini sürdürmek üzere Atatürk'ün emriyle, *Seyyahın Cemiyeti* kurulmuş ve bu cemiyet II. Dünya Savaşına kadar Türkiye'nin turizm siyasetini belirlemiştir.1957 yılından itibaren ise sektör bakanlık düzeyinde ele alınmaya başlanmış, ancak ülkemiz yakın zamana kadar uluslararası düzeyde önemli bir yer edinememiştir. Uluslararası turizm, ülkemizin ancak son yıllarda tanıştığı bir olgudur. Nitekim, 1950 yılında ülkemizi ziyaret eden turist sayısı sadece 30 bin iken, bu rakam 1965'te ilk kez yarım milyonu geçmiş, 1985 yılında ise 2 milyonu bulmuştur.1988'de dünya turizminde görülen olumlu değişikliklerin bir yansıması olarak da 1990 yılında 5 milyonun üzerine çıkmıştır.

1990'lı yılların ortalarında yaşanan birtakım olumsuzluklar (terör olayları ve 1991 yılındaki Körfez Savaşı), Batı Avrupa'dan ülkemize gelen turistlerin sayısında bir azalma meydana getirirken Doğu Avrupa'dan ülkemize gelen turistlerin sayısında ise artış olmuştur. Nihayet, 1997 yılında 10 milyon civarında turist ağırlayan ülkemiz, dünyada en çok turist ağırlayan ve turizm geliri elde eden 20 ülke arasına girmiştir. Ülkemizde turizmin başarılı bir biçimde gelişmesinde devlet ve özel sektörün büyük çabaları olmuştur (Türkiye Coğrafyası, 1998: 201-202). Bu çabalar sonucunda Türkiye, sayısal olarak turizm girdileri bakımından 2009 yılında dünya ülkeleri arasında yedinci sıraya yükselmiştir (<http://www.kultur.gov.tr>, 2009). Turizmdeki bu ilerleme hız kesmemiş ve Birleşmiş Milletler Dünya Turizm

Örgütü'nün 2012 yılı raporu verilerine göre Türkiye, en iyi 10 turizm ülkesi sıralamasında, yükselen tek ülke olarak 6. sıraya yerleşmiştir.

Türkiye genelinde turizm alanında atılan bu hamlelerden Hatay ili de nasibini almıştır. Gerek il çapında gerekse ülke çapında geliştirilen politikalarla, Hatay ili ülke turizmine paralel olarak gelişim göstermiştir. Tüm bu gelişmelerin beraberinde Vakıflı köyü de kendine has kimliğiyle hem il hem ülke turizmine katkıda bulunmuştur.

Vakıflı köyü, uzun yıllar Türk ve yabancı kamuoyunun ilgisini pek çekmemiştir. 1997 yılında, Vakıflı köyündeki Meryem Ana Kilisesinin tadilatından sonra kilisenin isim günündeki açılışına, Türk ve dünya basını davet edilmiş Meryem Ana Kilisesinin isim gününde yapılan bu görkemli açılışının ardından Vakıflı köyü ulusal ve uluslararası kamuoyunun ilgisini çekmiştir (Ergüney, 2007: 82). Bu ilgi halen sürmekte ve köy her yıl yerli ve yabancı turistler kadar basın mensuplarını da ağırlamaktadır.

Resim-46: Meryem Ana Yortusu

Kaynak: Milliyet Gazetesi, 2000: 4

Türk basınında tirajı yüksek olan bazı gazeteler Vakıflı köyünü haber yapmışlardır. 05 Eylül 2000 tarihli bir haberde, “*Tatil, Tarih, Doğa*” adlı bir gezinin yapıldığı bildirilmektedir. Bu haberde Antakya ve çevresinin tanıtımı yapılırken, Vakıflı Köyü’ne de yer verilmiştir. Geziyi tertipleyen gazeteci Azer Bortaçına, yöredeki hoşgörü ortamından, Vakıflı köyünde yaşayan insanlardan, Meryem Ana Yortusundaki eğlencelerden, keşkek (Hırise) yapımından bahsetmiştir (Bortaçına, 2000). Vakıflı köyüne duyulan ilgiyi yansıtan diğer bir güzel örnek, Alman ARD televizyonunun hazırladığı bir belgesel sebebiyle Vakıflı köyünde çekim yapmasıdır. Almanya’dan belgesel çekimi için Vakıflı Köyü’ne gelen ekip, yerel basınında dikkatini çekmiş ve yerel basın bu bilgiyi okurlarıyla paylaşmıştır. Vakıflı köyünde açılan çocuk parkı haberinin alt başlığında Alman Televizyon kanalı ARD’nin, köyde birkaç gün konakladığı, çocuk parkı açılışı, nikah töreni, vaftiz töreni gibi faaliyetleri dikkatle incelediği ve davul zurna eşliğinde yapılan yöresel oyunları kaydettiği (“Vakıflılar’ın Mutlu Günü”, Hatay Gazetesi, 04 Temmuz 2000) anlaşılmaktadır.

Resim-47: Alman Medyasının Vakıflı Köyü’ne İlgisi

Kaynak: Hatay Gazetesi, 2000: 8

1997 yılındaki bu açılıştan sonra Vakıflı köyüne olan bu ilginin başka sebepleri de vardır. Bunlardan biri, 2007 yılında hizmete giren Hatay havaalanıdır. Hatay havaalanının açılmasından sonra köye ulaşım çok daha kolaylaşmıştır. Bu sayede yurt içi ve yurtdışından köye ziyarete gelenlerin sayısında gözle görülür bir artış olmuş ve ziyaretçi sayısını yaklaşık 50-60 binlere ulaştırmıştır (B. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Resim-48: Meryem Ana Kilisesini Ziyaret Eden Turistler

Kaynak: M.Ertan Bozkır (2013)

Köye duyulan ilgiye başka bir sebepte hoşgörü kenti Hatay'ın bu anlamda önceki yıllara oranla tanıtımını çok daha iyi yapmasıdır. Buna en güzel örnek ise Antakya'da kurulan ve Hatay'da yaşayan tüm unsurların temsilcilerini içine alan medeniyetler korosudur. Bu koro, 2007 yılında kurulmuş olup, 2008 yılında dernekleşmiştir. Koro, Antakya'da yaşayan üç semavi dine mensup kişilerden oluşmaktadır. Koro içinde rahipler, imamlar, rahibeler, kuyumcular, öğretmenler, öğrenciler, emekliler ve serbest meslek gruplarından kişiler bulunmaktadır. Koro, özelde Antakya'nın genelde Türkiye'nin tanıtımına katkı sağlamak, halen var olan birtakım güzellikleri herkesle paylaşmak, onlara yeni bir ufuk açmak insanlığı doğruya ve güzelliğe sevk etmek ve medeniyetler arasında köprü oluşturarak evrensel bir dil olan müzikle insanları bir arada tutmayı hedeflemiştir (<http://www.medeniyetlerkorosu.com.t.y>). Ayrıca, koro içinde Vakıflı köyünden Eda

Kısadur adlı bir üye olduğu gibi, Hatay'daki diğer gayrimüslim cemaatlerden de üyeler olduğu görülmektedir (E.Kısadur'la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

Bu tanıtımlarla, Hatay ili kadar Vakıflı köyü de yurt içinde ve yurt dışında tanıtılırken, Vakıflı köyü bu tanıtımlardan pozitif yönde yararlanmıştı. Geçen 10 yıldan itibaren, seyahat acenteleri Hatay'da gezilecek yerlerin arasına Vakıflı Köyü'nü de eklemişler, gelen yerli ve yabancı turistlere köyü gezdirmişlerdir. Bunlara ilave olarak, Hatay halkının olduğu kadar eğitim öğretim kurumlarının da ilgisini çeken Vakıflı Köyü'ne her yıl birçok ziyaret yapılmaktadır.

Köyün, sanal ortamda tanıtımı için “www.vakiflikoy.com” adlı internet sitesi de köyün tanıtımında etkin rol oynamaktadır. Her yıl ağustos ayında yapılan Meryem Ana Yortusu sayesinde, kutlamalara ülke içinden olduğu kadar Avrupa ve Ortadoğu ülkelerinden de binlerce insan gelmektedir (Kuşçu, 2008: 294). Söz konusu yortu köyde sadece dini bir kutlama olarak değil, aynı zamanda şenlik olarak da yapılmaktadır. Bu şenliklerde, eğlencenin yanı sıra panel ve konferans gibi etkinliklerde düzenlenmektedir.

Resim-49: Vakıflı'da Panel ve Konferans Süreci

Kaynak: Hatay Zafer Gazetesi, 2008: 4

2008 yılında, Hatay genelinde yapılan panel ve konferanslar özellikle Vakıflı köyü üzerinde yoğun ilgi uyandırmıştır. Bu konferanslar, “*Kültürel Haklar*” ve “*Organik Tarım*” konularını içermekte olup, İstanbul Anadolu Kültür Derneği ve Vakıflı Köyü Kalkındırma ve Dayanışma Derneği'nin ortaklaşa düzenlemesiyle gerçekleştirilmiştir. Konferanslara katılan Hatay Vali Yardımcısı Ömer Bedrettin Sağsöz, açılışta yaptığı konuşmada Vakıflı köyü Ermenilerinden, Ermeni asıllı Türk

vatandaşı olarak bahsetmiş olup, Vakıflı köylülerinin hoşgörü ve kardeşliğin en güzel örneklerini sergilediklerini söylemiştir. Ayrıca “Kültürel Haklar” adlı konferansa katılan gazeteci Etyen Mahçupyan, Oral Çalışlar ve Prof. Dr. Füsün Üstünel, Vakıflı köyünün önemine işaret ederken, “Organik Tarım” konulu konferansa da Gazi Osman Paşa Üniversitesi ve Mustafa Kemal Üniversitesi’nden öğretim üyeleri ile İl Tarım Müdürlüğü Çiftçi Eğitim Şubesi Müdürlüğü’nden davetliler katılmıştır. Konferansta, organik tarımın Avrupa ve ülkemizdeki seyri, organik tarımda dikkat edilmesi gereken noktalar ve organik tarımın önemi gibi konulara yer verilmiştir (“Vakıflıdaki Şenliklere Düzenlenen Paneller Damgasını Vurdu”, Hatay Zafer, 18 Ağustos 2008).

Köyde, Meryem Ana Şenlikleri haricinde yıl içinde zaman zaman farklı kültürel etkinliklerde yapılmakta olup bu etkinlikler, herkesim tarafından ilgiyle karşılanmıştır.

Resim-50: Vakıflı Köyünde Duduk Konseri

Kaynak: Cemre Gazetesi, 2012: 2

13 Ekim 2012 tarihinde, 3. Uluslararası Bienali etkinliği kapsamında, Vakıflı köyünde Anadolu kökenli ve Ermenilerin düğünlerinde, cenazelerinde kullandıkları tarihi bir çalgı olan “Duduk” konseri verilmiştir. Konser, Hatay’da ve köyde ilgi ile karşılanmıştır. Bu konser Samandağ başınında da yer almış olup konser, duduk sanatçısı Özcan Gül ve gitarist Emre Ay tarafından verilmiştir. Konser sonrasında bir konuşma yapan Özcan Gül, nefesli bir enstrüman olan dudukla ilgili bilgi vermiştir.

Antakya Samandağ İskenderun Yardımlaşma ve Dayanışma Kültür ve Çevre Gönüllüleri Derneği (ASİ-DER) ile Vakıflı Köyü Kalkındırma ve Yaşatma Derneği işbirliğiyle düzenlenen etkinliklerde söz alan ASİ-DER başkanı Huzdat Hatay, Hatay ilinde sürmekte olan toplumsal kardeşliğe dikkat çekmiştir (“Tarihi Bir Çalgı Olan Duduk; Vakıflı’da İlgi İle Dinlendi”, Cemre, 2012).

Vakıflı köyü turistik faaliyetleri arasında, tarımsal üretimden gelen mamul malzemelerin de yer aldığı görülmektedir. Bu meyanda ekonomik girdilerden bir diğeri de defne sabunu yapımıdır. Köydeki ailelerin birçoğu hem evlerinin ihtiyacını karşılamak hem de aile ekonomisine ek getirisi olsun düşüncesiyle turistler tarafından oldukça fazla tercih edilen defne sabunu da imal edilerek satılmaktadır (E. Çapar’la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Resim-51: Defne Sabunu (Ğar Sabunu Yapımı)

Kaynak: Vakıflı Köyü Takvimi (2011)

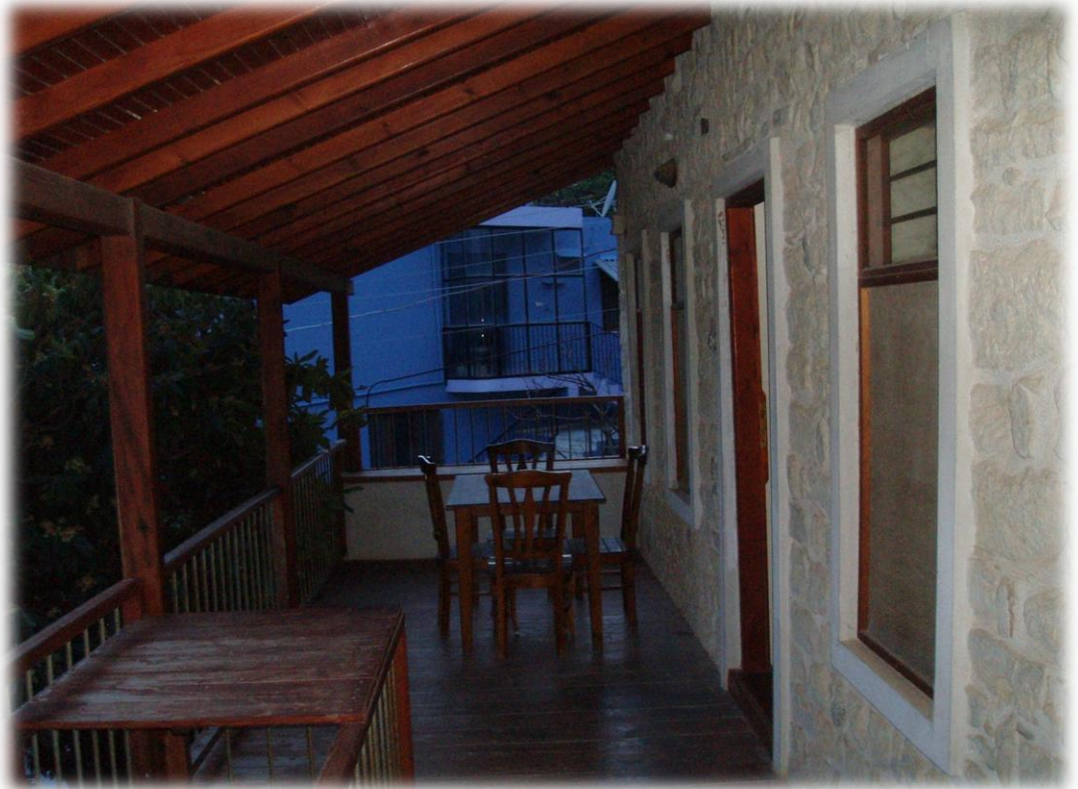
Vakıflı köyü, son yıllarda iç ve dış turistlerin ilgi odağı olan bir yerdir. Buna, gerek ildeki ulaşım imkanlarının gelişmesi (Havaalanının açılışı) gerek köy yolunun düzelmesi katkı sağlamıştır. Köyün, ülkenin ve dünyanın çeşitli yerlerinden on iki ay boyunca ziyaretçileri vardır. Bununla beraber köyün, sanal ortamda da ziyaretçileri olduğu yukarıda belirtilmişti. İşte gerek fiilen köye gelen ziyaretçiler gerekse internet ortamındaki ziyaretler sonucu köyde kadınlar kurulunun ürettiği ürünler ilgi görmekte ve bu ürünlerden köye gelir sağlanmaktadır. Ayrıca köyde gelen ziyaretçilerin konaklaması için pansiyon işletmesi de yapılmaktadır. Geliri köy giderlerinde harcanmak üzere her biri ortalama 5-6 yataklı 3 pansiyon vardır (P. Çapar’la yapılan görüşme, 18 Nisan 2012).

Resim-52: Vakıflı Köyü Pansiyonu

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Resim-53: Pansiyonun Livan Bölümü

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Resim-54:Pansiyon Odasından Bir Görünüm

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

2.2.Vakıflı Köyündeki Ziyaret Mekanları

Köyde en çok ziyaret edilen yerler arasında özellikle kilise, köy kahvesi ve Hatay Valiliğince çevre düzenlemesi ve restorasyonu projesi başlatılan tarihi vakıf evi bulunmaktadır (B.Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Resim-55: Köy Kahvesi Yazlık Alanı

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Resim-56: Tarihi Vakıf Evi (Restorasyon Öncesi ve Sonrası)

Varlığının Adı	80 PARSEL ÜZERİNDE VAKIF EVİ
Ait Olduğu Vakıf	2. Mahmut Vakfı
Yaptıranı	19.yy da yaptırılmıştır.
Mimarı	---
Vakıf Kültür Varlığının Özellikleri	Yapı, ahşap çatılı, iki katlı yığma olup zemin katta 4, 1. katta 3 adet olmak üzere toplam 7 adet oda mevcuttur. Mahalli kaynaklara göre 20 yy. başlarında inşa edilen kagıt yapı güney cephesinden açıktır. Ahşap taşıyıcı sistemden oluşan livan, bahçeyle ilişkilendirilmiştir. Zemin kattaki livan bölümünün ortasında bulunan ahşap basamaklı ahşap korkuluklu merdivenle üst kata çıkılır. Üst katta ahşap korkuluklarla sınırlanan livan bölümünün kuzeyinde yan yana sıralanmış üç adet oda bulunmaktadır. Bu odaların birbirleriyle bağlantıları vardır. Yapı dikdörtgen planlı ve beşik çatılıdır. Çatı osmanlı tipi kiremit örtülüdür. Duvarları kaba yonu, moloz taş karışımı ve toprak-harçla örülmüştür. Duvarlar muhtelif yerlerde çamur sıvalıdır.

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Söz konusu ev, kitabesinden anlaşıldığı kadarıyla XIX. yy da II. Mahmut döneminde yapılmıştır. Ev, iki katlı ve yedi odalıdır. Zemin katta bulunan livanın orta bölümündeki ahşap merdivenden üst kata çıkılır. Üst katta bulunan üç odanın birbirleriyle bağlantısı vardır. Çatı, Osmanlı tipi ahşap çatı olup, kiremit örtülüdür. Duvarları kaba-yonu, moloz-taş karışımı ve toprak-harçla örtülüdür.

Hatay İl Kültür Müdürlüğü'nün Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansına (DOĞAKA) sunduğu ve kabul edilen *Vakıflı Köyü Tarihi Vakıf Evinin Restorasyonu Projesi* kamuoyunda olumlu tepkiler toplamış ve özellikle yerel bir çok gazeteye ve internet ortamındaki haber sitelerine konu olmuştur. Söz konusu proje kapsamında yapılan tören konuşmasında Hatay Valisi Mehmet Celalettin Lekesiz, Hatay'daki kültürel mirasa hep birlikte sahip çıkılması gerektiğini, yaşadığımız ilin bu konudaki derinliğine Türkiye'nin dikkatini çekmek gerektiğini ve tarihe sahip çıkmanın geleceğe sahip çıkmak olduğunu ifade etmiştir. Törende Vakıflı Ermeni Kilisesi

Cemaati başkanı Cem Çapar ve Köy muhtarı Berç Kartun da bir konuşma yaparak, Vakıf evinin restorasyon projesinin hem köye hem de Hatay'a önemli bir katkı sağlayacağını vurgulamışlardır ("Vakıflı Köyü'ne Tarihi Vakıf Evi", Onuncu Köy, 2012).

Resim-57: Vakıf Evi

Kaynak: Onuncu Köy Gazetesi, 2012: 4

2.2.2. Kadın Kolları

Köyde sekiz yıldır faaliyet gösteren "Vakıflı Köyü Kadın Kolları" 2005 yılı Mart ayında beş kurucu üye ile kurulmuş olup günümüzde ise 27 üyesi bulunmaktadır. Bu kurulun oluşturulması sebebi, hem köy kadınlarının ekonomik özgürlüklerini kazanma isteği hem de elde edilen gelirden köy giderlerine katkıda sağlanmaktadır (Koku, 2006: 23-24; E. Çapar'la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

Resim-58: Kadın Kolları Üyeleri

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Vakıflı köyü kadınlar kurulu bu çerçevede iğne oyası, incir reçeli, ceviz reçeli, patlıcan reçeli, mandalina şurubu, defne sabunu, defne yağı, likör çeşitleri üretip satmaktadırlar (E. Çapar'la yapılan görüşme, 06 Ağustos 2012).

Resim-59: Kadın Kolları Ürün Satış Reyonu

Kaynak: M. Ertan Bozkır (2013)

Ürünlere, ülke içinden ve dışından ilgi gösterilmekte, hem kilise bahçesindeki satış noktasından hem de telefonla sipariş verilerek kargo aracılığı ile de alışveriş imkanı bulunmaktadır. Kadın kollarının ürün satışlarından elde ettiği gelirin % 80'i kolda ki kadınlara; % 20'si ise köy giderlerinde harcanmak üzere köy bütçesine aktarılmaktadır (K. Kartun'la yapılan görüşme, 08 Ağustos 2012).

Kadın kollarının ürettiği ürünler arasında en çok ilgi çekenlerden bir tanesinde mandalina şurubudur. Mandalina şurubuna gösterilen rağbet, basınında ilgisini çekmiş bu ilgiyi haber olarak okuyucularına sunmuşlardır. Hatay gazetesinin 8 Ekim 2010 tarihli sayısında, “*Mandalina şurubuna rağbet artıyor*” başlıklı haberde, köyde yapılan organik tarımdan elde edilen ürünlerle hiçbir katkı maddesi kullanılmadan yapılan ve kilise bahçesindeki bölümde satışa sunulan ceviz reçeli, üzüm şarabı, çiçek likörü ve mandalina şurubu gibi ürünlerin yerli ve yabancı turistlerinsatışına sunulduğu okuyuculara aktarılırken, haberin devamında Vakıflı köyü kadın kolları üyesi olan Elena Çapar ve Kuhar Kartun'un bu ürünlerle ilgili sözlerine yer verilmiştir. Kadın kolları üyesi Kuhar Kartun, evlerinde misafirlere ikram ettikleri bu tatlıları, şurupları gelen turistlere sunarak köydeki eksiklikleri giderme düşüncesinde

olduklarını ifade etmiş, diğer üye Elena Çapar ise mandalina şurubunun büyük ilgi gördüğünü, kilisenin yan tarafındaki tarihi evin restorasyonu için köy muhtarına bilgi verdiklerini, restorasyon işinin olması halinde o binanın bir bölümününü pansiyon olarak işleteceklerini, bir bölümünde ise ürünler için bir teşhir mağazası açacaklarını söylemiştir (“Mandalina Şurubuna Rağbet Artıyor”, Hatay, 08 Ekim 2010).

Resim-60: Organik Ürünler

Mandalina şurubuna rağbet artıyor

TÜRKİYE'de ermeni vatandaşların yaşadığı tek köy unvanına sahip Vakıflı Köyünde ev hanımları ürettikleri organik ürünleri kilise bahçesinde kurdukları stantta satmaya başladı. Türkiye'nin ve Dünyanın birçok yerine organik tarımla ürettikleri ürünleri satan Vakıflı Köyü sakinlerinin kuruluşunu yeni tamamladığı Kadınlar Kolu ceviz reçeli, mandalina şurubu, üzüm şarabı, çiçek likörü gibi ürünlerini köye gelen yerli ve yabancı turistlere satmaya başladı. Vakıflı Köyü sakinleri arasında yer alan 18 kadının kurduğu Vakıflı Köyü Kadın Kolları evlerinde kendi elleriyle ürettikleri tamamen organik olan ürünlerin satışına Kilise'nin bahçesinde oluşturulan stantta turistlerin beğenisine sundu.

Kaynak: Hatay Gazetesi, 2010: 1

SONUÇ

Osmanlı Devleti'nin dağılma döneminde kurulmuş olan Vakıflı köyüyle ilgili kayıtlar II. Mahmud dönemine kadar uzanmaktadır. Musa dağı eteklerinde kurulmuş olan köy halkının büyük kısmı Ermenilerden oluşmaktaydı. 1915'li yıllara kadar Anadolu'nun diğer Ermenilerle meskün köylerinden pek de farklı olmayan Vakıflı köyü, Ermeni isyanlarının başladığı yıllarda oldukça sakin bir dönem geçirmiş olmakla beraber, 1915 Sevk ve İskan Kanunu'nun çıkarılmasının hemen akabinde başlayan Ermeni isyanlarından etkilenerek, istemedikleri bir yere göçürülecekleri korkusuyla, kanunun uygulanmasına fırsat tanımadan, Fransızların temin ettikleri gemilerle Mısır'a göçmüşlerdi. Birinci Dünya Savaşı'nın akabinde çıkarılan geri dönüşüm yasasından faydalanarak yeniden Türkiye'ye yani Vakıflı köyüne geri dönmüş ve burada yaşamlarını yeniden kurmuşlardı.

Vakıflı köyü sakinleri ikinci bir kırılmayı ise Hatay'ın Fransız işgalinden kurtarılmasının hemen akabinde yaşamışlardı. Fransızların ikna çabaları ve dış mihraklı haberlerle rahatsız edilen Vakıflı köyü sakinleri Türkiye'de kalmak veya başka ülkelere göçmek yönünde bir tercihle karşı karşıya bırakılmışlardır. Bu sebeple köy sakinlerinin bir kısmı başka yerlere göçtüğü gibi bir kısmı ise Türkiye'nin diğer vilayetlerine yerleşmeyi tercih etmişlerdi. Bu göç hadisesinden sonra Vakıflı'da kalan Ermeni Türk vatandaşlar, kendi yaşamlarını sürdürecekleri bu köyde kalmanın zorluklarıyla da karşı karşıya kalmışlardır. Öyle ki, iş ve aşın az olduğu bu ortamda ya çocukların eğitim ihtiyacı gerekçesiyle veya iş imkanlarının azlığı sebepleriyle başka yerlere göç 1960'lardan 1990'lı yıllara kadar devam etmiştir. Bu göç köyü tamamen oturulmaz bir hale sokacağından, köy sakinleri köyde kalmayı cazip hale getirecek yeni tedbirler almışlardır. Köyde kurulan Tarım Kalkınma Kooperatifi ve burada üretilen ürünlerin köy ekonomisine kazandırılması amacıyla Vakıflı Köy Kadın Kolları Teşkilatı kurularak en azından köydeki ekonomik faaliyetleri canlandırmak hedeflenmiştir. Bu sayede köyde iş ve aş bulabilen sakinlerin köyü terk etmesi engellenmiştir.

Köydeki yaşamı tehdit eden diğer bir unsur ise köyün toprak bütünlüğünün sağlanmasıdır. Köy muhtarı Berc Kartun ile yapılan görüşmelerde köyde 4500 dönüm arazi olduğuna dair bir beyanın olmasına rağmen, gerek Tapu Kadastro Müdürlüğü ve gerekse Samandağ Belediyesi'nden aldığımız kurum raporları bize

köy arazisinin tamamının 2818 dönüm olduğunu göstermektedir. Ancak köy ve çevresinde birçok çorak arazi bulunmaktadır. Kadastro çalışmaları yapılırken zaman zaman bu çorak arazinin bir kısmı köy arazisine eklenmekte olduğu da tespitlerimiz arasında bulunmaktadır.

Köyün dış dünya ile ilişkileri daha ziyade Türkiye Cumhuriyeti'nin kurum ve kuruluşlarıyla sürdürülmektedir. Lozan Anlaşması'nın hükümlerine göre azınlık statüsü taşıyan köy sakinlerinin Türkiye Cumhuriyeti'nin kanun ve gelenekleriyle tamamen bütünleşmiş oldukları bir gerçektir. Buna rağmen bazen dışarıdan yapılan tazyikler sebebiyle köy halkının bütün dünyanın gözü önünde bu durumu vurgulamak zorunda kaldıkları da olmaktadır. Özellikle Fransa'da Ermenilerle ilgili alınan kararlar, diasporanın da etkisiyle köy halkına ulaştırılırken rahatsız edici söylemler içerebilmektedir. Kendilerini Türkiye Cumhuriyeti'nin bir parçası olarak gören bu insanlar ise en yetkili ağızlarından kendilerinin Türk yurdunda tamamen özgür ve her türlü haklara sahip bir şekilde yaşadıklarını, hiçbir dünya ülkesine gitmeyi düşünmediklerini ve can ve mallarının Türkiye Cumhuriyeti'nin garantisinde olduğunu defalarca ifade etmekten çekinmemişlerdir.

Milli ve dinsel her türlü ibadet ve ayinlerini serbestçe yaparak, çocuklarını kendi istekleriyle Türkçe okuyup yazmaya özendiren Vakıflı köy sakinleri, dünyadaki diğer toplumlarla ilişkilendirildiklerinde kendilerini Gregoryan Ermeni değil, Ortodoks Ermeni olarak nitelendirmektedirler. Bu da şunu göstermektedir ki, Vakıflı Ermenileri, diasporanın bir parçası olmayı değil, tam tersine diasporanın emellerinden arındırılmış bir şekilde, dünyada genel ve geçer kaide ve kuralları oluşmuş olan bir topluluğun yani Ortodoks dünyanın bir üyesi olmayı tercih ettikleri görülmektedir.

Vakıflı köyünün bu tutumu her geçen gün köyün daha mamur ve daha abadan olmasını temin etmektedir. Türkiye Cumhuriyetinin birer parçası olana ve öyle de olmaya devam edecek olan Vakıflı köyü, Hatay Valiliği, Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı, Mustafa Kemal Üniversitesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Hatay Ticaret ve Sanayi Odası gibi kurum ve kuruluşlardan sürekli olarak desteklenmekte ve buranın Türkiye Cumhuriyeti'nin Hatay'daki turizm yatırımlarının bir parçası haline getirilmesi için çaba gösterilmektedir. Hatay Valiliği burada yetiştirilen ürünlerin dünya piyasalarında yer alabilmesi için özel bir gayret göstermekte olup, sağlanan teşvik ve yatırımlar sayesinde köy ekonomisi giderek zenginleşmektedir.

Turizm de Vakıflı köyü için ayrı bir önem arz etmektedir. Köye her yıl 50 binden fazla yerli ve yabancı turist gelmektedir. Turistlerin bir kısmı günü birlik ziyaretlerde bulunurken, büyük bölümü burada kendilerine sağlanan ikamet imkanları dahilinde uzun süre kalabilmektedir. Hatay valiliği de her geçen gün köyün turizm potansiyelini artırmak amacıyla yeni yatırımlara imza atmaktadır. Öyle ki köyde bulunan eski evler restorasyona tabi tutulmakta olup, köy alanı yeniden düzenlenmektedir.

Bütün bunlar Vakıflı Köyü'nün geçmişten geleceği yaşamında pek çok zorluklar olmuş olmasına rağmen, Türkiye Cumhuriyeti'ne katıldığı günden itibaren Hatay'ın bir parçası ve Hatay kimliğinin bir göstergesi olarak varlığını sürdürdüğünü ve bu göstergeye her geçen gün kendinden bir şeyler katmak suretiyle ülkemize katkıda buldukları gerçeğiyle karşı karşıyayız.

KAYNAKÇA

a. Tetkik Eserler

Akgül, İbrahim ve Tatlı, Eylem (2008). *Halep Vilayeti Salnamelerine Göre 20. Yüzyılda Antakya*, Mezuniyet Tezi, MKÜ, Hatay.

Akyıldız, Ali (2006). “Muhtar”, *TDVİA*. C. 31, İstanbul: TDV Yay. s. 51-53.

Alp, İlker (2009).“Ermeni İddialarının Tarihsel Geçersizliği”, *Trakya Üniversitesi SBD*, C. 11, Edirne: s.1-30.

Alp, Seda ve Nejat Taştan (2010). *Türkiye’de Irk Veya Etnik Köken Temelinde Ayrımcılığın İzlenmesi Raporu*.<http://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr> (Erişim Tarihi: 10. 10. 2012)

Altıntaş, Zeynep (2005). “1890 Yılına Kadar Osmanlı Arşiv Belgelerine Göre Ermeni Sorunun Ortaya Çıkışında İngiltere’nin Rolü”. *Afyon Kocatepe Üniversitesi SBD*, C. 7, s.150-183.

Asatryan, Victoria (2011).“Gelenekler, Bayramlar”, *İstanbul’un Ermeni Sesleri*, s. 31-37, Erivan.

Asker, Ahmet (2010). “Türk Dış Politikasında Sancak Sorunu”. (Ed.: Ahmet Gündüz-Selim Kaya). *Hatay Araştırmaları-I*. Ankara: Antakya Belediyesi Yay. s. 149-165.

Ata, Ferudun (2005). *İşgal İstanbul’unda Tehcir Yargılamaları*, Ankara: TTK Yay.

Bahadır, Gürhan (2010). *İslam Fethinden Haçlılara Kadar Antakya (M.S. 636-1100)*. Antakya: MKÜ Yay.

Bakar, Bülent (2009), *Ermeni Tehciri*, Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yay.

Barkan, Ömer Lütfi (1953). "Tarihi Demografi Araştırmaları ve Osmanlı Tarihi". *Türkiyat Dergisi*, C. 10, İstanbul: s. 1-26.

Başak, Suna (2005). “Türk Sosyolojisinde Yapı Araştırmaları”. *Bilig*, Kış. Sayı: 32. İstanbul: s. 33-61

Başak, Ümit (2008), *1890-1939 Yılları Arasında Hatay'da Yaşayan Ermenilerin Faaliyetleri Ve Genel Durumları*, Yayınlanmamış YL Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.

Başal, Handan Asude (2006), “Türkiye’de Doğum Öncesi, Doğum Ve Doğum Sonrası Çocuk Gelişimi ve Eğitimine İlişkin Gelenek, Görenek Ve İnançlar”. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, C. XIX/1, s. 45-70.

Baykara, Tuncer (1992). “Tanzimât'ta Şehir ve Belediye”. 150. Yılında Tanzimât. Ankara: TTK Yay. s. 280-283.

Çelik, Celaleddin (2010). “Değişim Sürecinde Türk Aile Yapısı ve Din”. *Karadeniz Uluslararası SBD*, Ardahan: 8, s. 25-35.

Çelik, Hacer (2008). “Ermeni Tehciri Ve Tehcirden Dönen Ermenilerin İskân Sorunu”.*Dokuz Eylül Üniversitesi AİTE ÇTTAD*, C. VII, 16-17, s. 143-163.

Çelik, Mehmet Yusüf (2012). *50 No’lu Antakya Şer’iyye Sicili (H. 1316-1318/M. 1898-1901)*. Yayınlanmamış YL Tezi, MKÜ, Hatay.

Çıblak, Nilgün (2002). “Anadolu’da Ölüm Sonrası Mezarlıklar Çevresinde Oluşan İnanç Ve Pratikler”, *Türk Kültürü Dergisi*, Yıl. XL, 474, s. 605-614.

Demir, Ataman (1996). *Çağlar İçinde Antakya*. İstanbul: Akbank Yay.

Ergenç, Özer (1984). Osmanlı Şehirlerindeki Mahallenin İşlev ve Nitelikleri Üzerine”, *Osmanlı Araştırmaları*, İstanbul: 4, s. 69-78

Ergüney, Özgür Atılım(2007).*Günümüzde Türkiye Ermenileri*. Yayınlanmamış YL Tezi, İstanbul Bilgi Üniversitesi, İstanbul.

Eroğlu, Babuçoğlu ve Köçer, Mehmet (Ed.) (2012).*Osmanlı Vilayet Salnamelerinde Halep*. Ankara: Orsam Yay.

Gündüz, Ahmet (2009). *XVI. Yüzyılda Antakya Kazası (1530-1584)*. Antakya: MKÜ Yay.

Gündüz, Ahmet ve Kaya, Selim(2011). “Hatay Tarihi”.(Ed: Yakup Bulut).*Hatay İl Yıllığı*, Hatay .s. 40-96

Hatipoğlu, Süleyman (2010). “Türk Bağımsızlık Savaşında Hatay Savunması”. (Ed.: Ahmet Gündüz-Selim Kaya)*Hatay Araştırmaları-I*. Ankara: Antakya Belediyesi Yay. s.119-148.

Hüseyinov, Sentyar (2004). *Tarihte Türk Ermeni İlişkileri Ve Ermeni Sorunu*. Yayınlanmamış YL Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

İlgar, Yusuf (2005). "Afyonkarahisar Ermenilerinde Kültürel Ve Dini Hayat". *Afyon Kocatepe Üniversitesi SBD*, 7 (1), s. 240-266.

Kızıltoprak, Süleyman (2010). "Musa Dağı Olayı: Birinci Dünya Savaşı Sırasında Hatay'dan Mısır'a Giden Ve Dönen Ermenilerin Serüveni". (Ed.: Ahmet Gündüz ve Selim Kaya). *Hatay Araştırmaları-I*. Ankara: Antakya Belediyesi Yay.s.103-118.

Kireççi, Refik (1998), *Hatay'ın Tarihi Hazinesi (Seleucie Pierie) Süveydiye (Samandağ)*. İskenderun: Seçenek Ofset Yay.

Koku, Seyhan (2006). *Kültür Değişimlerinde Alan Araştırması Olarak, Antakya-Vakıflı Köyü'nün Sosyal Antropolojik Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış YL Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Korkmaz, Hüseyin (2006). "Antakya'da Zemin Özellikleri Ve Deprem Etkisi Arasındaki İlişki". *Ankara Üniversitesi Coğrafi Bilimler Dergisi*, 4 (2) s. 49-66

Kuban, Doğan (1968). "Anadolu-Türk Şehri Tarihi Gelişmesi, Sosyal Ve Fizikî Özellikleri Üzerine Bazı Gelişmeler". *Vakıflar Dergisi*, İstanbul: 7, s. 53-73

Kuş, Canan (2006). *27 No'lu Antakya Şer'iyeye Sicili (M. 1851-1853/H. 1268-1269)*. Mezuniyet Tezi, MKÜ, Hatay.

Kuşçu, Veysel (2008). *Samandağ'ın (Hatay) Beşeri Ve İktisadi Coğrafyası*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.

Kuşçu, Veysel-Harun Tunçel (2009). "Samandağ'ın (Hatay) Organik Tarım Potansiyeli". *Fırat Üniversitesi SBD*, C. 19, (2), s. 43-59.

Küçük, Abdurrahman (2003). *Ermeni Kilisesi Ve Türkler*. Ankara: Andaç Yay.

Küçük, Cevdet (1985). "Osmanlılarda Millet Sistemi ve Tanzimât", *Tanzimâttan Cumhuriyete Türkiye Ansiklopedisi*, IV, s. 1007-1024

Onur, Hüdavendigâr (1999). *Millet-i Sadıkadan Hayk'ın Çocuklarına Ermeniler*, İstanbul: Kitabevi Yay.

Ortaylı, İlber (1985). *Tanzimattan Cumhuriyete Yerel Yönetim Geleneği*. İstanbul: Hil Yay.

Ortaylı, İlber (2001), “Türk Osmanlı Aile Yapısı ”*Perşembe Konferansları*, s. 35.<http://www.rekabet.gov.tr> (Erişim Tarihi: 26.01.2013)

Ortaylı, İlber (2000). *Tanzimat Devrinde Osmanlı Mahalli İdareler (1840-1880)*. Ankara: TTK Yay.

Özdoğan, Göksu ve Ohannes Kılıçdağı(2011).“*Türkiye Ermenilerini Duymak: Sorunlar, Talepler Ve Çözüm Önerileri*”.İstanbul: Tesev Yay.
<http://www.aciktoplumvakfi.org.tr> (Erişim Tarihi: 19. 12. 2012)

Samandağ Belediyesi Belde Yıllığı, (1988). Ankara: Apar Ajans Yay.

Samandağ Bölgesi Köy Araştırmaları: Vakıflı Köyü –Bir Köy Monografisi- (1966). (Haz. Nigan (Beyazıt) Doğru-Muzaffer Sencer-Oya Sencer, Yıldız Sey-Atilla Yücel), İstanbul.

Sarı, Zafer (2003). *Hatay’da Yer Adları Ve Kuruluş Öyküleri*. Antakya: Antakya Belediyesi Kültür Yay.

Say, Şahine (2004). *Dünden Bugüne Samandağ*. İstanbul: Aydın Kitapevi Yay.

Şahin, Gürsoy (2005). “Amerikalı Bir Misyonerin XIX. Yüzyılın Ortalarında Türk-Ermeni Kültürel İlişkileri İle İlgili İzlenimleri Üzerine Bir Değerlendirme”.*Afyon Kocatepe Üniversitesi SBD*, C. VII, s. 208-239.

Şahin, İlhan ve Emecen, Feridun M.(1988). “XV. Asrın İkinci Yarısında Tokat Esnaf’ı”. *Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, VII-VIII, s. 287-308.

Şikaliev, Emin (2003). “Ermeni Soykırımının İç Yüzü”. *OTAM*, (14), s.217-246.

Toprak, Zerrin (2008). “*Türkiye’de Yerel Yönetimler-Yapılanma-Merkez Yerel Yönetim İlişkileri*”, <http://kisi.deu.edu.tr/zerrin.toprak>. (Erişim Tarihi: 21. 02. 2013)

Tozlu, Selahattin (2010). “Osmanlı Arşiv Belgelerinde Antakya Ve İskenderun Nusayrîleri (19. Yüzyıl)”. *Gazi Üniversitesi Türk Kültürü Ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, (54), s.79-110

TBMM Tutanakları Dergisi(1995). 19. Dönem, C. 79, Ankara. s. 346-507.

T.C. Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (2009). “*Boşanma Nedenleri Araştırması*”. Ankara.<http://www.athgm.gov.tr> (Erişim Tarihi: 14.11.2012)

T.C. Başbakanlık Aile Ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü(2010), “*Türkiye’de Aile Değerleri Araştırması*”. Ankara. <http://www.athgm.gov.tr> (Erişim Tarihi: 14. 11. 2012)

T.C. Devlet Bakanlığı (2000). “18.05.2000 tarih ve 031.3908 sayılı TBMM Başkanlığına Yazısı”. <http://www2.tbmm.gov.tr> (Erişim Tarihi: 14.11.2012), Ankara

Tekin, Mehmet (2000), *Hatay Tarihi (Osmanlı Dönemi)*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yay.

Tekin, Mehmet (2001). *Hatay’ın Tarihçesi Ve Eski Antakya Kütüphaneleri*. Antakya: Atatürk Kültür Merkezi Yay.

Tutar, Adem (2002). “XIX. Yüzyılın Sonlarında İskenderun Kazasında Müslümanlar Ve Gayrimüslimler”.*Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7, s. 61-70.

Uslu, Feride Çavdar (2007).“*Adana Ermenileri (1914-1918)*”. Yayınlanmamış YL Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.

Yalçın, Demet (Eylül-Ekim 2011). “Türkiye’nin Son Ermeni Köyü Vakıflı”.*MKÜ Bakış Bilim Kültür Ve Sanat Dergisi*, 5, s. 58-61.

Yazarsız (1968). *Hatay İl Yıllığı*

Yazarsız (2011). “*Samandağ*”, *Hatay İl Yıllığı*, s. 215-220

Yiğitbaşı, Zekeriye (2012). “İlmek İlmek Aşk İğne Oyası”,*HAKVKD*, 55, s. 4-7.

Türkiye Mühendis Ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odası Hatay Şubesi Sürekli Gelişim Merkezi, (13 Ekim 2009), Hatay.

Yüksek Planlama Kurulu (2011). “08.02.2011 Tarihli Köylerin Altyapısının Desteklenmesi (KÖYDES) Projesi Ödeneği Yazısı”, <http://www.migm.gov.tr>, (Erişim Tarihi: 14.11.2012), Ankara.

Zubari, İsmail (2012). “İlmek İlmek Aşk İğne Oyası”,*HAKVKD*,55, s. 4.

Zubari, İsmail (2012). “ Vakıflı’da Şenlik Vaaaar...”, *HAKVKD*, 62, s. 15.

B. Röportajlar

18 Nisan 2012, Vakıflı Köyü Muhtarı Berç Kartun İle Yapılan Röportaj.

18 Nisan 2012, Vakıflı Köyü Surp Asdvadzadzin Kilisesi Cemaati Başkanı Cem Çapar İle Yapılan Röportaj.

18 Nisan 2012, Vakıflı Köyü Sakinlerinden Panos Çapar İle Yapılan Röportaj.

18 Mayıs 2012, Vakıflı Köyü Muhtarı Berç Kartun İle Yapılan Röportaj.

18 Mayıs 2012, Vakıflı Köyü Sakinlerinden Panos Çapar İle Yapılan Röportaj.

24 Haziran 2012, Vakıflı Köyü Surp Asdvadzadzin Kilisesi Papazı Avedis Tabaşyan İle Yapılan Röportaj.

04 Ağustos 2012, Vakıflı Köyü Surp Asdvadzadzin Kilisesi Papazı Avedis Tabaşyan İle Yapılan Röportaj.

06 Ağustos 2012, Vakıflı Köyü Sakinlerinden Eda Kısadur İle Yapılan Röportaj.

06 Ağustos 2012, Vakıflı Köyü Kadın Kolları Üyesi Elena Çapar İle Yapılan Röportaj.

06 Ağustos 2012, Vakıflı Köyü Kadın Kolları Üyesi Kuhar Kartun İle Yapılan Röportaj.

08 Ağustos 2012, Vakıflı Köyü Sakinlerinden Araksi Silahlı İle Yapılan Röportaj.

08 Ağustos 2012, Vakıflı Köyü Muhtarı Berç Kartun İle Yapılan Röportaj.

08 Ağustos 2012, Vakıflı Köyü Kadın Kolları Üyesi Kuhar Kartun İle Yapılan Röportaj.

08 Ağustos 2012, Vakıflı Köyü Sakinlerinden Mari Doğan İle Yapılan Röportaj.

10 Ağustos 2012, Vakıflı Köyü Muhtarı Berç Kartun İle Yapılan Röportaj.

12 Aralık 2012, Vakıflı Köyü Muhtarı Berç Kartun İle Yapılan Röportaj.

13 Aralık 2012, Vakıflı Köyü Muhtarı Berç Kartun İle Yapılan Röportaj.

C. Gazete Ve İnternet Adresleri

“Acı Hakikatle Başbaşa” (1939, 29 Temmuz). *Yenigün*, s.1.

Bortaçına, Azer (2000, 05 Eylül). “Dinler Mozaigi”. *Milliyet (Milliyet 2000)*, s.4.

“Mandalina Şurubuna Rağbet Artıyor” (2010, 08 Ekim). *Hatay*, s. 1.

“Tarih İstismar Edilmesin” (2000, 14 Ağustos). *Hatay*, s.3.

“Tarihi Bir Çalgı Olan Duduk; Vakıflı’da İlgi İle Dinlendi” (2012, 16 Ekim). *Cemre*, s. 2.

“Vakıflı Köyü Vali Rakıcioğlu’na teşekkür etti” (2000, 14 Ağustos). *Hatay*, s. 3.

“Vakıflı Köyü’ne İkinci Organik Tarım Sertifikası” (2008, 10 Mayıs). *Hatay*,s. 6.

“Vakıflı Köyü’ne Tarihi Vakıf Evi” (2012, 10 Ekim).*Onuncu Köy*, s. 4.

“Vakıflıdaki Şenliklere Düzenlenen Paneller Damgasını Vurdu” (2008, 18 Ağustos).

Hatay Zafer, s. 4.

“ Vakıflıların Mutlu Günü” (2000, 04 Temmuz) *Hatay*, s.8.

“Yeni Rejim ve Ermeniler” (1937, 05 Eylül). *Yenigün*, s. 1-2.

“Yurtdaşlara İlan” (1939, 15 Temmuz). *Yenigün* s. 1.

<http://www.google.com>, (Erişim Tarihi: 09.10.2012.)

<http://www.haberedikkat.com>, (Erişim Tarihi: 23.11. 2012)

<http://www.hatay.gov.tr>, (Erişim Tarihi: 26.09.2012)

<http://www.orsam.org.tr>, (Erişim Tarihi: 27.09.2012)

<http://www.medeniyetlerkorosu.com>, (Erişim Tarihi: 12.08.2012)

<http://www.sabah.com.tr>, (Erişim Tarihi: 14.10.2012)

<http://http://www.ttk.org.tr>, (Erişim Tarihi: 18.12.2012)

EKLER LİSTESİ:

Ek-1: Vakıflı Köyü'nün Kadastrosu Yapılmış Alanının Yüzölçümü

Ek-2: Vakıflar Müdürlüğüne Ait Araziler

Ek-3: Milli Emlak Müdürlüğüne Ait Araziler

Ek-4: Vakıflı Köyü'nün Yerleşik Alanının Yüzölçümü

Ek-5: Vakıflı İlkokulu Mezuniyet Bilgileri

Ek-1: Vakıflı Köyü'nün Kadastro Yapılmış Alanının Yüzölçümü

T.C.
HATAY VALİLİĞİ
Kadastro Müdürlüğü

Sayı : 40603599-306/ 1197

22 /02/2013

Konu : Vakıflı Köyü

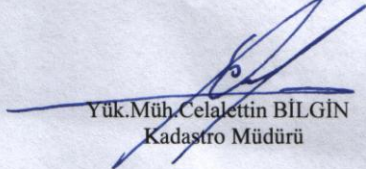
Sayın : Mustafa Ertan BOZKIR

İlgi : 20/02/2013 tarihli dilekçeniz.

İlgi dilekçenize konu Samandağ Vakıflı Köyünün dünü bugünü konulu tezde kullanılmak üzere Vakıflı Köyünün kadastro yapılmış alanının yüzölçümünün bildirilmesi istenilmektedir.

Söz konusu tez çalışmasına konu, Samandağ İlçesi Vakıflı Köyünün kadastro parsellerinin toplam alanı 3198 dönüm gelmektedir.

Bilgilerinize rica ederim.

Yök.Müh.Celalettin BİLGİN
Kadastro Müdürü

Ek-2: Vakıflar Müdürlüğüne Ait Araziler

Sıra No	Akar No	Ada No	Parsel No	Yüz Ölçümü	Hisse	Cinsi	Mahalle/Köyü	Açıklama
1	21	-	95	370	Tam	Vakıflı*	Vakıflı	
2	22	-	7	3680	Tam	Vakıflı*	Vakıflı	
3	23	-	8	87	Tam	Vakıflı*	Vakıflı	
4	24	-	14	5185	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
5	25	-	18	405	Tam	Bahçe	Vakıflı	
6	26		20	714	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
7	27	27	32	5975	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
8	28	-	33	429	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
9	29	-	35	2983	Tam	Bahçe	Vakıflı	
10	30	-	38	1213	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
11	31	-	39	1580	Tam	Tarla	Vakıflı	
12	32	-	40	1672	Tam	Tarla	Vakıflı	
13	33		49	8960	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
14	34		50	7884	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
15	35	-	52	7563	Tam	Tarla	Vakıflı	
16	36	-	56	37737	Tam	Bahçe	Vakıflı	
17	37	-	57	2897	Tam	Bahçe	Vakıflı	
18	38	-	58	1115	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
19	39	-	62	7240	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
20	40	-	65	2399	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
21	41	-	67	587	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
22	42	-	69	660	Tam	Ağaçlı	Vakıflı	

						Tarla		
23	43		73	720	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
24	44	-	78	1732	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
25	45	-	79	1214	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
26	46	-	80	555	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
27	47	-	81	462	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
28	48	-	85	214	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
29	49	-	88	228	Tam	Bahçe	Vakıflı	
30	50	-	91	309	Tam	Bahçe	Vakıflı	
31	51	-	92	1534	Tam	Bahçe	Vakıflı	
32	52	-	96	3926	Tam	Bahçe-Ev	Vakıflı	
33	53	-	97	1701	Tam	Bahçe	Vakıflı	
34	54	-	98	51	Tam	Bahçe	Vakıflı	
35	55	-	100	597	Tam	Bahçe	Vakıflı	
36	56	-	103	1218	Tam	Bahçe	Vakıflı	
37	57	-	104	128	Tam	Bahçe	Vakıflı	
38	58	-	106	850	Tam	Bahçe	Vakıflı	
39	59	-	108	2782	Tam	Bahçe	Vakıflı	
40	60	-	110	797	Tam	Bahçeli ev	Vakıflı	
41	61	-	117	1167	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
42	62	-	119	108	Tam	Bahçe	Vakıflı	
43	63	-	120	1255	Tam	Bahçe	Vakıflı	
44	64	-	122	557	Tam	Bahçe	Vakıflı	
45	65	-	128	1859	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
46	66	-	129	1282	Tam	Bahçe	Vakıflı	
47	67		133	257, 4	Tam	Bahçe	Vakıflı	

48	68	-	134	278, 7	Tam	Bahçe	Vakıflı	
49	69	-	136	504, 82	Tam	Bahçe	Vakıflı	
50	70	-	140	1895, 95	28/45	Tarla-Deği.	Vakıflı	
51	71	-	144	1945, 15	Tam	Bahçe	Vakıflı	
52	72	-	145	1967, 85	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
53	73	-	150	1235, 32	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
54	74	-	153	7245, 60	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
55	75	-	161	3050	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
56	76	-	163	2633	Tam	Bahçe	Vakıflı	
57	77	-	168	286, 83	Tam	Bahçe	Vakıflı	
58	78	-	182	1129, 51	Tam	Bahçe	Vakıflı	
59	79	-	184	2492, 94	Tam	Bahçe	Vakıflı	
60	80	-	188	2987, 55	Tam	Bahçe	Vakıflı	
61	81	-	192	746, 99	Tam	Bahçe	Vakıflı	
62	82	-	193	736, 71	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
63	83	-	196	274, 29	Tam	Bahçe	Vakıflı	
64	84	-	198	83, 56	Tam	Bahçe	Vakıflı	
65	85	-	200	104, 06	Tam	Bahçe	Vakıflı	
66	86	-	201	784, 27	Tam	Bahçe	Vakıflı	
67	87	-	203	786, 92	Tam	Bahçe	Vakıflı	
68	88	-	205	564, 57	Tam	Bahçe	Vakıflı	
69	89	-	206	701, 07	Tam	Bahçe	Vakıflı	
70	90	-	207	2408, 68	Tam	Bahçe	Vakıflı	
71	91	-	209	182, 37	Tam	Bahçe	Vakıflı	
72	92	-	211	311, 97	Tam	Bahçe	Vakıflı	
73	93	-	213	396, 12	Tam	Bahçe	Vakıflı	
74	94	-	215	525, 06	Tam	Bahçe	Vakıflı	
75	95	-	216	1122, 98	Tam	Bahçe	Vakıflı	
76	96	-	219	233, 69	Tam	Bahçe	Vakıflı	

77	97	-	220	282, 96	Tam	Bahçe	Vakıflı	
78	98	-	221	3712, 50	Tam	Bahçe	Vakıflı	
79	99	-	224	264, 30	Tam	Bahçe	Vakıflı	
80	100	-	226	136, 61	Tam	Bahçe	Vakıflı	
81	101	-	227	413, 85	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
82	102	-	230	381, 87	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
83	103	-	231	377, 87	Tam	Bahçe	Vakıflı	
84	104	-	233	1258	Tam	Bahçe	Vakıflı	
85	105	-	234	2376	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
86	106	-	235	1431	Tam	Bahçe	Vakıflı	
87	107	-	238	333	Tam	Bahçe	Vakıflı	
88	108	-	242	676, 74	Tam	Bahçe	Vakıflı	
89	109	-	245	353, 34	Tam	Bahçe	Vakıflı	
90	110	-	248	303, 75	Tam	Bahçe	Vakıflı	
91	111	-	253	421, 87	Tam	Bahçe	Vakıflı	
92	112	-	255	3192, 32	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
93	113	-	259	459, 62	Tam	Bahçe	Vakıflı	
94	114	-	263	375, 03	Tam	Bahçe	Vakıflı	
95	115	-	276	387	Tam	Bahçe	Vakıflı	
96	116	-	265	444, 39	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
97	117	-	271	471, 93	Tam	Bahçe	Vakıflı	
98	118	-	272	744, 61	Tam	Bahçe	Vakıflı	
99	119	-	273	192, 98	Tam	Bahçe	Vakıflı	
100	120	-	274	463, 14	Tam	Bahçe	Vakıflı	
101	121	-	277	1004, 72	Tam	Bahçe	Vakıflı	
102	122	-	282	545, 31	Tam	Bahçe	Vakıflı	
103	123	-	283	622, 55	Tam	Bahçe	Vakıflı	
104	124	-	286	893, 73	Tam	Bahçe	Vakıflı	
105	125	-	287	219, 72	Tam	Bahçe	Vakıflı	

106	126	-	289	1212, 41	Tam	Bahçe	Vakıflı	
107	127	-	290	256, 99	Tam	Bahçe	Vakıflı	
108	128	-	292	171, 78	Tam	Bahçe	Vakıflı	
109	129	-	293	141, 61	Tam	Bahçe	Vakıflı	
110	130	-	300	2018	Tam	Bahçe	Vakıflı	
111	131	-	301	1011	Tam	Bahçe	Vakıflı	
112	132	-	305	304	Tam	Bahçe	Vakıflı	
113	133	-	306	7236	Tam	Bahçe	Vakıflı	
114	134	-	307	10601	Tam	Bahçe	Vakıflı	
115	135	-	308	1840	Tam	Bahçe	Vakıflı	
116	136	-	311	362	Tam	Bahçe	Vakıflı	
117	137	-	314	1093	Tam	Bahçe	Vakıflı	
118	138	-	315	1065	Tam	Bahçe	Vakıflı	
119	139	-	316	2033	Tam	Bahçe	Vakıflı	
120	140	-	317	970	Tam	Bahçe	Vakıflı	
121	141	-	318	1383	Tam	Bağ	Vakıflı	
122	142	-	319	358	Tam	Tarla	Vakıflı	
123	143	-	322	3981	Tam	Tarla	Vakıflı	
124	144	-	323	459	Tam	Tarla	Vakıflı	
125	145	-	324	2275	Tam	Tarla	Vakıflı	
126	146	-	325	3848	Tam	Ağaç. Tarla	Vakıflı	
127	147	-	326	10584	Tam	Tarla	Vakıflı	
128	148	-	330	10734	Tam	Bahçe	Vakıflı	
129	149	-	336	680	Tam	Bahçe	Vakıflı	
130	150	-	339	482	Tam	Bahçe	Vakıflı	
131	151	-	340	127	Tam	Bahçe	Vakıflı	
132	152	-	341	667	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
133	153	-	342	1010	Tam	Bahçe	Vakıflı	
134	154	-	345	714	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	

135	155	-	346	973	Tam	Bahçe	Vakıflı	
136	156	-	349	1140	Tam	Bahçe	Vakıflı	
137	157	-	354	193	Tam	Bahçeli	Vakıflı	
138	158	-	355	281	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
139	159	-	364	1306	Tam	Bahçe	Vakıflı	
140	160	-	366	324	Tam	Bahçe	Vakıflı	
141	161	-	368	425	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
142	162	-	373	1309	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
143	163	-	375	338	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
144	164	-	381	812	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
145	165	-	382	200	Tam	Bahçe	Vakıflı	
146	166	-	383	283	Tam	Bahçe	Vakıflı	
147	167	-	384	456	Tam	Bahçe	Vakıflı	
148	168	-	385	1438	Tam	Bahçe	Vakıflı	
149	169	-	388	315	Tam	Bahçe-Ev	Vakıflı	
150	170	-	396	237	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
151	171	-	397	410	Tam	Bahçe	Vakıflı	
152	172	-	398	11	Tam	Bahçe	Vakıflı	
153	173	-	411	1349	Tam	Bahçe	Vakıflı	
154	174	-	419	247	Tam	Bahçe	Vakıflı	
155	175	-	422	457	Tam	Bahçe	Vakıflı	
156	176	-	424	680	Tam	Bahçe	Vakıflı	
157	177	-	426	531	Tam	Bahçe	Vakıflı	
158	178	-	430	1182	Tam	Bahçe	Vakıflı	
159	179	-	431	437	Tam	Bahçe	Vakıflı	
160	180	-	440	457	Tam	Bahçe	Vakıflı	
161	181	-	447	348	Tam	Bahçe	Vakıflı	
162	182	-	448	289	Tam	Bahçe	Vakıflı	
163	183	-	474	192, 19	Tam	Bahçe	Vakıflı	

164	184	-	475	107, 49	Tam	Bahçe	Vakıflı	
165	185	-	476	89, 42	Tam	Bahçe	Vakıflı	
166	186	-	478	102, 10	Tam	Bahçe	Vakıflı	
167	187	-	483	204, 17	Tam	Bahçe	Vakıflı	
168	188	-	485	70, 26	Tam	Bahçe	Vakıflı	
169	189	-	486	350, 37	Tam	Bahçe	Vakıflı	
170	190	-	489	504, 53	Tam	Bahçe	Vakıflı	
171	191	-	491	33, 16	Tam	Bahçe	Vakıflı	
172	192	-	493	198, 19	Tam	Bahçe	Vakıflı	
173	193	-	494	68, 33	Tam	Bahçe	Vakıflı	
174	194	-	495	180, 11	Tam	Bahçe	Vakıflı	
175	195	-	496	126, 07	Tam	Bahçe	Vakıflı	
176	196	-	498	211, 46	Tam	Bahçe	Vakıflı	
177	197	-	499	480, 30	Tam	Bahçe	Vakıflı	
178	198	-	500	30, 15	Tam	Bahçe	Vakıflı	
179	199	-	501	502, 30	Tam	Bahçe	Vakıflı	
180	200	-	502	396, 24	Tam	Bahçe	Vakıflı	
181	201	-	503	119, 41	Tam	Bahçe	Vakıflı	
182	202	-	504	87, 12	Tam	Bahçe	Vakıflı	
183	203	-	505	790, 48	Tam	Bahçe	Vakıflı	
184	204	-	506	390, 24	Tam	Bahçe	Vakıflı	
185	205	-	507	339	Tam	Bahçe	Vakıflı	
186	206	-	508	294, 17	Tam	Bahçe	Vakıflı	
187	207	-	509	872, 53	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
188	208	-	510	855, 86	Tam	Bahçe	Vakıflı	
189	209	-	514	274, 16	Tam	Bağ	Vakıflı	
190	210	-	515	194, 11	Tam	Bağ	Vakıflı	
191	211	-	518	300, 84	Tam	Tarla	Vakıflı	
192	212	-	520	520, 31	Tam	Tarla	Vakıflı	

193	213	-	522	5124	Tam	Tarla	Vakıflı	
194	214	-	531	1584	Tam	Tarla	Vakıflı	
195	215	-	532	2561	Tam	Tarla	Vakıflı	
196	216	-	544	3467	Tam	Tarla	Vakıflı	
197	217	-	545	6771	Tam	Tarla	Vakıflı	
198	218	-	547	2016	Tam	Tarla	Vakıflı	
199	219	-	550	2977	Tam	Tarla	Vakıflı	Terkin
200	220	-	551	736	Tam	Tarla	Vakıflı	
169	221	-	558	299	Tam	Bağ	Vakıflı	
170	222	-	561	1196	Tam	Bağ	Vakıflı	
171	223	-	563	787	Tam	Bağ	Vakıflı	
172	224	-	576	3726	Tam	Bahçe	Vakıflı	
173	225	-	579	444	Tam	Bağ	Vakıflı	
174	226	-	600	1734	Tam	Bahçe	Vakıflı	
175	227	-	601	2679	Tam	Bahçe	Vakıflı	
176	228	-	602	939	Tam	Bahçe	Vakıflı	
177	229	-	603	682	Tam	Bahçe	Vakıflı	
178	230	-	604	709	Tam	Bahçe	Vakıflı	
179	231	-	610	8047	Tam	Tarla	Vakıflı	
180	232	-	611	21915	Tam	Tarla	Vakıflı	
181	233	-	613	6987	Tam	Ağaçlı Tarl	Vakıflı	
182	234	-	619	1706	Tam	Bahçe	Vakıflı	
183	235	-	625	888	Tam	Bahçe	Vakıflı	
184	236	-	626	120	Tam	Bahçe	Vakıflı	
185	237	-	628	688	Tam	Bahçe	Vakitli	
186	238	-	631	619	Tam	Bahçe	Vakıflı	
187	239	-	634	449	Tam	Bahçe	Vakıflı	
188	240	-	636	754	Tam	Bahçe	Vakıflı	
189	241	-	649	1699	Tam	Tarla	Vakıflı	

190	242	-	652	2401	Tam	Bahçe	Vakıflı	
191	243	-	655	2571	Tam	Bahçe	Vakıflı	
192	244	-	657	539	Tam	Bahçe	Vakıflı	
193	245	-	669	791	Tam	Bahçe	Vakıflı	
194	246	-	670	1171	Tam	Bahçe	Vakıflı	
195	247	-	672	2110	Tam	Bahçe	Vakıflı	
196	248	-	674	4151	Tam	Bahçe	Vakıflı	
197	249	-	684	5274	Tam	Bahçe	Vakıflı	
198	250	-	685	4873	Tam	Bahçe	Vakıflı	
199	251	-	688	3886	Tam	Tarla	Vakıflı	
200	252	-	691	10967	1/2	Tarla	Vakıflı	
201	253	-	692	15097	Tam	Tarla	Vakıflı	
202	254	-	695	2252	Tam	Tarla	Vakıflı	
203	255	-	697	18189	Tam	Tarla	Vakıflı	Terki n
204	256	-	699	1540	Tam	Tarla	Vakıflı	
205	257	-	700	4009	Tam	Tarla	Vakıflı	
206	258	-	708	6021	Tam	Tarla	Vakıflı	
207	259	-	714	6564	Tam	Tarla	Vakıflı	
208	260	-	715	8131	Tam	Tarla	Vakıflı	Terki n
209	261	-	717	13398	Tam	Tarla	Vakıflı	Terki n
210	262	-	719	2410	Tam	Tarla	Vakıflı	Terki n
211	263	-	720	5543	Tam	Tarla	Vakıflı	Terki n
212	264	-	721	7075	Tam	Tarla	Vakıflı	
213	265	-	722	5059	Tam	Tarla	Vakıflı	
214	266	-	723	3174	Tam	Tarla	Vakıflı	
215	267		724	5565	Tam	Tarla	Vakıflı	

216	268	-	728	4398	Tam	Tarla	Vakıflı	
185	269	-	733	5086	Tam	Tarla	Vakıflı	
186	270	-	741	11128	Tam	Tarla	Vakıflı	
187	271		742	7638	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
188	272	-	743	9047	Tam	Tarla	Vakıflı	
189	273	-	744	2400	Tam	Bahçe	Vakıflı	
190	274	-	745	2246	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
191	275	-	751	17766	Tam	Bahçe	Vakıflı	
192	276	-	754	2570	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
193	277	-	756	6408	Tam	Bahçe	Vakıflı	
194	278	-	758	1095	Tam	Tarla	Vakıflı	
195	279	-	762	19043	Tam	Tarla	Vakıflı	
196	280	-	765	5755	Tam	Tarla	Vakıflı	
197	281	-	769	3743	Tam	Bahçe	Vakıflı	
198	282	-	770	822	Tam	Bahçe	Vakıflı	
199	283	-	772	6865	Tam	Bahçe	Vakıflı	
200	284	-	773	272	Tam	Bahçe	Vakıflı	
201	285	-	777	2592	Tam	Bahçe	Vakıflı	Terkin
202	286	-	779	9426	Tam	Tarla	Vakıflı	
203	287	-	780	4239	Tam	Bahçe	Vakıflı	
204	288	-	781	1504	Tam	Bahçe	Vakıflı	
205	289	-	782	3849	Tam	Tarla	Vakıflı	
206	290	-	783	3582	Tam	Tarla	Vakıflı	
207	291	-	785	2592	Tam	Bahçe	Vakıflı	Terkin
208	292	-	786	2858	Tam	Bahçe	Vakıflı	Terkin
209	293	-	809	4105	Tam	Bahçe	Vakıflı	
210	294	-	812	1869	Tam	Bahçe	Vakıflı	
211	295	-	816	5352	Tam	Bahçe	Vakıflı	
212	296	-	820	3242	Tam	Bahçe	Vakıflı	

213	297	-	822	881	Tam	Tarla-Bahçe	Vakıflı	
214	298	-	824	1001	Tam	Bahçe	Vakıflı	
215	299	-	825	435	Tam	Bahçe	Vakıflı	
216	300	-	826	723	Tam	Bahçe	Vakıflı	
217	301	-	828	6285	Tam	Bahçe	Vakıflı	
218	302	-	830	307	Tam	Bahçe	Vakıflı	
219	303	-	831	198	Tam	Bahçe	Vakıflı	
220	304	-	832	306	Tam	Bahçe	Vakıflı	
221	305	-	833	569	Tam	Bahçe	Vakıflı	
222	306	-	835	570	Tam	Bahçe	Vakıflı	
223	307		837	1474	Tam	Bahçe	Vakıflı	
224	308		838	1317	Tam	Bahçe	Vakıflı	
225	309		840	1598	Tam	Bahçe	Vakıflı	
226	310	-	842	2417	Tam	Bahçe	Vakıflı	
227	311	-	844	259	Tam	Bahçe	Vakıflı	
228	312	-	848	1259	Tam	Bahçe	Vakıflı	
229	313	-	849	1849	Tam	Bahçe	Vakıflı	
230	314	-	851	585	Tam	Bahçe	Vakıflı	
231	315	-	852	413	Tam	Bahçe	Vakıflı	
232	316	-	853	740	Tam	Bahçe	Vakıflı	
233	317	-	858	3532	Tam	Bahçe	Vakıflı	
234	318	-	859	5133	Tam	Bahçe	Vakıflı	
235	319	-	862	3070	Tam	Bahçe	Vakıflı	
236	320	-	863	3300	Tam	Bahçe	Vakıflı	
237	321	-	864	5022	Tam	Tarla	Vakıflı	
238	322	-	870	43890	Tam	Bahçeli ev	Vakıflı	
239	323	-	871	16743	Tam	Tarla	Vakıflı	
240	324	-	874	24077	Tam	Tarla	Vakıflı	Terkin
241	325	-	876	2135	Tam	Tarla	Vakıflı	

242	326	-	878	15998	Tam	Tarla	Vakıflı	
243	327	-	880	7151	Tam	Bahçe	Vakıflı	
244	328	-	884	1169	Tam	Bahçe	Vakıflı	
245	329	-	890	3724	Tam	Bağ	Vakıflı	
246	330	-	891	3407	Tam	Bağ	Vakıflı	
247	331	-	896	1930	Tam	Bağ	Vakıflı	
248	332	-	900	1498	12/24	Bağ	Vakıflı	
249	333	-	908	3577	Tam	Bağ	Vakıflı	
250	334	-	915	7131	12/24	Bağ	Vakıflı	Terkin
251	335	-	13	1628	Tam	Bağ	Vakıflı	
252	336	-	23	556	Tam	Bahçe	Vakıflı	
253	337	-	60	1859	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
254	338	-	61	4319	Tam	Bahçeli Ev	Vakıflı	
255	339	-	99	842	Tam	Bahçe	Vakıflı	
256	340	-	102	787	Tam	Bahçe	Vakıflı	
257	341	-	116	397	Tam	Bahçe	Vakıflı	
258	342	-	131	820	Tam	Bahçe	Vakıflı	
259	343	-	146	1150, 15	Tam	Bahçe	Vakıflı	
260	344	-	147	30, 36	Tam	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
261	345	-	151	29, 95	Tam	Tarla	Vakıflı	
262	346	-	152	753, 47	Tam	Bahçe	Vakıflı	
263	347	-	172	262, 81	Tam	Bahçe	Vakıflı	
264	348	-	173	444, 25	Tam	Bahçe	Vakıflı	
265	349	-	175	1280, 65	Tam	Bahçe	Vakıflı	
266	350	-	178	822, 19	Tam	Bahçe	Vakıflı	
267	351	-	180	682, 94	Tam	Bahçe	Vakıflı	
268	352	-	187	1611, 76	Tam	Bahçe	Vakıflı	
269	353	-	190	3054, 41	Tam	Bahçe	Vakıflı	
270	354	-	210	284, 58	Tam	Bahçe	Vakıflı	

271	355	-	217	1647, 76	Tam	Bahçe	Vakıflı	
272	356	-	228	509, 21	Tam	Bahçe	Vakıflı	
273	357	-	249	678, 73	Tam	Bahçe	Vakıflı	
274	358	-	250	840, 73	Tam	Bahçe	Vakıflı	
275	359	-	252	587, 56	Tam	Bahçe	Vakıflı	
276	360	-	258	293, 76	Tam	Bahçe	Vakıflı	
277	361		267	444, 49	Tam	Bahçe	Vakıflı	
278	362	-	270	875, 69	Tam	Bahçe	Vakıflı	
279	363	-	281	845, 31	Tam	Bahçe	Vakıflı	
280	364	-	284	433, 45	Tam	Bahçe	Vakıflı	
281	365	-	353	157	Tam	Bahçe	Vakıflı	
282	366	-	356	876	Tam	Bahçe	Vakıflı	
283	367	-	367	408	^{1/2}	Bahçeli ev	Vakıflı	
284	368	-	377	1362	1/2	Bahçe	Vakıflı	
285	369	-	386	570	Tam	Bahçe	Vakıflı	
286	370	-	389	362	Tam	Bahçe	Vakıflı	
287	371	-	400	576	Tam	Bahçe	Vakıflı	
288	372	-	433	929	Tam	Bahçe	Vakıflı	
289	373	-	487	40, 04	Tam	Bahçe	Vakıflı	
290	374	-	488	128, 71	Tam	Bahçe	Vakıflı	
291	375	-	528	2018	Tam	Bahçe	Vakıflı	
292	376	-	529	2209	Tam	Bağ	Vakıflı	
293	377	-	534	1360	Tam	Bağ	Vakıflı	
294	378	-	535	403	Tam	Bağ	Vakıflı	
295	379	-	536	1771	Tam	Bağ	Vakıflı	
296	380	-	537	1231	Tam	Bağ	Vakıflı	
297	381	-	548	6139	Tam	Bahçe	Vakıflı	
298	382	-	564	2230	Tam	Bahçe	Vakıflı	
299	383	-	566	2504	12/24	Bahçe	Vakıflı	Terkin

300	384	-	571	1353	Tam	Bahçe	Vakıflı	
301	385	-	585	1177	Tam	Bahçe	Vakıflı	
302	386	-	591	2437	Tam	Bahçe	Vakıflı	
303	387	-	640	2461	Tam	Bahçe	Vakıflı	
304	388	-	642	268	Tam	Bahçe	Vakıflı	
305	389	-	646	431	Tam	Bahçe	Vakıflı	
306	390	-	662	3880	Tam	Bahçe	Vakıflı	
307	391	-	676	3579	Tam	Tarla	Vakıflı	
308	392	-	678	3791	Tam	Tarla	Vakıflı	
309	393	-	689	8356	Tam	Tarla	Vakıflı	
310	394	-	716	9057	1/3	Tarla	Vakıflı	Terkin
311	395	-	729	21030	Tam	Tarla	Vakıflı	Terkin
312	396	-	734	4776	Tam	Tarla	Vakıflı	
313	397	-	735	2897	Tam	Tarla	Vakıflı	
314	398	-	759	41195	Tam	Tarla	Vakıflı	
315	399	-	764	30986	Tam	Tarla	Vakıflı	
316	400	-	768	3602	Tam	Tarla	Vakıflı	
317	401	-	775	3542	Tam	Bahçe	Vakıflı	Tekin
318	402	-	827	3158	Tam	Bahçe	Vakıflı	
319	403	-	846	1469	1/2	Bahçe	Vakıflı	Terkin
320	404	-	865	6000	1/2	Tarla	Vakıflı	Terkin
321	405	-	867	6733	Tam	Tarla	Vakıflı	Terkin
322	406	-	886	3637	Tam	Bahçe	Vakıflı	
323	407	-	894	1460	Tam	Bahçe	Vakıflı	
324	408	-	895	2141	Tam	Bahçe	Vakıflı	
325	409		132	409, 71	Tam	Bahçe	Vakıflı	
326	410	-	449	331	Tam	Bahçe	Vakıflı	
327	411	-	455	1230	Tam	Bahçe	Vakıflı	
328	412	-	893	1149	Tam	Bahçe	Vakıflı	

329	413	-	905	371	Tam	Bağ	Vakıflı	
330	414	-	914	3983	Tam	Bağ	Vakıflı	
331	415	-	664	11031	Tam	Bahçe	Vakıflı	
332	416	-	542	5608	20/240	Bahçe	Vakıflı	
333	417	-	543	4757	200/2400	Bahçe	Vakıflı	
334	418	-	127	861	Tam	Tarla	Vakıflı	
335	419	-	797	5284	18/24	Bahçe	Vakıflı	
336	420	-	803	1514	18/24	Ağaçlı Tarla	Vakıflı	
337	600	-	1027	4933	Tam	Tarla	Vakıflı	
338	601	-	1018	4983	Tam	Tarla	Vakıflı	
339	602	-	1009	13109	Tam	Tarla	Vakıflı	
340	603	-	1029	184	Tam	Tarla	Vakıflı	
341	604	-	1011	5852	Tam	Tarla	Vakıflı	
342	605	-	1002	5003	1/2	Tarla	Vakıflı	Terkin
343	606	-	1024	818	Tam	Tarla	Vakıflı	
344	607	-	1021	5683	Tam	Tarla	Vakıflı	
345	608	-	1023	6860	Tam	Tarla	Vakıflı	
346	609	-	1020	2287	Tam	Tarla	Vakıflı	
347	610	-	1012	5705	Tam	Tarla	Vakıflı	
348	611	-	1015	7144	Tam	Tarla	Vakıflı	
349	612	-	1017	8310	Tam	Tarla	Vakıflı	
350	613	-	1026	1252	Tam	Tarla	Vakıflı	
351	614	-	1014	344	Tam	Tarla	Vakıflı	
352	616	-	330	10734	Tam	Bahçe	Vakıflı	Terkin
353	618	-	842	2417	Tam	Bahçe	Vakıflı	Terkin
354	628	-	1035	6757	88/264	Tarla	Vakıflı	
355	629	-	1036	833	88/264	Kanal	Vakıflı	
356	630	-	1037	1467	88/264	Tarla	Vakıflı	

Ek-3: Milli Emlak Müdürlüğüne Ait Araziler

Sıra No	Köy Adı	Parsel No	Yüzölçümü (m ²)	Kullanılış Amacı
1	Vakıflı Köyü	46	7. 027, 00	Tarımsal Amaçlı
2	Vakıflı Köyü	55	5. 384, 00	Tarımsal Amaçlı
3	Vakıflı Köyü	63	3. 963, 00	Tarımsal Amaçlı
4	Vakıflı Köyü	139	136, 00	Tarımsal Amaçlı
5	Vakıflı Köyü	312	377, 00	Tarımsal Amaçlı
6	Vakıflı Köyü	313	605, 00	Tarımsal Amaçlı
7	Vakıflı Köyü	327	5. 334, 00	Tarımsal Amaçlı
8	Vakıflı Köyü	328	8. 176, 00	Tarımsal Amaçlı
9	Vakıflı Köyü	511	4. 604, 00	Tarımsal Amaçlı
10	Vakıflı Köyü	522	19. 634, 00	Tarımsal Amaçlı
11	Vakıflı Köyü	549	1. 769, 00	Tarımsal Amaçlı
12	Vakıflı Köyü	574	3. 498, 00	Tarımsal Amaçlı
13	Vakıflı Köyü	593	1. 501, 00	Tarımsal Amaçlı
14	Vakıflı Köyü	594	2. 715, 00	Tarımsal Amaçlı
15	Vakıflı Köyü	605	334, 00	Tarımsal Amaçlı
16	Vakıflı Köyü	740	81. 460, 00	Tarımsal Amaçlı
17	Vakıflı Köyü	755	1. 403, 00	Tarımsal Amaçlı
18	Vakıflı Köyü	760	1. 528, 00	Tarımsal Amaçlı
19	Vakıflı Köyü	761	22. 500, 00	Tarımsal Amaçlı
20	Vakıflı Köyü	763	11. 197, 00	Tarımsal Amaçlı
21	Vakıflı Köyü	767	16. 961, 00	Tarımsal Amaçlı
22	Vakıflı Köyü	774	3. 948, 00	Tarımsal Amaçlı
23	Vakıflı Köyü	778	30. 274, 00	Tarımsal Amaçlı
24	Vakıflı Köyü	787	7. 655, 00	Tarımsal Amaçlı
25	Vakıflı Köyü	814	27. 257, 00	Tarımsal Amaçlı
26	Vakıflı Köyü	873	1. 685, 00	Tarımsal Amaçlı
27	Vakıflı Köyü	879	819, 00	Tarımsal Amaçlı
28	Vakıflı Köyü	907	132. 825, 00	Tarımsal Amaçlı
29	Vakıflı Köyü	1022	855, 00	Tarımsal Amaçlı
30	Vakıflı Köyü	1019	861, 00	Tarımsal Amaçlı
31	Vakıflı Köyü	1016	2. 735, 00	Tarımsal Amaçlı
32	Vakıflı Köyü	1013	684, 00	Tarımsal Amaçlı
33	Vakıflı Köyü	1010	2. 069, 00	Tarımsal Amaçlı

34	Vakıflı Köyü	1003	997, 00	Tarımsal Amaçlı
35	Vakıflı Köyü	1046	370, 00	Tarımsal Amaçlı
36	Vakıflı Köyü	1056	48, 00	Tarımsal Amaçlı
37	Vakıflı Köyü	1039	100, 00	Tarımsal Amaçlı
38	Vakıflı Köyü	1036	833, 00	Tarımsal Amaçlı
39	Vakıflı Köyü	1028	426, 00	Tarımsal Amaçlı
40	Vakıflı Köyü	1025	340, 00	Tarımsal Amaçlı

Ek-4: Vakıflı Köyü'nün Yerleşik Alanının Yüzölçümü

T.C.
HATAY İL ÖZEL İDARESİ
İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğü

Sayı :M.31.0.İÖİ.0.13.00.00-310-4458 11/03/2013

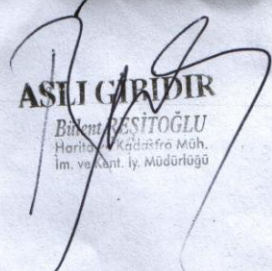
Konu : Vakıflı Köyü

MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
(Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi : 20.02.2013 tarihli ve 249 sayılı yazınız

İlimiz, Samandağ ilçesine bağlı Vakıflı köyünün yüzölçümü ilgi yazı ile talep edilmektedir.
Söz konusu alan, İl Encümeni'nin 08.05.2012 Tarih 220 Sayılı Kararı ile onaylanan Vakıflı Köyü
Köy Yerleşik Alanı yaklaşık olarak 1017692 m2 olduğu görülmüştür.
Bilgilerinize rica ederim.

Mustafa Kemal TOLUN
Genel Sekreter Yardımcısı V.

ASLI GİRİDİR
Bülent KESİTOĞLU
Harita ve Kadastro Müh.
İm. ve Kant. İy. Müdürlüğü

Not: Bu evrak 5070 Sayılı Kanun gereğince E-İMZA ile imzalanmıştır.

Altınçay Mah. Mehmet Kafadar Cad. No:3 Antakya/ Hatay Ayrıntılı bilgi için irtibat:Z.Bahadır AKSOY
Telefon: (326)214 21 11 Faks: (326)215 10 37
e-posta: sabit.acikgoz@icisleri.gov.tr Elektronik Ağ: www.icisleri.gov.tr

Ek-5: Vakıflı İlkokulu Mezuniyet Bilgileri

SIRA NO	EĞİTİM ÖĞRETİM YILI	KIZ ÖĞRENCİ		ERKEK ÖĞRENCİ		TOPLAM	
		5. sınıfta Okuyan	Mezun Olan	5. sınıfta Okuyan	Mezun Olan	5. sınıfta Okuyan	Mezun Olan
1	1950-1951	3	3	4	4	7	7
2	1951-1952	2	2	5	5	7	7
3	1952-1953	1	1	3	3	4	4
4	1953-1954	1	1	3	3	4	4
5	1954-1955	3	3	1	1	4	4
6	1955-1956	2	2	4	4	6	6
7	1956-1957	3	3	3	3	6	6
8	1957-1958	1	1	4	4	5	5
9	1958-1959	-	-	7	7	7	7
10	1959-1960	7	7	1	1	8	8
11	1960-1961	3	3	1	1	4	4
12	1961-1962	3	3	2	2	5	5
13	1962-1963	4	4	1	1	5	5
14	1963-1964	5	5	6	6	11	11
15	1964-1965	4	4	3	3	7	7
16	1965-1966	4	4	2	2	6	6
17	1966-1967	3	3	4	4	7	7
18	1967-1968	5	5	1	1	6	6
19	1968-1969	7	7	1	1	8	8
20	1969-1970	1	1	2	2	3	3
21	1970-1971	6	6	5	5	11	11

22	1971-1972	2	2	2	2	4	4
23	1972-1973	2	2	4	4	6	6
24	1973-1974	3	3	5	5	8	8
25	1974-1975	1	1	1	1	2	2
26	1975-1976	5	5	5	4	10	9
27	1976-1977	5	5	2	2	7	7
28	1977-1978	-	-	3	3	3	3
29	1978-1979	-	-	1	1	1	1
30	1979-1980	3	3	4	4	7	7
31	1980-1981	3	3	4	4	7	7
32	1981-1982	7	7	6	6	13	13
33	1982-1983	-	-	-	-	-	-
34	1983-1984	5	5	2	2	7	7
35	1984-1985	4	4	-	-	4	4
36	1985-1986	-	-	3	3	3	3
37	1986-1987	3	3	3	3	6	6
38	1987-1988	-	1	1	1	1	1
39	1988-1989	2	2	-	-	2	2
40	1989-1990	-	-	2	2	2	2
41	1990-1991	-	-	2	2	2	2
TOPLAM		113	113	113	112	226	225